

Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim

Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Badanie zrealizowane przez: Ośrodek Badań Społecznych „**INDEKS**”

Biuro: ul. Kozia 16, 61-835 Poznań, tel./fax. (061) 8 55 15 75, tel. 502 625 176

www.indeks-badania.pl

Poznań, grudzień 2012

Streszczenie i wnioski z badań

Zrealizowane badania społeczne: „Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim” przeprowadzone na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim przez Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych „INDEKS” z Poznania, dostarczają bardzo cennej i kompleksowej wiedzy, która w sposób komplementarny obrazuje sytuację, jaka występuje na lokalnym rynku pracy w powiecie aleksandrowskim. Prezentowane opracowanie składa się z trzech niezależnych części: analizy dostępnych danych statystycznych, badań ankietowych ilościowych przeprowadzonych wśród **421** osób bezrobotnych oraz badań ilościowych zrealizowanych wśród **241** pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego. Przedstawiony raport ma charakter kompleksowej i szczegółowej analizy lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim. Opracowanie stanowi holistyczne ujęcie problematyki lokalnego rynku pracy, ponieważ skupia się na analizie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy najważniejszymi podmiotami rynku pracy: pracodawcami, osobami bezrobotnymi i Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Wiedza płynąca z badań dostarcza szeregu informacji sprzężonych i powiązanych ze sobą, które uzupełniając się tworzą komplementarny obraz rynku pracy. Analiza lokalnego rynku pracy wzbogacona została także szczegółową analizą danych zastanych na podstawie, których przedstawiono profil powiatu aleksandrowskiego z punktu widzenia rynku pracy, w tym także danych dotyczących: gospodarki powiatu jej atutów i barier, systemu edukacji w powiecie, ludności powiatu, ludności powiatu w wieku produkcyjnym, osób pracujących, bezrobotnych, biernych zawodowo, popytu na pracę oraz bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Analizy i informacje zawarte w raporcie powinny stanowić podstawę do podjęcia określonych działań, które zasygnalizowane zostały w niniejszym opracowaniu. W raporcie wskazane zostały obszary, gdzie konieczne jest podjęcie określonych działań. Przedstawione w ostatniej części raportu wnioski i rekomendacje dla dalszych działań, zostały zaprezentowane z uwzględnieniem wzajemnych relacji pomiędzy podmiotami rynku pracy. Należy podkreślić, że badanie realizowane zarówno wśród bezrobotnych mieszkańców gmin powiatu aleksandrowskiego jak i przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie powiatu stanowią próbkę charakteryzującą się silnym zróżnicowaniem wewnętrznym. Udało się zebrać wyniki od bezrobotnych respondentów, którzy całkowicie odmiennie postrzegają sytuację bezrobocia oraz szansę na zmianę takiego statusu oraz od przedsiębiorstw o diametralnie odmiennych strategiach rekrutacyjnych.

Wnioski z badań bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego

- ✓ Według pozyskanych danych wynika, iż badani relatywnie szybko od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły rejestrują się w PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Wraz z upływem czasu od momentu ustania stosunku pracy lub też ukończenia edukacji maleje liczba osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zdecydowana większość badanych, 70,6% w bardzo krótkim czasie rejestruje się w PUP w Aleksandrowie Kujawskim - w okresie do miesiąca od utraty pracy lub ukończenia szkoły.
- ✓ Gotowość osób bezrobotnych do przekwalifikowania zawodowego w celu znalezienia zatrudnienia jest bardzo wysoka. Odsetek osób, które wskazały pozytywne odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” to łącznie 78,5%. Osoby bezrobotne zdają sobie sprawę z konieczności ciągłego dostosowywania – podnoszenia, czy zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych. Jest to obecnie jeden z głównych wymogów, jaki stawia przed nami współczesny rynek pracy.
- ✓ Aż 79,3% spośród wszystkich badanych osób, jest zainteresowana uczestnictwem w szkoleniach i kursach, które byłyby organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Jest to kolejna deklaracja osób bezrobotnych świadcząca o potrzebie zmiany lub doskonalenia kwalifikacji w ramach programów realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia.
- ✓ Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne to przede wszystkim kierowca B, C-E, kasa fiskalna, kosmetyczka, sprzedawca, spawacz, fryzjer oraz obsługa wózków widłowych
- ✓ Według pozyskanych danych aż 60,3% spośród uczestników badania chciałoby skorzystać ze staży i możliwości nabywania umiejętności praktycznych przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.
- ✓ Chęć uczestnictwa w przygotowaniu zawodowym dorosłych wypowiedziało się łącznie 65,5% ankietowanych.
- ✓ Spośród form aktywizacji bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego najwyższą rangę przypisali szkoleniom, które zdaniem badanych są najbardziej efektywne i mogą

przyczynić się do podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne – średnia ocena 2,09. Najniższą skuteczność przynosi zdaniem respondentów przygotowanie zawodowe dorosłych – 1,98.

- ✓ Bardzo optymistycznym wnioskiem, który wynika z analizy rozkładu odpowiedzi jest wysoka skłonność bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego do podjęcia jakiegokolwiek pracy. Według danych aż 35,8% respondentów zgodziłoby się przyjąć jakąkolwiek pracę, niezależnie od jej zgodności z posiadanym zawodem lub kwalifikacjami zawodowym. Takie wyniki oznaczają, że dla znacznego odsetka osób bezrobotnych kluczowe znaczenia ma podjęcie samego zatrudnienia – aktywizacja zawodowa, niezależnie od korelacji pomiędzy posiadanym zawodem a oferowanym zatrudnieniem.
- ✓ Osoby bezrobotne ze względu na swoją trudną sytuację zawodową i życiową powinny wykazywać się większą skłonnością do podejmowania pracy wymagającej większego poświęcenia. Jednak według danych bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego nie są absolutnie gotowi do podjęcia pracy wymagającej przeprowadzki do innego miasta – 79,5% oraz wymagającej długich dojazdów – 75%. Brak mobilności zawodowej osób bezrobotnych skutkować może długotrwałym poszukiwaniem pracy.
- ✓ Bardzo negatywne nastawienie badanych osób bezrobotnych do gotowości podjęcia pracy w warunkach uciążliwych lub pracy wymagających reorientacji dotychczasowych przyzwyczajeń, może skutkować zmniejszeniem możliwości aktywizacyjnej osób bezrobotnych. Odrzucenie ofert pracy ze względu na powyższe warunki determinować może w konsekwencji długotrwałe bezrobocie.
- ✓ Respondenci w bardzo małym stopniu są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy poza teren powiatu aleksandrowskiego – łącznie 79,2%. Znaczący odsetek bezrobotnych – 46,5% chce znaleźć zatrudnienie w miejscowości stałego zamieszkania. Wyniki świadczą o małej aktywności i elastyczności osób bezrobotnych w zakresie mobilności przestrzennej i poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy. Takie wyniki są niepokojące w sytuacji wysokiej stopy bezrobocia w powiecie aleksandrowskim.

- ✓ Osoby bezrobotne z terenu powiatu aleksandrowskiego chciałyby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy na pełen etat. Tak zadeklarowało 87,1% respondentów. Taka forma zatrudnienia jest zdecydowanie najbardziej preferowana spośród pozostałych wymienionych w kafeerii odpowiedzi. Osoby bezrobotne w zdecydowanie mniejszym lub nikłym stopniu są zainteresowane zatrudnieniem w prezentowanych w innych formach.
- ✓ Zainteresowanie podjęciem tylko pracy na pełnym etacie jest istotną barierą w skutecznej aktywizacji osób bezrobotnych, ponieważ powrót na rynek pracy, jest także możliwy poprzez podejmowanie prac dorywczych i także umów w mniejszym wymiarze czasu pracy – niekoniecznie poprzez podejmowanie pracy stałej i w pełnym wymiarze czasu pracy.
- ✓ Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego to: 1 967 zł
- ✓ Bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego są zainteresowani pracą w różnorodnych branżach, co uwidacznia bardzo rozproszony rozkład odpowiedzi. Spośród różnorodnych branż, największym zainteresowaniem osób bezrobotnych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej – 31,8%. Znaczny odsetek bezrobotnych – 26,4 chciałoby podjąć zatrudnienie branży w hotele i restauracje. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w branżach handel hurtowy i detaliczny – 19% oraz budownictwo – 18,3%. Inna sekcja działalności gospodarczej, w której zatrudnienia oczekuje liczny odsetek badanych – 15,4% to administracja publiczna. Bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego chcą pracować także w branży: transport, gospodarka magazynowa i łączność – 13,1% oraz opieka zdrowia i opieka socjalna – 10%.
- ✓ Ranking pracodawców – zakład pracy, w którym chcieliby pracować bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego to przede wszystkim: budownictwo, sklep, produkcja, urząd gminy/miasta, szpital, własna działalność, hotel oraz szkoła.
- ✓ Dla bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego najistotniejsze znaczenie w wyborze przyszłego miejsca pracy ma wysokość wynagrodzenia oraz możliwość rozwoju i podnoszenia kwalifikacji w przyszłej pracy. Wymienione dwa czynniki determinujące

pozytywną lub negatywną ocenę oferowanego zatrudnienia są decydujące przy podejmowaniu decyzji o wyborze przyszłego miejsca pracy.

- ✓ Łącznie aż 83,9% badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy w powiecie aleksandrowskim jest niezwykle trudno znaleźć zatrudnienie i szanse na podjęcie pracy na tym terenie są zredukowane do minimum. W opinii badanych z powodu niewielkiej liczby zakładów pracy, ograniczonej chłonności lokalnego rynku pracy znalezienie zatrudnienia w gminach powiatu aleksandrowskiego, jest jedną z istotniejszych przeszkód w poszukiwaniu pracy.
- ✓ Najważniejsze bariery, które zdaniem bezrobotnych powodują trudności w znalezieniu pracy to przede wszystkim brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy. Taką opinię wyraziło aż 67,2% ankietowanych osób bezrobotnych. Dla badanych przeszkodami w zatrudnieniu są także: brak znajomości, trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie oraz brak doświadczenia i stażu pracy. Wymienione aspekty wskazało odpowiednio 41,8%, 38,2% oraz 32,1% badanych. Znaczny odsetek bezrobotnych – 23,3% uważa, że poważną trudnością w podjęciu zatrudnienia jest brak posiadanych kwalifikacji zawodowych. Inne problemy, które uzyskały znaczącą ilość wskazań osób bezrobotnych to: brak środków na podjęcie działalności gospodarczej – 22,8%, nieznajomość języków obcych – 22,6% oraz wykształcenie – 20,9%.
- ✓ Największy odsetek osób bezrobotnych – 28% wykazuje inicjatywę w zmianie sytuacji bezrobocia samodzielnie poszukując zatrudnienia, wysyłając podania i dokumenty aplikacyjne. Taki odsetek badanych podejmuje aktywne działania niezależnie od wsparcia udzielanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.
- ✓ Według danych okazuje się, że swoje szanse na zatrudnienie bezrobotni oceniają, jako przeciętne – 42,2% wskazań. Problemy w poszukiwaniu pracy zasygnalizowało łącznie aż 52% badanych respondentów, którzy uznali swoje szanse na znalezienie zatrudnienia, jako „małe, nikłe”. Reasumując prawie wszyscy spośród badanych osób bezrobotnych uważają, że w powiecie aleksandrowskim i poszczególnych gminach powiatu jest trudno lub bardzo trudno o podjęcie pracy.
- ✓ Niemal wszystkie osoby bezrobotne z powiatu aleksandrowskiego, które brały udział w projekcie badawczym – 95,7% są gotowe do podjęcia zatrudnienia. Warto zauważyć, iż

deklarowana gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia oczywiście nie oznacza realnej chęci do podjęcia pracy.

- ✓ Zdecydowana większość uczestników badania – 67,9% wskazała odpowiedź twierdzącą, świadczącą o przyjmowaniu aktywnej postawy wobec sytuacji bezrobocia i poszukiwaniu zatrudnienia w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie.
- ✓ Zastanawiający i niepokojący jest fakt, iż 32,1% osób bezrobotnych w okresie 30 dni poprzedzających badanie nie podejmowało żadnych działań w kierunku zmiany sytuacji bezrobocia. Takie wyniki oznaczają, iż 27,8% osób, które wskazały gotowość do zatrudnienia nie zrobiło nic, co mogłoby zmienić ich aktualną sytuację i przyczynić się do aktywizacji zawodowej w okresie ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Taki odsetek badanych jest pasywnych i nie poszukuje pracy, oczekując na propozycję pracy z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim lub co jest bardziej prawdopodobne nie jest zainteresowana podjęciem pracy.
- ✓ Największy odsetek badanych przyznał, że w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Taką metodę wymieniła 40,9% respondentów, wskazujących aktywność w procesie poszukiwania pracy. Równie popularną i powszechnie stosowaną metodą poszukiwania pracy wskazywaną przez 38,5% osób bezrobotnych jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych. Trzecią z najpopularniejszych metod poszukiwania pracy stosowaną przez 35,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego jest korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.
- ✓ Zdecydowana większość respondentów – 62,8% posiada wiedzę i zna instrumenty aktywizacyjne przygotowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim dla osób bezrobotnych. Taki odsetek pozytywnych wskazań świadczy o relatywnie poprawnym przepływie informacji pomiędzy PUP w Aleksandrowie Kujawskim o osobami bezrobotnymi. Osoby bezrobotne są zorientowane w możliwościach aktywizacyjnych, programach urzędu pracy kierowanych do osób bezrobotnych, przysługujących im prawach i obowiązkach.

- ✓ Dwie formy pomocy oferowanej przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim cieszą się największym zainteresowaniem bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego i są to szkolenia i kursy oraz pośrednictwo pracy oferowane przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Wymienione formy aktywizacji zawodowej wymieniło odpowiednio 43,5%, 34,9%. Co czwarty respondent jest zainteresowany uczestnictwem w stażach zawodowych organizowanych u pracodawcy. Znaczny odsetek badanych 15,2% chciałoby skorzystać z możliwości uzyskania dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, 13,1% oczekuje tylko i wyłącznie zasiłku dla bezrobotnych, natomiast 11,6% zamierza skorzystać z przygotowania zawodowego dorosłych.
- ✓ Według danych zdecydowana większość osób uczestniczących w badaniu 63,3% jest zadowolonych z dotychczasowego wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.

Wnioski z badań lokalnych pracodawców

- ✓ Zauważyć należy, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie aleksandrowskim posiadają niski potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Łącznie 76,8% pracodawców nie zmniejszyło zatrudnienia, pomimo znacznego spowolnienia gospodarczego zarówno w skali globalnej, jak i w obrębie lokalnego rynku pracy.
- ✓ Okazuje się, że zdecydowana większość pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego – 80,1% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w kolejnych latach. Duży odsetek – 13,3% badanych respondentów stwierdziło, że przedsiębiorstwa, które reprezentują chciałyby zwiększyć liczbę pracowników w okresie kolejnych 24 miesięcy, natomiast 6,6% przedsiębiorstw planuje zredukować liczbę pracowników w niedalekiej przyszłości.
- ✓ Pracodawcy z terenu powiatu aleksandrowskiego zamierzają w okresie 12 miesięcy zredukować w takich zawodach i taką ilość pracowników jak: 12 osób: kierowców i mechaników, pracowników stacji paliw, 9 ślusarzy, 6 kucharzy, pomoc kuchenna, technolog żywienia, 5 pracowników pomocy medycznej, 2 osoby kasjer-sprzedawca, 2 piekarzy oraz nieokreśloną liczbę pracowników robotniczych, stolarzy, sprzedawców oraz redukcję w jednym zakładzie o 1/3 mniej pracowników mechaników samochodowych.

- ✓ Po uwzględnieniu tylko i wyłącznie danych pochodzących od przedsiębiorstw, które w latach 2011 i 2012 zwalniały pracowników wynika, że 47,1% pracodawców z powiatu aleksandrowskiego zwalniało pracowników przede wszystkim ze względu na spadek popytu i zainteresowania klientów na odbiór danych usług lub produktów firmy, redukcję zakresu prowadzonej działalności – likwidacja stanowisk pracy, działów, zamykanie filii lub przedstawicielstw firmy oraz ze względu na złą sytuację finansową przedsiębiorstwa. Zwolnienia pracownicze uzależnione są przede wszystkim od kondycji przedsiębiorstwa.
- ✓ Największy odsetek badanych pracodawców – 67,5%, w związku z utrzymywaniem takiego samego stanu zatrudnienia w latach 2011 – 2012 nie przyjmowało pracowników. Najważniejsze przyczyny nowych przyjęć to: wzrost popytu na produkty i usługi – 9,9% oraz poszerzenie zakresu działalności firmy – 8,7% wskazań. Innym ważnym czynnikiem sprzyjającym wzrostowi zatrudnienia w przypadku – 5,6% badanych podmiotów była dobra sytuacja finansowa firmy.
- ✓ Warto zaznaczyć, iż bardzo ważną rolę w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i mającą bezpośredni wpływ na zwiększenie zatrudnienia w badanych podmiotach zaczyna odgrywać możliwość przyjęcia pracownika na subsydiowane miejsce pracy, a więc w formie prac interwencyjnych oraz robót publicznych. Taka forma wspomagania zatrudnienia przy wykorzystaniu publicznych służb zatrudnienia jest niezwykle ceniona przez pracodawców. Taki czynnik wskazało 4,4% badanych podmiotów (13,4% spośród przedsiębiorców zatrudniających pracowników). Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie za pośrednictwem subsydiowania zatrudnienia umożliwia stymulowanie lokalnego rynku pracy.
- ✓ Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego jest dalece niekorzystna z punktu widzenia pracowników w przedziale od 55 lat. W badanych przedsiębiorstwach stosunkowo niewielki udział mają osoby w wieku powyżej 50. roku, co może tylko potwierdzać, że w kolejnych latach ich udział w ogóle pracujących ciągle będzie spadał, niestety na rzecz osób bezrobotnych.
- ✓ W badanych przedsiębiorstwach największy odsetek zatrudnionych stanowią pracownicy z wykształceniem średnim zawodowym – 31,1%. Znaczny odsetek badanych pracodawców – 24,9% najczęściej zatrudnia kandydatów do pracy, którzy posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe. Najmniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia w

zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu aleksandrowskiego mają przede wszystkim pracownicy o najniższym poziomie wykształcenia – wykształcenie gimnazjalne lub poniżej. W strukturze miejsc pracy w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego dominują pracownicy posiadający wykształcenie średnie zawodowe oraz zawodowe. Taka struktura wykształcenia pracujących determinuje określony popyt na kwalifikacje zawodowe.

- ✓ Zdecydowana większość łącznie 62,2% lokalnych firm uważa, że na lokalnym rynku pracy nie ma większych trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników.
- ✓ Co czwarty respondent – 24,5% uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Z danych wynika, że część pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego zauważa istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej.
- ✓ Pracodawcy, którzy poszukują osób o określonych kwalifikacjach, specjalistycznej wiedzy lub bogatym doświadczeniu zawodowym mogą sygnalizować problemy z poszukiwaniem odpowiednich kandydatów do pracy. Natomiast pracodawcy, którzy poszukują pracowników do prac prostszych, pomocniczych nie wymagających ukończenia określonych kursów i szkoleń oraz spełnienia warunku danego poziomu wykształcenia mają, ze względu na dużą liczbę osób bezrobotnych w powiecie dostęp do kadry pracowniczej. Co więcej wysoka stopa bezrobocia umożliwia pracodawcom szerokie spectrum wyboru kandydatów do pracy.
- ✓ Największe problemy ze znalezieniem pracowników mają przede wszystkim przedsiębiorstwa prywatne, 26,6% pracodawców prywatnych sygnalizowało zasadnicze problemy w tym aspekcie, przy jedynie 17,5% wskazań pracodawców publicznych. Największe trudności ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy mają przede wszystkim mali zatrudniający do 9 pracowników i średni przedsiębiorcy zatrudniający od 10 do 49 pracowników. Odsetek niezadowolonych pracodawców z sytuacji na rynku pracy było w omawianych grupach odpowiednio 24,3% i 25,7%. Uwzględniając profil działalności przedsiębiorstwa wynika, iż największe problemy z rekrutacją mają pracodawcy w branży usługowej – 31,1% oraz produkcyjnej – 25,8%, najmniejsze z działalności handlowej – 18,6%.

- ✓ Największy odsetek pracodawców uczestniczących w badaniu – 13,2% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu. Inną barierą w zatrudnieniu jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 12% ankietowanych. Lokalni pracodawcy zwrócili również uwagę, że zbyt mało osób kształci się w danym kierunku – 8,7% wszystkich opinii. Okazuje się, że trudności wynikają z czynników wewnętrznych będących cechą danego kandydata do pracy. Najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane stanowisko pracy.
- ✓ Największym zainteresowaniem pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego cieszą się pracownicy, którzy mogliby być przyjęci w ramach programu stażowego. Dla lokalnych pracodawców możliwość przyjęcia na staż jest jedną z częściej stosowanych metod rekrutacyjnych i jest niezwykle ważnym elementem strategii rekrutacyjnej stosowanej przez lokalne przedsiębiorstwa. Pracodawcy z powiatu aleksandrowskiego chętnie zatrudniliby także: asystentki do biura, blacharza samochodowego, pracownika administracji, kucharza, kelnera, osoby do działu sprzedaży, tokarza, pracowników produkcji, kierownika produkcji mięsnej, pracownika socjalnego, masaża - wykrawacz, piekarza, kierowcę, ładowacza, opiekuna medycznego oraz opiekunkę.
- ✓ Według danych największy odsetek pracodawców – 17,4% uważa, że najważniejsze kwalifikacje, które powinien posiadać pracownik poszukujący zatrudnienia w firmach powiatu aleksandrowskiego to umiejętności obsługi kas fiskalnych. Inne niezwykle ważne kwalifikacje, które powinni posiadać kandydaci do pracy to: posiadanie prawa jazdy kat B, C-E i doświadczenie w kierowaniu pojazdem - 16,2% wskazań oraz umiejętność obsługi komputera – 15,7%. Pracodawcy oczekują także od kandydatów do pracy na określone stanowisko - 16,9%. Co dziesiąty pracodawca – 10,2% uważa, że ważnymi umiejętnościami, na które zwraca uwagę podczas procesu rekrutacji to: umiejętności z zakresu usług np. krawiec, szwacz, fryzjer etc. Bardzo przydatnymi kwalifikacjami mogącymi przyczynić się do podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne jest zdaniem 8,1% pracodawców podstawowa wiedza z zakresu księgowości, ekonomii i finansów oraz umiejętności z zakresu budownictwa – 7,2% wskazań.

- ✓ Najmniejsze trudności ze znalezieniem pracowników, według pracodawców uczestniczących w badaniu występują w przypadku takich zawodów jak: sprzedawca, nauczyciel, kierowca, pracownik fizyczny, kucharz oraz mechanik samochodowy.
- ✓ Kursy i szkolenia, które zdaniem pracodawców ułatwią podejmowanie pracy to: kursy komputerowe, obsługa kasy fiskalnej, kurs obsługi wózków widłowych, kurs prawa jazdy B, C-E, kursy z zakresu budownictwa, księgowość, kurs fryzjerski, kurs z informatyki oraz kursy językowe.
- ✓ Według pozyskanych danych wynika, iż 36,5% badanych byłoby zainteresowanych przyjęciem osób bezrobotnych po uprzednim szkoleniu zorganizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Taki odsetek wskazań świadczy o dużej potrzebie i zainteresowaniu zatrudnieniem osoby bezrobotnej, która byłaby odpowiednio przeszkolona w kierunku oczekiwanych przez pracodawców umiejętności i kompetencji zawodowych.
- ✓ Znaczny odsetek pracodawców uczestniczących w badaniu – 45,2% nie zna programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zdiagnozowana luka informacyjna wymaga podjęcia określonych działań uświadamiających lokalnym pracodawcom korzyści płynących ze współpracy z urzędem pracy. Deficyt informacyjny wskazywały przede wszystkim najmniejsze podmioty zatrudniające do 9 pracowników o prywatnej formie własności.
- ✓ Według danych odsetek przedsiębiorstw kiedykolwiek współpracujących z PUP w Aleksandrowie Kujawskim i korzystających z instrumentów aktywizujących osoby bezrobotne w powiecie aleksandrowskim wynosi aż 58,5%. Taki odsetek badanych pracodawców korzystał między innymi z następujących form pomocy: staże i przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dotacje na dodatkowe miejsca pracy oraz refundacja poniesionych kosztów z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.
- ✓ Zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 71,6%. Kolejne dwie formy pomocy to: dotacje na założenie własnej działalności gospodarczej – 25,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 14,9%.

- ✓ Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, iż 24,1% badanych podmiotów zgłasza bądź zgłaszała ofertę pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.
- ✓ Najważniejsze powody braku współpracy z urzędem pracy w zakresie pośrednictwa pracy to przede wszystkim: brak potrzeby zgłaszania ofert, brak wolnych stanowisk pracy – brak jakichkolwiek działań rekrutacyjnych prowadzonych przez firmy, brak perspektyw zatrudnieniowych w zakładach pracy, zainteresowani pracą sami zgłaszają się do pracodawcy.
- ✓ Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim dokonana przez lokalnych pracodawców jest ponadprzeciętna. Łącznie blisko połowa pracodawców - 49,8% dobrze lub bardzo dobrze postrzega działalność PUP w Aleksandrowie Kujawskim, w tym co trzeci pracodawca dobrze.
- ✓ Wśród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą, największy odsetek badanych – 21,3% chciałby skorzystać z programu staży. Odsetek pracodawców zainteresowanych uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy wynosił – 13,9%. Część pracodawców – 12,2% oczekuje od urzędu organizacji szkoleń, natomiast 8,4% oczekuje od PUP w Aleksandrowie Kujawskim pomocy w znalezieniu pracownika.

Spis treści:

Streszczenie i wnioski z badań	2
Wstęp.....	19
 1. Profil powiatu aleksandrowskiego z punktu widzenia rynku pracy, gospodarka powiatu – atuty i bariery.....	21
Charakterystyka powiatu od strony gospodarczej	21
Zróźnicowanie powiatu aleksandrowskiego	25
Powiat aleksandrowski, jako lokalny rynek pracy.....	28
Aktywność społeczności lokalnych	30
Problemy wykluczenia społecznego w powiecie aleksandrowskim	31
 2. Gospodarka powiatu aleksandrowskiego – atuty i bariery	32
Główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu aleksandrowskiego	32
Propozycje promocji atutów powiatu i przeciwdziałania zagrożeniom przez władze lokalne.....	36
 3. Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie aleksandrowskim	43
Dostępność szkół na terenie powiatu aleksandrowskiego	43
Szkoły na terenie powiatu aleksandrowskiego	43
Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie aleksandrowskim	45
 4. Ludność powiatu aleksandrowskiego	46
Analiza aktualnej sytuacji demograficznej	46
Prognoza demograficzna dla powiatu aleksandrowskiego	47
Zmiany struktury ludności powiatu według płci, wieku i wykształcenia	49
Zmiany struktury ludności według miejsca zamieszkania	51
 5. Ludność powiatu aleksandrowskiego w wieku produkcyjnym.....	51
 6. Pracujący w powiecie aleksandrowskim.....	52
Informacje podstawowe.....	52
Aktywność ekonomiczna ludności powiatu aleksandrowskiego.....	53
Aktywność ekonomiczna ludności z uwzględnieniem płci, wieku i miejsca zamieszkania..	54

7. Bezrobotni w powiecie aleksandrowskim.....	54
<i>Liczba osób bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim.....</i>	<i>54</i>
<i>Struktura bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim.....</i>	<i>55</i>
<i>Grupy ludności ponadprzeciętnie narażone na bezrobocie w powiecie aleksandrowskim .</i>	<i>59</i>
<i>Struktura bezrobotnych ze względu na przyczynę bezrobocia.....</i>	<i>61</i>
<i>Osoby nadreprezentowane w populacji bezrobotnych.....</i>	<i>62</i>
<i>Zasiłki dla bezrobotnych</i>	<i>65</i>
<i>Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne</i>	<i>66</i>
<i>Podstawowe bariery podjęcia pracy przez osoby bezrobotne</i>	<i>66</i>
<i>Problemem bezrobocia długookresowego</i>	<i>68</i>
<i>Przyczyny Rejestracji bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>69</i>
<i>Korzystanie bezrobotnych z aktywnych programów oferowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>70</i>
8. Bierni zawodowo w powiecie aleksandrowskim	70
<i>Struktura grupy osób biernych zawodowo</i>	<i>70</i>
<i>Przyczyny decyzji o byciu biernym zawodowo.....</i>	<i>70</i>
<i>Potencjał aktywizacyjny osób biernych zawodowo</i>	<i>71</i>
<i>Przyczyny braku zainteresowania podjęciem pracy przez biernych zawodowo</i>	<i>72</i>
9 Popyt na pracę w powiecie aleksandrowskim	73
<i>Specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie aleksandrowskim</i>	<i>73</i>
<i>Fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego</i>	<i>75</i>
<i>Przyczyny zwolnień pracowników i powody odrzucania kandydatów do pracy w procesie rekrutacji</i>	<i>76</i>
<i>Planowane przyjęcia pracowników w przedsiębiorstwach.....</i>	<i>77</i>
<i>Zatrudnianie absolwentów przez pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego</i>	<i>77</i>
<i>Trudności pracodawców z obsadzeniem wakatów</i>	<i>79</i>
<i>Współpraca lokalnych pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>80</i>

Wyniki monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie	81
Wyniki badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego.....	84
Cele i metodologia badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego	85
Charakterystyka badanej próby	87
Wcześniejsze zatrudnienie bezrobotnych przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim	94
Przyczyny niepodejmowania zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.....	94
Powody zakończenia pracy przez bezrobotnych	95
Okres od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły do rejestracji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.....	96
Skłonność osób bezrobotnych do przekwalifikowania	97
Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim	98
Rodzaje kursów i szkoleń, w których uczestniczyły osoby bezrobotne	98
Ocena szkolenia	99
Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.....	100
Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne.....	101
Zainteresowanie uczestnictwem w stażach oraz przygotowaniu zawodowym dorosłych	103
Potencjalna praca a wyuczony zawód	105
Gotowość do podjęcia pracy wymagającej.....	106
Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych.....	108
Oczekiwana forma zatrudnienia	109
Oczekiwane wynagrodzenie.....	110
Branża, w której chciałyby pracować osoby bezrobotne	111
Ranking pracodawców w których zatrudnienie chcieliby znaleźć bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego	112
Najważniejsze elementy decydujące o wyborze miejsca pracy	113

<i>Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy</i>	<i>114</i>
<i>Bariery i trudności w znalezieniu pracy</i>	<i>115</i>
<i>Sposoby zmiany sytuacji bezrobocia</i>	<i>117</i>
<i>Ocena szans na zatrudnienie</i>	<i>118</i>
<i>Gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia</i>	<i>119</i>
<i>Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy</i>	<i>119</i>
<i>Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne. Sposoby znalezienia zatrudnienia w okresie 30 dni poprzedzających badanie</i>	<i>120</i>
<i>Znajomość oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim skierowanej do osób bezrobotnych.....</i>	<i>122</i>
<i>Wsparcie zaoferowane przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>122</i>
<i>Przyjęcie oferty aktywizacyjnej skierowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>123</i>
<i>Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych.....</i>	<i>124</i>
<i>Stopień zadowolenia z dotychczasowego wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.....</i>	<i>126</i>
<i>Główne oczekiwania wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim ...</i>	<i>127</i>
<i>Wyniki badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego</i>	<i>129</i>
<i>Cele i metodologia badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego</i>	<i>130</i>
<i>Charakterystyka badanych przedsiębiorstw.....</i>	<i>132</i>
<i>Forma własności badanych przedsiębiorstw</i>	<i>132</i>
<i>Lokalizacja badanych przedsiębiorstw</i>	<i>132</i>
<i>Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach</i>	<i>133</i>
<i>Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw</i>	<i>134</i>
<i>Profil działalności badanych przedsiębiorstw</i>	<i>134</i>
<i>Zakres terytorialny prowadzone działalności.....</i>	<i>135</i>
<i>Fluktuacja zatrudnienia - obecna sytuacja kadrowa</i>	<i>136</i>
<i>Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe.....</i>	<i>137</i>
<i>Przyczyny zwolnień pracowników.....</i>	<i>138</i>

<i>Powody przyjęć pracowników</i>	<i>139</i>
<i>Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego.....</i>	<i>140</i>
<i>Ocena obecnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników</i>	<i>142</i>
<i>Trudności w znalezieniu pracowników – przyczyny.....</i>	<i>143</i>
<i>Obecne działania rekrutacyjne i potrzeby kadrowe lokalnych pracodawców.....</i>	<i>144</i>
<i>Oczekiwane przez pracodawców umiejętności praktyczne kandydatów do pracy</i>	<i>145</i>
<i>Najmniejsze trudności w znalezieniu pracowników.....</i>	<i>147</i>
<i>Kursy i szkolenia, które ułatwią osobom bezrobotnym podejmowanie pracy</i>	<i>148</i>
<i>Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności</i>	<i>150</i>
<i>Sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców.....</i>	<i>151</i>
<i>Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>152</i>
<i>Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>153</i>
<i>Formy pomocy, z których skorzystali pracodawcy</i>	<i>154</i>
<i>Współpraca z PUP w Aleksandrowie Kujawskim w zakresie pośrednictwa pracy.....</i>	<i>155</i>
<i>Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>156</i>
<i>Działania oczekiwane przez pracodawców</i>	<i>157</i>
<i>Bariery utrudniające współpracę pomiędzy pracodawcami a Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim</i>	<i>158</i>
<i>Rekomendacje</i>	<i>160</i>

Wstęp

Niniejszy raport zawiera szczegółową analizę wyników badań społecznych, które zostały przeprowadzone przez Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych INDEKS z Poznania wśród osób bezrobotnych oraz pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego. W raporcie zawarte zostały zarówno najważniejsze, jak i najciekawsze wnioski z kompleksowego badania rynku pracy w powiecie aleksandrowskim. Badanie zostało przeprowadzone na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim w okresie od 05.12.2012 roku do 30.11.2012 roku. Prezentowane opracowanie składa się z trzech niezależnych części: analizy dostępnych danych statystycznych, będących w dyspozycji Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, badań ankietowych ilościowych przeprowadzonych techniką bezpośrednich wywiadów kwestionariuszowych PAPI wśród **421** osób bezrobotnych oraz badań ilościowych zrealizowanych techniką wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo CATI wśród **238** pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego. Przedstawiony raport ma charakter kompleksowej i szczegółowej analizy lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim. Pierwsza część raportu zawiera precyzyjne informacje dotyczące charakterystyki społeczno demograficznej mieszkańców powiatu aleksandrowskiego, a także osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. W pierwszej części opracowania przedstawiono profil powiatu aleksandrowskiego z punktu widzenia rynku pracy w tym także danych dotyczących: gospodarki powiatu jej atutów i barier, systemu edukacji w powiecie, ludności powiatu, ludności powiatu w wieku produkcyjnym, osób pracujących, bezrobotnych, biernych zawodowo, popyt na pracę oraz bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. W analizie danych zastanych przedstawione zostały także szczegółowe informacje dotyczące charakterystyki społeczno demograficznej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Aleksandrowie Kujawskim oraz porównanie wyników do danych z regionu i kraju oraz zmian zachodzących w czasie. Analiza zawiera informacje o strukturze bezrobocia rejestrowanego w powiecie, kierunkach i natężeniach zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, a przede wszystkim prezentuje dynamikę zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy. Analiza danych zastanych umożliwia obserwowanie zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków

i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Do opracowania analizy desk research wykorzystane zostały między innymi następujące dokumenty: dane statystyczne PUP w Aleksandrowie Kujawskim, ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, dane statystyczne WUP, dane statystyczne GUS, dane statystyczne badanie aktywności ekonomicznej ludności BAEL, dane statystyczne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Druga część raportu zawiera wyniki badań, które zostały przeprowadzone wśród osób bezrobotnych i zawiera diagnozę oraz opinie osób bezrobotnych na temat: określenia i zidentyfikowania barier i przeszkód utrudniających podjęcie zatrudnienia, a także poszukiwania sposobów, które umożliwią pełniejszy dostęp do zatrudnienia. W raporcie przedstawione zostały informacje na temat potrzeb szkoleniowych i aktywizacyjnych osób bezrobotnych. Trzecia część raportu zawiera informacje na temat oczekiwań lokalnych pracodawców w stosunku do kwalifikacji i kompetencji poszukiwanych pracowników oraz problemów, jakie napotykają lokalni pracodawcy w procesie rekrutacji pracowników. Badanie przeprowadzone wśród pracodawców umożliwiło określenie zapotrzebowania lokalnych pracodawców na pracowników o wskazanych umiejętnościach, kwalifikacjach i kompetencjach zawodowych. Badanie ukazało, jakie zawody i kompetencje zawodowe cieszą się mniejszym lub większym zainteresowaniem ze strony pracodawców. W raporcie zaprezentowane i zdiagnozowane zostały także bariery, które ograniczają pracodawcom efektywniejszą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zrealizowane badanie ma istotne i ważne znaczenie w wyznaczeniu przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim kierunków szkolenia bezrobotnych oraz realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Badanie powinno przyczynić się także do optymalizacji działań i uskutecznienia metod współpracy z lokalnymi pracodawcami.

1. Profil powiatu aleksandrowskiego z punktu widzenia rynku pracy, gospodarka powiatu – atuty i bariery

Charakterystyka powiatu od strony gospodarczej

Powiat Aleksandrowski znajduje się w województwie Kujawsko-Pomorskim. Na północy regionu znajduje się część kotliny toruńskiej, stanowiącej fragment pradoliny Wisły. Od południa, geograficzny teren stanowi równina Inowrocławska. Wschodnią granicę powiatu wyznacza Wisła wraz z niziną ciechocińską. Na terenie powiatu usytuowane są oczka wodne i jeziora, a największe z nich Jezioro Ostrowąż (gm. Aleksandrów Kujawski), zyskuje popularność turystyczną. Szczególnym bogactwem obszaru są występujące tu wody słone i solanki. Region Aleksandrowski sąsiaduje z następującymi powiatami:

W ramach administracyjnego podziału powiatu Aleksandrowskiego, wyróżnia się następujące gminy:

- ✓ Inowrocłowski
- ✓ Lipnowski
- ✓ Radziejowski
- ✓ Toruński
- ✓ Włocławski

➤ Gminy miejskie:

- ✓ Aleksandrów Kujawski
- ✓ Ciechocinek
- ✓ Nieszawa

➤ **Gminy wiejskie:**

- ✓ Aleksandrów Kujawski
- ✓ Bądkowo
- ✓ Koneck
- ✓ Raciążek
- ✓ Waganiec
- ✓ Zakrzewo

Powiat Aleksandrowski zajmuje powierzchnię 47463 km² i stanowi 2,65% powierzchni całego województwa Kujawsko Pomorskiego. Według danych GUS w Aleksandrowie Kujawskim, na dzień 31 XII 2011 powiat liczył 56199 osób i zauważalna jest tendencja wzrostowa w porównaniu do roku 2007 – 55367 mieszkańców. Kobiet w roku 2011 było 28992, czyli 52,58% całej populacji powiatu. Liczba mężczyzn w regionie wynosi 27207. Gęstość zaludnienia jest na poziomie 117 osób na 1 km². Według danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy (Vademecum Samorządowca), w powiecie Aleksandrowskim zaludnienie jest wyższe niż średnia krajowa. Zauważalna jest pewna tendencja wzrostowa w liczbie ludności w powiecie oraz lekka przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

Dane dotyczące liczby ludności i powierzchni w poszczególnych gminach znajdują się w poniższej tabeli:

Tabela nr 1. Charakterystyka gmin powiatu aleksandrowskiego. (Opracowanie własne, dane GUS)

Gmina	Rodzaj Gminy	Liczba sołectw	Powierzchnia w km ²	Liczba ludności
Aleksandrów Kujawski	Wiejska	28	131 km ²	11266
Bądkowo	Wiejska	24	80 km ²	4488
Koneck	Wiejska	19	68 km ²	3347
Raciążek	Wiejska	8	33 km ²	3158
Waganiec	Wiejska	23	55 km ²	4410
Zakrzewo	Wiejska	17	76 km ²	3551
Aleksandrów Kujawski	Miejska	X	7 km ²	12275
Ciechocinek	Miejska	X	15 km ²	10841
Nieszawa	Miejska	X	10 km ²	1990

Zgodnie z danymi GUS, w dniu 31 XII 2011, w systemie REGON, było zarejestrowanych 4755 jednostek gospodarczych. Można zauważyć pewną tendencję spadkową na przestrzeni poprzedzających 5 lat, w roku 2007, liczba podmiotów wynosiła 4989 i w roku 2008 wzrosła do 5057 jednostek. Następnie, powiat zanotował spadek do 4666 podmiotów i choć ta suma rośnie, to nadal jest niższa, niż w roku wyjściowym analizy.

Według zebranych danych, najwięcej podmiotów działa w handlu hurtowym i naprawie pojazdów: 1430 jednostek.

Ważnym aspektem analizy gospodarczej regionu jest infrastruktura techniczna. Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania transportu jest odpowiednia sieć dróg kolejowych i kołowych, częstotliwość połączeń kolejowych i autostradowych utrzymywanych z innymi miastami. Obsługę komunikacyjną Powiatu Aleksandrowskiego zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym. Powiat ma charakter tranzytowy, ze względu na centralne położenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz przebiegającego przez nie międzynarodowego korytarza drogowego Skandynawia – Bałkany. Ponadto, relatywna bliskość z autostradą A2, czyli międzynarodową trasą Berlin-Warszawa-Moskwa, Przez wschodnią część powiatu aleksandrowskiego przebiega fragment drogi krajowej Nr 1: Gdańsk – Świecie – Toruń – Łódź – Katowice – Cieszyn (21,110 km), która wchodzi w skład opisywanego wyżej szlaku komunikacyjnego północ - południe. Powiat aleksandrowski posiada wszystkie kategorie dróg publicznych tj. drogę krajową, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, w tym o nawierzchni twardej.

W przypadku transportu kolejowego, należy zaznaczyć, że przez powiat aleksandrowski przebiega magistrała kolejowa Gdynia – Warszawa – Katowice – Zebrzydowice. Najważniejszą linią kolejową w powiecie jest linia: (Szczecin) Piła – Bydgoszcz – Toruń – Włocławek – Kutno (Warszawa), której długość na obszarze powiatu wynosi około 35 km. Dodatkowo, występuje jej 7 kilometrowe odgańczenie do Ciechocinka, ważnego z punktu widzenia turystycznego, miasta w powiecie.

Zasoby mieszkaniowe w powiecie aleksandrowskim w 2010 roku wyniosły 18765 lokali. Od roku 2007 następował systematyczny wzrost liczny mieszkań, co może być skorelowane ze zwiększającą się liczbą mieszkańców. Przeciętnie, na jednego mieszkańca przypada 26,2 m² powierzchni mieszkalnej. Około 95% mieszkań w roku 2010 było podłączone do systemu wodociągowego, a niecałe 82,5% posiada toaletę. W roku 2011 oddano 147 nowych mieszkań, co jest spadkiem w porównaniu do roku poprzedzającego, w którym ta liczba wyniosła 163. Na przestrzeni ostatnich 5 lat jest zauważalny dosyć charakterystyczny trend na rynku nowych mieszkań. W roku 2007 oddano 100 lokali, dwa lata później już 194. W roku 2010 nastąpił spadek, oddano 163 i trend spadkowy utrzymał się. Może to wynikać z ogólnej sytuacji na rynku mieszkaniowym w całej Polsce, w którym panuje zastój w sprzedaży nowych mieszkań. Jest to pochodna kryzysu gospodarczego z roku 2008, której efekty są widoczne także na tym rynku.

Kolejny element analizy gospodarczej powiatu to stan finansów publicznych, od których zależy możliwość rozwoju gospodarki regionu. Poniższa tabela przedstawia stan dochodów, uzyskanych w roku 2010, w przeliczeniu na jednego mieszkańca w powiecie aleksandrowskim. Dla porównania, umieszczono też dane dotyczą 5 sąsiednich powiatów, 2 miast: Torunia i Włocławka, oraz średnią dla całego województwa i kraju.

Tabela nr 2. Dochody budżetu powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. (Opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	Dochody w zł na jednego mieszkańca
Włocławek	3934
Toruń	3612
POLSKA	3304
KUJAWSKO-POMORSKIE	1898
Powiat lipnowski	1254
Powiat Radziejowski	1065
Powiat Inowrocławski	994
Powiat Aleksandrowski	865
Powiat Włocławski	841
Powiat Toruński	687

Obraz zarysowany w tabeli pokazuje, że dochody powiatu aleksandrowskiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca stoją na dużo niższym poziomie niż średnia wojewódzka. Należy zaznaczyć, że w województwie kujawsko-pomorskim znajduje się kilka bardzo dużych miast o znaczeniu ogólnopolskim: Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz, których dochody są około 3-4 razy większe, niż w powiatach miejskich. Także na tle całego kraju dochody w regionie Aleksandrowskim są niższe niż średnia krajowa. Analizując wydatki budżetowe samorządu powiatu aleksandrowskiego możemy zauważyć, że kształtują się one podobnie jak dochody przedstawione powyżej, czyli na poziomie średnim w porównaniu do sąsiednich rejonów, ale bliskim średniej krajowej. Podobnie jak przy dochodach, duże miasta takie jak Włocławek i Toruń, posiadają wydatki na poziomie kilkukrotnie wyższym, niż powiaty wiejskie.

Tabela nr 3. Wydatki budżetu powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. (Opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	Wydatki w zł na jednego mieszkańca
Włocławek	4397
Toruń	4029
KUJAWSKO-POMORSKIE	2074
Powiat Lipnowski	1376
Powiat Inowrocławski	1137
Powiat Radziejowski	1097
POLSKA	933
Powiat Aleksandrowski	919
Powiat Włocławski	859
Powiat Toruński	735

Zgodnie z danymi GUS, w czerwcu 2012 roku, przeciętne wynagrodzenie w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 3106 złotych i odnotowano przeciętny wzrost w porównaniu do stycznia tego roku. Co ważne, wzrost średniego wynagrodzenia wzrósł we wszystkich sektorach. Największe przeciętne wynagrodzenie występuje w takich branżach jak: dostawa wody oraz gospodarka ściekami i odpadami, budownictwo. Najmniejsze, 2158 zł, było w zawodach związanych z administracją. W powiecie aleksandrowskim przeciętne wynagrodzenie wynosi 2624,54 zł w roku 2011 i jest zauważalny systematyczny wzrost na przestrzeni lat 2007 – 2011. W 2007 roku średnia płaca wyniosła 2048,15 zł. W odniesienie do średniej krajowej nadal jest poniżej średniej. Według danych GUS, w roku 2011 średnie wynagrodzenie w powiecie aleksandrowskim stanowiło 72,4% ogólnopolskiego.

Zróżnicowanie powiatu aleksandrowskiego

Jednostki wchodzące w skład powiatu różnią się między sobą, jeśli chodzi o typ gospodarki. Niektóre z nich nastawione są na rolnictwo, inne zaś na turystykę, a zróżnicowanie wynika z charakteru danej gminy. Poniżej zostanie przedstawiona krótka charakterystyka poszczególnych gmin, rozpoczynając od 3 gmin miejskich: Aleksandrów Kujawski, Ciechocinek, Nieszawa. Następnie, zostanie przedstawiona Charakterystyka poszczególnych gmin wiejskich: Aleksandrów Kujawski, Bądkowo, Koneck, Raciążek, Waganiec i Zakrzewo.

➤ **Gmina miejska Aleksandrów Kujawski**

Aleksandrów Kujawski jest głównym ośrodkiem administracyjnym powiatu i z tego powodu, posiada szczególne znaczenie dla regionu. W marcu 2011 roku miasto było zamieszkiwane przez 12614 osoby. Na terenie miasta działa wiele przedsiębiorstw, generujących miejsca pracy np: zakłady odkrywkowe i mechaniczne górnictwa skalnego Budkrusz; wytwórnia silosów Bin; Dalgety Agra Polska firma działająca w zakresie obsługi i doradztwa rolniczego itd. Na terenie miasta znajduje się sporo obiektów atrakcyjnych pod względem turystycznym: zespół pałacowy rodziny Trojanowskich; klasztor ss. służebniczek Najświętszej Maryi Panny z 1890 roku; kościół parafii pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego z 1896 roku itd.

➤ **Gmina miejska Ciechocinek**

W marcu 2011 roku miasto Ciechocinek zamieszkiwało 10921 osób. Jest to prawdopodobnie najbardziej znany ośrodek znajdujący się na terenie powiatu, ze względu na uzdrowiska i sanatoria znajdujące się na terenie miasta, popularne w całym kraju. Jest to duży atut regionu, ponieważ przyciąga wielu turystów oraz świadczy o ogólnopolskim znaczeniu. Zabytków architektonicznych należy wymienić: tężnię z XIX wieku; park zdrojowy; zespół łazienek z XIX wieku; neogotycki kościół św. św. Piotra i Pawła z lat 1877-1884.

➤ **Gmina miejska Nieszawa**

Gmina miejska Nieszawa jest jednym z najmniejszych gmin w województwie, choć to nie umniejsza jej znaczenia gospodarczego i turystycznego. W dniu 31 marca 2011 roku, miasto zamieszkiwało 2009 osób. Do najważniejszych zabytków kulturowych należą: późnogotycki kościół parafialny św. Jadwigi z końca XV w; zespół klasztoru franciszkanów z XVII w. z kościołem Św. Krzyża; zabudowa miejska z lat 1822-1850.

➤ **Gmina wiejska Aleksandrów Kujawski**

Gmina Aleksandrów Kujawski znajduje się w północnej części powiatu i otacza miasto powiatowe. Według danych statystycznych GUS, w roku 2010 liczba mieszkańców gminy wynosiła 11266, z czego mężczyźni stanowili 5577 osób, czyli 49,5% społeczeństwa regionu. Gmina składa się z 28 sołectw. Ze względu na swoje położenie, duże znaczenie dla gospodarki i społeczeństwa ma bliskość miasta Aleksandrów Kujawski. Z atrakcji turystycznych i pamiątek dziedzictwa narodowego, należy wymienić zabytkowy cmentarz z pierwszej połowy XIX wieku w Goszczowie, kościół parafialny z XIV wieku w Grabiu itd.

➤ **Gmina wiejska Bądkowo**

Gmina Bądkowo jest najbardziej wysuniętą na południe częścią powiatu, sąsiaduje z regionami radziejowskim i włocławskim. Liczba ludności wynosi 4488. Zdecydowaną większość gminy stanowią tereny użytku rolnego. Z atrakcji turystycznych należy zwrócić uwagę na obiekty religijne, cmentarze, kościoły np. kościół parafii pod wezwaniem św. Mateusza z 1312 roku w Bądkowie, zespół kościelny parafii pod wezwaniem Świętego Krzyża w Łowiczku itd.

➤ **Gmina wiejska Koneck**

Gmina wiejska Koneck znajduje się w centralnej części powiatu. Składa się z 19 sołectw, jest zamieszkiwana przez 3347 osób. W zakresie gospodarki, mieszkańcy zajmują się głównie rolnictwem, sadownictwem, warzywnictwem itd. Duże znaczenie ma hodowla trzody chlewnej. Z atrakcji turystycznych należy zwrócić uwagę na kościół parafialny pod wezwaniem św. Prokopa z 1902 roku w Konecku oraz drewniany wiatrak „Paltrak” z 1925 roku w Pomianach

➤ **Gmina wiejska Raciążek**

Gmina Raciążek znajduje się w północno wschodniej części powiatu, od zachodu graniczy z gminą wiejską Aleksandrów Kujawski, od południa, z gminami Koneck i Waganiec. Należy zauważyć, że rejon ten znajduje się w dużej bliskości miasta Ciechocinek, ważnej atrakcji turystycznej powiatu, oraz Nieszawą. Według danych GUS, na stan 31 XII 2011 gminę zamieszkiwało 3158 osób. Liczba sołectw wynosi 8. Z atrakcji turystycznych należy zwrócić uwagę na ruiny zamku z XIV-XVIII wieku w Raciążku oraz kościół parafii pod wezwaniem Wszystkich Świętych z lat 1597-1612.

➤ **Gmina wiejska Waganiec**

Gmina ta znajduje się we wschodniej części powiatu i graniczy z powiatem lipnowskim oraz włocławskim. Liczba ludności w roku 2011 wyniosła 4410 osób. Gmina składa się z 23 sołectw. Granicą wschodnią gminy jest rzeka Wisła. Znajduje się w dużej bliskości z Nieszawą. Jest to rejon rolniczy, większość terenu stanowią użytki rolne i leśne. Z atrakcji turystycznych należy zwrócić uwagę na drewniany kościół filialny pod wezwaniem św. Stanisława i Marii Magdaleny z XVIII w. w Przypustach, dworzec kolejowy z lat 1880-1890 oraz park dworski z folwarkiem, oba w Wagańcu

➤ Gmina wiejska Zakrzewo

Gmina Zakrzewo jest najdalej na wschód wysuniętą częścią badanego regionu i sąsiaduje z powiatem Inowrocławskim i Radziejowskim. Składa się z 17 sołectw i w roku 2011, według danych GUS, była zamieszkiwana przez 3551 mieszkańców. Gmina ma charakter rolniczy, większość terenu stanowią użytki rolne i leśne. Z atrakcji turystycznych należy wspomnieć o zespołach dworskich z drugiej połowy XIX w. w Seroczkach i Zakrzewie oraz drewniany kościół parafii pod wezwaniem. św. Józefa z 1745 roku w Zakrzewie.

Powiat aleksandrowski, jako lokalny rynek pracy

Stopa bezrobocia w Powiecie Aleksandrowskim w roku 2011 wyniosła 21,1%. Jest to wzrost o 0,5 punktu procentowego w porównaniu do roku poprzedzającego. W okresie ostatnich 5 lat możemy zaobserwować zwiększenie bezrobocia w regionie, w roku 2008 wyniosło ono 16,8% i był to duży spadek w porównaniu do roku poprzedzającego, kiedy bezrobocie osiągnęło poziom 19,5%. Co ważne, w roku 2010 nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji i wzrost bezrobocia z poziomu 17,1% do 20,6%. Najwięcej bezrobotnych w 2011 występuje w grupie wiekowej 25-34, 1280 osób, czyli około 29% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Znamienny jest fakt, że drugą co do wielkości grupą wiekową wśród osób bez pracy są osoby poniżej 24 roku życia - 982. Liczba ta systematycznie rośnie od roku 2007, ze szczególnym uwzględnieniem lat 2009-2010, w których bezrobocie wśród grupy 18-24 wzrosło aż o ponad 38%, z 699 osób, do 966. Jedną z przyczyn, które mogły wpłynąć na taką sytuację, jest ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy, wymuszający na przedsiębiorcach ograniczenia kosztów i prowadzących do pogorszenia sytuacji na rynku pracy. We wszystkich grupach wiekowych możemy zauważyć duże zwiększenie bezrobotnych w roku 2010, ale szczególne wzrosty nastąpiły w grupie osób najmłodszych na rynku pracy, czyli w wieku 18-35. Zauważalna jest większa liczba kobiet w grupie osób zarejestrowanych bezrobotnych, 2245 w roku 2011, w porównaniu do mężczyzn, których bez pracy było 2157. We wrześniu roku 2012 Główny Urząd Statystyczny opublikował najnowsze dane dotyczące stóp bezrobocia w powiatach. Na tle całego województwa region aleksandrowski wypada przeciętnie. W porównaniu do 23 pozostałych powiatów, zajmuje 13 miejsce, przy założeniu, że 1 miejsce oznacza region o najniższym bezrobociu. W regionie Aleksandrowskim stopa bezrobocia wyniosła 21,3%, przy średniej wojewódzkiej 16,7%, a krajowej 12,4%. Poniżej,

została przedstawiona tabela porównująca stopę bezrobocia w całym województwie kujawsko-pomorskim na stan końca września 2012.

Tabela nr 4. Stopa bezrobocia we wrześniu 2012 roku w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Jednostka terytorialna	Bezrobotni zarejestrowani w tys.	Stopa Bezrobocia w %
POLSKA	1979	12,4
KUJAWSKO-POMORSKIE	137,3	16,7
Pow. Bydgoski	4,9	12,8
Pow. Toruński	6,6	18,1
m. Bydgoszcz	13,5	8,2
m. Toruń	8,5	9,2
Pow. Brodnicki	4,1	13,9
Pow. Chełmiński	4,1	23,1
Pow. Golubsko-Dobrzyński	3,9	22,7
Pow. Grudziądzki	3,6	25,6
Pow. Sępoleński	3	22,4
Pow. Świecki	5,8	16,7
Pow. Tucholski	3,5	19,6
Pow. Wąbrzeski	2,9	21,3
m. Grudziądz	7,8	21,6
Pow. Aleksandrowski	4,4	21,3
Pow. Inowrocławski	13,9	21,9
Pow. Lipnowski	6,8	27,2
Pow. Mogileński	3,4	19,4
Pow. Nakielski	6	21,7
Pow. Radziejowski	3,6	22,7
Pow. Rypiński	3,1	18,5
Pow. Włocławski	8,4	25,8
Pow. Żniński	5,3	21,1
m. Włocławek	10,4	19,7

Osób pracujących w roku 2010 było 13192, z czego większość pracuje w branżach związanych z rolnictwem, leśnictwem, co wynika z charakteru powiatu aleksandrowskiego, jako terenu typowo rolniczego, w którym użytki rolne stanowią 82% ogólnej powierzchni gruntów. Główne dobra naturalne, uprawiane w regionie są następujące: uprawa buraka cukrowego, ziemniaków, zbóż oraz uprawy sadowniczo-warzywnicze. Z hodowli zwierząt dominuje trzoda chlewna i drób, oraz bydło i owce.

Aktywność społeczności lokalnych

Zgodnie z dokumentem Strategia Rozwoju Regionu Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020, niska aktywność społeczności lokalnych jest jednym z problemów regionu i należy podejmować działania zmierzające ku zwiększeniu partycypacji mieszkańców w działaniach na terenie rejonu. Na omawianym terenie działają liczne stowarzyszenia o charakterze bardzo różnorodnym. Organizacje zajmują się takimi działaniami jak: pomoc społeczna; promocja kultury i sportu; promocji społeczeństwa obywatelskiego itd. Najwięcej Stowarzyszeń działa w dużych miastach: Aleksandrowie Kujawskim, Ciechocinku i Nieszawie. Według bazy organizacji pozarządowych: www.bazy.ngo.pl, najwięcej organizacji jest zarejestrowanych w Ciechocinku – 63.

W poszczególnych miastach i gminach działają następujące organizacje, które mogą służyć za przykłady obrazujące działalność w rejonie:

➤ **Aleksandrów Kujawski**

- ✓ Stowarzyszenie „*Bądźmy razem*”
- ✓ Stowarzyszenie „*Aleksandrowska kultura*”
- ✓ Fundacja „*Nasza czysta kraina*”
- ✓ Stowarzyszenie na rzecz pomocy ofiarom przestępstw
- ✓ Stowarzyszenie „*Partnerstwo dla ziemi kujawskiej*”

➤ **Nieszawa**

- ✓ Fundacja im. Krzywdów i Bieńków
- ✓ Nieszawskie towarzystwo kulturalne
- ✓ Towarzystwo miłośników Nieszawy
- ✓ Klub Seniora „*Wrzos*”

➤ **Ciechocinek**

- ✓ Fundacja przedsiębiorczości lokalnej „*Start*”
- ✓ Fundacja inicjatyw na rzecz niepełnosprawnych „*Pro Omnibus*”
- ✓ Ciechociński klub sportowy „*Zdrój*”
- ✓ Fundacja hipoterapii im. Janusza Korczaka
- ✓ Ośrodek sportów konnych

➤ Gminy wiejskie

- ✓ Fundacja im Cecylii Wielogradesz w Konecku
- ✓ Uczniowski klub sportowy w Zakrzewie
- ✓ Stowarzyszenie wędkarskie „Karp” w Zakrzewie
- ✓ Stowarzyszenie Kulturalne „Serpentyzna” w Raciążku
- ✓ „Fundacja Kiniak – szczęściem się jest!” w Raciążku
- ✓ Stowarzyszenie rolników „Waganiac” w Wagańcu
- ✓ Stowarzyszenie producentów trzody chlewnej w Bądkowie

Problemy wykluczenia społecznego w powiecie aleksandrowskim

W powiecie aleksandrowskim zauważalny jest proces ubożenia niektórych grup społecznych. Istotnym czynnikiem wpływającym na poziom ubóstwa jest bezrobocie. W powiecie aleksandrowskim obserwuje się duży odsetek rodzin, które głównie w wyniku bezrobocia (uboństwo o charakterze strukturalnym) i uzależnienia (uboństwo o charakterze indywidualnym), ale również: niepełnosprawności, choroby, wielodzietności czy też niskich kwalifikacji zawodowych znalazły się na granicy bądź też poniżej minimum socjalnego. Sytuacja ta stanowi nie tylko bieżącą dolegliwość konkretnych rodzin, ale niekorzystnie odbija się na dzieciach, które mogą mieć ograniczone szanse rozwoju. Dodatkowo pojawiają się takie problemy jak: marginalizacja całych grup społecznych czy uzależnienie od środków pomocy społecznej. Pojawia się problem wyuczonej bezradności, która wiąże się ze spadkiem motywacji, działania, wycofywaniem się z pewnych obszarów życia, obniżeniem aktywności życiowej, poczuciem apatii i przygnębienia oraz zamykaniem się w małych grupach adaptacyjnych. W szczególnie trudnej sytuacji są osoby niepełnosprawne, które napotykają na szereg barier architektonicznych i nie otrzymują wystarczającego wsparcia. Główne problemy, z którymi borykają się osoby niepełnosprawne to przede wszystkim: ograniczone możliwości protezowania, czy zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowna i trudno dostępna rehabilitacja. Ogromnym problemem okazują się również bariery architektoniczne, zarówno w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, jak również w budynkach użyteczności publicznej. Występowanie tych barier nie tylko utrudnia, ale czasem wręcz uniemożliwia uczestnictwo w życiu społecznym. Ograniczenia płynące z niepełnosprawności uniemożliwiają bądź utrudniają podjęcie pracy zarobkowej i zmuszają do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Oczywiście, wyżej wymienione tendencje i zjawiska występują w regionach całej Polski, ale to nie zmienia faktu istnienia

potrzeby działania w kierunkach zmierzających do zmniejszenia takich problemów. Należy podkreślić, że słabości związane z bezrobociem i ogólnymi problemami społecznymi zostały zauważone i uwzględnione w strategii rozwoju regionu opracowanej na potrzeby powiatu aleksandrowskiego.

2. *Gospodarka powiatu aleksandrowskiego – atuty i bariery*

Główne zasoby i potencjał rozwojowy powiatu aleksandrowskiego

W poniższym podrozdziale zostaną przedstawione atuty i wady powiatu aleksandrowskiego. Celem analizy jest przedstawienie, które elementy powiatu są jego mocną stroną, a które utrudniają rozwój gospodarczy i gdzie należałoby dokonywać zmiany. Podstawą analizy są badania SWOT, zaprezentowane w Strategii Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011-2020. Jest to dokument o znaczeniu strategicznym dla powiatu, a ze względu na harmonogram, bardzo aktualny i dotyczący aktualnych problemów powiatu. Zgodnie z zasadami analizy SWOT, analiza dzieli się na wyróżnienie czynników zewnętrznych, kształtujących powiat, czyli „Szanse” i „Trudności”, oraz wewnętrznych, wynikających z procesów występujących w powiecie, jego „Silnych” i „Słabych” stron.

Pozytywne czynniki zewnętrzne – szanse i możliwości

W przypadku szans dla powiatu wynikających z otoczenia, należy zauważyć, że mają one charakter głównie infrastrukturalny i dotyczą takich elementów jak:

- Możliwość uzyskania wsparcia w ramach RPO woj. Kujawsko-Pomorskiego i innych Programów Operacyjnych na działania związane z rozwojem infrastruktury technicznej, kapitału ludzkiego, wsparciem rolnictwa;
- Budowa autostrady A1, dająca szanse na wykorzystanie terenów przyległych – nowe tereny inwestycyjne;
- Budowa nowego stopnia wodnego poniżej Włocławka w kontekście poprawy bezpieczeństwa ekologicznego i powodziowego oraz poprawy warunków dla żeglugi śródlądowej;
- Budowa zapory/elektrowni na Wiśle – duży zbiornik wodny do wykorzystania turystyczno-rekreacyjnego i retencji wody oraz pozyskiwania energii z OZE (odnawialne źródła energii);

➤ Rozwój sieci internetowej w powiecie;

Podczas analizy zwrócono uwagę na korzyści, jakie daje rozwój regionu poprzez budowę infrastruktury komunikacyjnej np. budowa autostrady, poprawa żeglugi śródlądowej itd. Charakterystyczne jest zaobserwowanie możliwości uzyskania wsparcia finansowego na inwestycje, także z programów unijnych, w szerokim zakresie, zarówno technicznym, jak i rozwoju kapitału ludzkiego. Zazwyczaj, są to inwestycje, które trwają, a korzyści z nich wynikające będą widoczne w przyszłości, ale już teraz można uznać, że przyniosą pozytywne zmiany w regionie. Inne korzyści dotyczą takich elementów jak:

- Promocja Powiatu na skalę krajową;
- Zasoby regionu: surowce mineralne, zróżnicowane warunki przestrzeni (walory uzdrowiskowe, turystyczne, rolniczej przestrzeni produkcyjnej);
- Rozwój agroturystyki – duże zainteresowanie tą formą spędzania wolnego czasu;
- Współpraca międzynarodowa;
- Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania;
- Sieć niewielkich lotnisk w regionie do wykorzystania turystycznego, sportowego, biznesowego: Międzynarodowy Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy; Lotnisko Bydgoszcz-Biedaszkowo; Lotnisko Toruń – Bielany; Lotnisko; Kruszyn (Włocławek); Lotnisko Grudziądz-Lisie Kąty; Lotnisko Inowrocław;

Niektóre elementy mają charakter bardzo ogólny, np. „promocja Powiatu na skalę krajową” oraz „Współpraca międzynarodowa”, które wynikają z ogólnych tendencji w powiecie. Zwrócono uwagę na już występujące dobra, takie jak sieć lotnisk na terenie całego województwa, w tym międzynarodowe w Bydgoszczy, oraz dobra naturalne regionu i dobre warunki dla rolnictwa.

Negatywne czynniki zewnętrzne – trudności i zagrożenia

W przypadku trudności i zagrożeń, jakie występują w powiecie, zwrócono uwagę tendencje w szerszym kontekście kraju oraz województwa. Należy wymienić następujące elementy:

- Niejasność oraz częste zmiany przepisów prawnych;
- Starzenie się społeczeństwa;

- Brak stopnia wodnego na Wiśle;
- Utrzymujący się kryzys gospodarczy;
- Coraz częstsze klęski żywiołowe na terenie kraju – wystąpienie katastrofalnej powodzi, w tym także wynikającą z możliwej awarii stopnia wodnego we Włocławku (katastrofa budowlana); Możliwość wystąpienia katastrofalnej suszy; Deficyt wody m.in. dla intensywnej produkcji rolnej;
- Duże inwestycje w centra handlowe przyczyniające się do upadku drobnej przedsiębiorczości;
- Nieopłacalność produkcji rolniczej;
- Trudności w pozyskiwaniu środków z funduszy strukturalnych, ze względu na dużą konkurencję oraz skomplikowane procedury;
- Brak perspektywicznego myślenia w zakresie zagospodarowania terenów przyległych do A1– brak zachęcania do inwestycji, brak koncepcji zagospodarowania;
- Pauperyzacja społeczeństwa;
- Zbyt małe nakłady na infrastrukturę ochrony środowiska i edukację ekologiczną oraz gospodarkę wodną;

Przedstawione zagrożenia mają bardzo różnorodny charakter. Wynikają zarówno z pewnych ogólnych tendencji makroekonomicznych np. Utrzymujący się kryzys gospodarczy, starzenie się społeczeństwa czy ubożenie społeczeństwa. Są to problemy, które dotyczą społeczeństwo całej Polski, wręcz świata, i także występują w regionie aleksandrowskim. W analizie wspomniano o dominacji centrów handlowych, które utrudniają funkcjonowanie małym przedsiębiorcom, oraz o trudnościach proceduralnych związanych z pozyskaniem środków z funduszy strukturalnych. Są to problemy, które występują w szerszym kontekście i mają charakter ogólny, występujący w wielu regionach. W przypadku zagadnień szczegółowych, związanych ze specyfiką regionu, warto zwrócić uwagę na problemy klęsk żywiołowych, które mogą przyczyniać się do strat finansowych i powodować szersze problemy dla społeczności lokalnej. W analizie wspomniano też o problemach z zagospodarowaniem terenów przyległych do budowanej autostrady A1.

Pozytywne czynniki wewnętrzne – silne strony powiatu

Przechodząc do analizy wewnętrznych czynników, występujących w powiecie aleksandrowskim, można rozpocząć od silnych stron regionu:

- Położenie Powiatu w centralnej części Polski;
- Przebiegające przez Powiat ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym;
- Rozwinięta sieć komunikacyjna (drogowa, kolejowa), możliwości transportu wodnego;
- Bliskość dużych aglomeracji (Bydgoszcz, Toruń, Włocławek) – ośrodki gospodarcze, akademickie i kulturalne;
- Walory naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki krajoznawczej i leczniczej;
- Zasobność złóż naturalnych (solanki, wody mineralne);
- Dobrze rozwinięta służba ochrony zdrowia (usługi rehabilitacyjne, duża ilość przychodni i gabinetów);
- Znany na skalę krajową i kojarzony z Powiatem Aleksandrowskim Ciechocinek – wydarzenia kulturalne, infrastruktura uzdrowskowa i spa, rehabilitacja, tężnie;
- Wykształcone społeczeństwo;
- Wysoka kultura rolna;
- Baza przetwórstwa rolnego;
- Produkty lokalne i tradycyjne – żur kujawski, ogórki małosolne, księżycówka, sól ciechocińska, masło Wołuszewskie;
- Znane osobistości związane z Powiatem;
- Aktywny i sprawnie działający związek gmin;
- Duże zasoby wykwalifikowanej siły roboczej;
- Aktywność sportowa oraz kulturalna dzieci i młodzieży wsparta dużym potencjałem organizacyjnym;

W analizie zwrócono uwagę na występowanie korzyści infrastrukturalnych powiatu: rozwinięta sieć komunikacyjna; międzynarodowe szlaki komunikacyjne; bliskość dużych miast: Bydgoszcz, Toruń, Włocławek itd. Zauważono też duże znaczenie turystyki, szczególnie znanego ośrodka sanatoryjnego w Ciechocinku, ale też ogólnych walorów naturalnych dla turystyki. Warto też wspomnieć, że silną stroną powiatu jest jej rolniczy charakter, oparty na rozwiniętej bazie przetwórstwa oraz wysokiej kulturze rolnej, ugruntowanej tradycją regionu.

Negatywne czynniki wewnętrzne - słabe strony powiatu

Na koniec, należy wspomnieć o słabych stronach powiatu, zdiagnozowanych w ramach analizy SWOT. Są to następujące czynniki:

- Mało inicjatyw społecznych podejmowanych w powiecie;
- Istniejące zjawisko bezrobocia i niewystarczająca liczba ofert pracy;
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna – m.in.: mało ścieżek rowerowych; Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna, kulturalna, sportowa;
- Niewystarczające środki na dostateczne inicjowanie i wspieranie rozwoju infrastruktury drogowej, szkolnej i sportowej (boiska);
- Mała liczba przedsiębiorstw produkcyjnych;
- Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- Potrzeba zwiększenia promocji Powiatu;
- Niski poziom identyfikacji mieszkańców z Powiatem;
- Niewystarczający stan techniczny obiektów szkolnych i kulturalnych oraz słabe wyposażenie szkół w sprzęt dydaktyczny i pomocniczy;
- Nierównomiernie rozmieszczona baza noclegowa;
- Mało uzbrojonych terenów budowlanych i inwestycyjnych;
- Niewystarczający poziom retencjonowania wody oraz procesy stepowienia;
- Brak wykorzystania Wisły jako drogi wodnej;

Zwrócono uwagę na ogólne problemy występujące w powiecie, takie jak: bezrobocie; słaba identyfikacja regionu w Polsce; mała ilość inicjatyw społecznych itd. Z problemów szczegółowych, często związanych z infrastrukturą powiatu, należy wspomnieć o małej ilości uzbrojonych terenów budowlanych i inwestycyjnych; niskim stanie technicznym szkół; małej bazie noclegowej itd.

Propozycje promocji atutów powiatu i przeciwdziałania zagrożeniom przez władze lokalne

W ramach Strategii Rozwoju Powiatu Aleksandrowskiego na lata 2011 – 2020, został opracowany szereg działań, mających na celu poprawę słabości, zidentyfikowanych w ramach analizy SWOT, przedstawionej w poprzednich podrozdziałach, oraz wykorzystanie atutów,

które region już posiada. Wyodrębniono 4 główne priorytetowe kierunki działania: Gospodarka lokalna i infrastruktura techniczna; Kapitał ludzki i usługi publiczne; Ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodność; Atrakcyjność turystyczna powiatu.

Gospodarka lokalna i infrastruktura techniczna

W ramach działań związanych z infrastrukturą techniczną i gospodarką lokalną, zwrócono uwagę na potrzebę wzmocnienia konkurencyjności. Wynika to z założenia, że stan gospodarki regionu zależy od poziomu firm operujących na danym terenie, szczególnie, w zakresie małej i średniej przedsiębiorczości. Uznano, że ta grupa przedsiębiorców wymaga wsparcia ze strony władz lokalnych, a jej znaczenie jest na tyle duże, że należy podjąć odpowiednie kroki, by pomagać osobom, które rozpoczęły własną działalność gospodarczą. Taka pomoc mogłaby się odbywać na przykład poprzez tworzenie punktów informacyjnych; tworzenie nowych instrumentów wsparcia; rozwijanie oferty szkoleń dla przedsiębiorców itd. Zwrócono też uwagę na potrzebę tworzenia sfer aktywności gospodarczych, czyli rejonów, w których byłaby szczególnie promowana działalność gospodarcza. Celem jest pobudzenie danego regionu oraz wykorzystanie terenów, których potencjał nie jest odpowiednio wykorzystywany. Na koniec, w ramach rozwoju gospodarki lokalnej, zauważono potrzebę promocji powiatu, jako miejsca wartego do podejmowania inwestycji.

W ramach rozwoju technicznego, zwrócono uwagę na potrzebę organizacji sprawnego systemu komunikacyjnego, szczególnie w zakresie przebudowy dróg, także z uwzględnieniem inwestycji innych zarządców np. budowa autostrady A1, oraz poszerzenia możliwości, jakie może dać inwestycja w szlaki wodne np. poprzez budowę stopnia wodnego. Dużym elementem, o którym wspomniano w strategii, jest gospodarka wodna, według autorów dokumentu, mająca duży potencjał dla regionu, ale aktualnie nie należycie wykorzystana. W jej zakres wchodzi takie elementy jak: poprawa stanu i tworzenie nowych urządzeń małej retencji; odnowienie zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie naturalnych ekosystemów w dolinach małych cieków wodnych, zapewniających właściwą retencję; wspieranie inwestycji budowy stopnia wodnego na Wiśle; poprawa warunków uprawnych w rolnictwie itd.

Kolejnym elementem rozwoju gospodarki lokalnej, jest rozwój obszarów wiejskich i promowanie przedsiębiorczości z tych terenów. Cel ten wynika z charakterystyki powiatu, jako regionu rolniczego. Zwrócono uwagę na potrzebę wzmocnienia konkurencyjności lokalnych gospodarstw rolniczych poprzez takie działania jak: wspieranie działań zmierzających do poprawy struktury obszarowej gospodarstw (upowszechnienie dzierżaw i

scalenia ziemi rolniczej), poprawy rozłogu ziemi, wielkości pól i legalizacji statusu władania ziemią rolniczą; poprawa jakości produkcji rolnej dostosowanej do wymogów sanitarnych i higienicznych Unii Europejskiej; pomoc rolnikom w tworzeniu grup producenckich; rozwój rolnictwa ekologicznego; podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w sektorze rolniczym; stworzenie systemu promocji rynku lokalnego, także poza regionem itd.

Zwrócono też uwagę na potrzebę restrukturyzacji i rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego poprzez tworzenie warunków dla inwestorów z branży; unowocześnienie technologii produkcji; dostosowanie przedsiębiorstw do norm Unii Europejskiej; ograniczenie szkodliwego wpływu na środowisko naturalne.

Kapitał ludzki i usługi publiczne

W ramach działań związanych z rozwojem kapitału ludzkiego, zwrócono uwagę na problemy rynku pracy oraz potrzebę jego uelastycznienia. Podkreślono znaczenie rozwoju kształcenia zawodowego oraz przekwalifikowania osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy. W tym celu zaproponowano takie działania jak: dostosowywanie oferty kształcenia w szkolnictwie ponadgimnazjalnym do potrzeb rynku pracy; systematyczne badanie potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych, zagrożonych utratą zatrudnienia; rozwijanie różnorodnych form przygotowania zawodowego młodzieży – staże i umowy absolwenckie, prace krótkoterminowe, praktyki zawodowe, prace społeczne; promocja szkolnictwa zawodowego i wolontariatu, jako możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego; wspieranie i rozwijanie kompetencji doradców zawodowych itd.

Kolejnym ważnym elementem na rynku pracy, jest młodzież, wśród której od najmłodszych lat należy promować postawy przedsiębiorcze poprzez rozwijanie edukacji w zakresie przedsiębiorczości; promowanie i wspieranie indywidualnych inicjatyw gospodarczych mieszkańców powiatu; system wsparcia dla uzdolnionej młodzieży o mniejszych szansach itd.

Dużym elementem opracowanej strategii powiatu, jest kwestia podnoszenia poziomu świadczonych usług publicznych, w takich zakresach jak:

➤ *Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych w szkołach powiatowych:*

- ✓ Poprawa poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu;
- ✓ Tworzenie nowych kierunków edukacji;

- ✓ Utworzenie funduszu stypendialnego w celu ułatwienia dostępu do szkolnictwa wyższego młodzieży powiatu;
- ✓ Utworzenie Powiatowego Centrum Kształcenia i Doksztalcania Dorosłych np. Uniwersytet III-go Wieku, zwiększenie dostępu do edukacji poprzez aktywizację ludzi starszych;
 - Kontynuowanie programów przekwalifikowań zawodowych i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców;

➤ **Rozwój kultury fizycznej i sportu:**

- ✓ Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkolnych – modernizacja i budowa boisk sportowych;
- ✓ Zakup sprzętu sportowego pozwalającego na lepsze prowadzenie zajęć w szkołach ponadgimnazjalnych;

➤ **Realizacja strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:**

- ✓ Wdrażanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży;
- ✓ System rehabilitacji, aktywizacji oraz wsparcia osób niepełnosprawnych i starszych;

➤ **Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego:**

- ✓ Opracowanie i realizacja „Programu walki z przestępczością na terenie powiatu Aleksandrowskiego”;
- ✓ Promowanie rozszerzenia systemów monitoringu wizyjnego miejsc publicznych w oparciu o „mapy przestępczości”;

➤ **Promocja zdrowia i świadczenie wysokiej jakości usług zdrowotnych;**

- ✓ Prowadzenie cyklicznych działań z zakresu profilaktyki zdrowia, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców powiatu, akcje informacyjne;
- ✓ Utworzenie publicznej szkoły rodzenia;

➤ **Prowadzenie intensywnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży;**

- ✓ Doposażenie Oddziału Intensywnej Terapii Medycznej;
- ✓ Modernizacja i przebudowa Bloku Operacyjnego w Szpitalu;

- ✓ Wprowadzanie nowych technologii medycznych i informatycznych do placówek służby zdrowia na terenie powiatu;
- **Doskonalenie systemu zarządzania jednostką samorządową;**
 - ✓ Wdrażanie nowoczesnych systemów zarządzania w administracji publicznej (TQM, CAF, ISO, itp.);
 - ✓ Stały zawodowy rozwój umiejętności pracowników samorządowych powiatu;
 - ✓ Wsparcie procesu tworzenia bezpiecznych sieci szerokopasmowych, w szczególności na obszarach objętych wykluczeniem cyfrowym;
- **Aktywizacja postaw obywatelskich:**
 - ✓ Utworzenie systemu informacji o formach aktywności lokalnej oraz realizacja z zakresu zakładania organizacji pozarządowych;
 - ✓ Promowanie aktywnych postaw obywatelskich wśród młodzieży;
 - ✓ Promocja działań prospołecznych w powiecie aleksandrowskim;

Ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodność

Kolejnym elementem strategii, mającej na celu poprawę sytuacji w powiecie Aleksandrowskim, dotyczy ochrony środowiska. Gospodarcze znaczenie tego elementu jest takie, że działania w tym zakresie mogą wpłynąć na poprawę wizerunku regionu, jako takiego, który dba o środowisko naturalne, oraz wpłynąć dodatnio na gospodarstwa rolne działające w rejonie. Dodatkowo, może to spowodować zwiększenie walorów turystycznych regionu. Założono 4 podstawowe obszary działania, w których należy dokonać zmian: ochrona wód powierzchniowych i podziemnych; ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego; wdrożenie systemu edukacji ekologicznej mieszkańców; zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii. W ramach poszczególnych priorytetów zaproponowano szereg działań do realizacji, przykłady propozycji:

- **Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych:**
 - ✓ Monitorowanie czystości wód na terenie powiatu oraz eliminowanie występujących i potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych;
 - ✓ Wdrażanie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu w zakresie ochrony wód;

➤ **Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego:**

- ✓ Promocja systemów grzewczych oraz urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery;
- ✓ Zwracanie szczególnej uwagi na poprawę jakości powietrza w miejscowościach uzdrowiskowych i turystyczno-rekreacyjnych;
- ✓ Instalacja urządzeń ograniczających dopływ hałasu np. ekrany akustyczne, w miejscach szczególnie narażonych;

➤ **Wdrożenie systemu edukacji ekologicznej mieszkańców:**

- ✓ Szeroka edukacja ekologiczna różnych grup i środowisk społecznych;
- ✓ Popularyzowanie ekologicznych metod gospodarowania;

➤ **Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii**

- ✓ Promocja systemów grzewczych oraz urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery;
- ✓ Wspieranie inwestycji z zakresu pozyskiwania energii odnawialnej;

Atrakcyjność turystyczna regionu

Ostatnią grupą zjawisk, które zostały określone w strategii rozwoju i wobec których zaplanowano konkretne działania mające na celu minimalizację występujących trudności i wykorzystanie silnych stron powiatu, jest atrakcyjność turystyczna regionu. Jak już wcześniej wspomniano, na terenie powiatu znajduje się znany ośrodek sanatoryjny w Ciechocinku, dzięki czemu jest to region chętnie odwiedzany przez osoby z całej Polski, także zagranicy. Dodatkowo, na terenie badanego obszaru znajdują się atrakcyjne tereny naturalne np. Dolina Dolnej Wisły, teren chroniony w ramach programu Natura 2000. W ramach tego obszaru problemowego, zaprojektowano szereg działań, mających na celu poprawę sytuacji w regionie. Zostały one podzielone na 5 celi operacyjnych: promocja istniejących oraz kreowanie nowych produktów regionalnych i tradycyjnych; zintegrowana promocja walorów i atrakcji turystycznych powiatu w oparciu o posiadane zasoby naturalne i kulturowe; zapewnienie wysokiego poziomu obsługi ruchu turystycznego; wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w powiecie; intensyfikacja działalności kulturalnej, zachowanie tradycji lokalnych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego.

- **Promocja istniejących oraz kreowanie nowych produktów regionalnych i tradycyjnych:**
 - ✓ Wspieranie działań związanych z wytwarzaniem produktów lokalnych i ich efektywna dystrybucją;
 - ✓ Uczestnictwo w targach i imprezach promujących lokalne produkty oraz organizacja własnej stałej imprezy na skalę regionu;
- **Zintegrowana promocja walorów i atrakcji turystycznych powiatu w oparciu o posiadane zasoby naturalne i kulturowe:**
 - ✓ Opracowanie i wdrażanie „Strategii Rozwoju Turystyki i Promocji Powiatu”;
 - ✓ Współdziałanie z ośrodkami zajmującymi się organizacją i promocją turystyki z terenu województwa i kraju;
 - ✓ Promocja walorów turystycznych powiatu na lokalnych, regionalnych i krajowych targach turystycznych;
 - ✓ Lepsze wykorzystywanie walorów środowiskowych i przyrodniczych dla ożywienia ruchu turystycznego, w oparciu np. o uzdrowisko Ciechocinek
- **Zapewnienie wysokiego poziomu obsługi ruchu turystycznego:**
 - ✓ Organizowanie szkoleń dla kadr turystyki
 - ✓ Utworzenie i bieżąca aktualizacja turystycznego interaktywnego portalu internetowy;
 - ✓ Spójna wizualizacja i oznakowanie atrakcji turystycznych i historycznych powiatu
 - ✓ Podejmowanie działań na rzecz rozbudowy bazy noclegowej na terenie powiatu Aleksandrowskiego;
- **Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w powiecie**
 - ✓ Systematyczna edukacja na rzecz zakładania i prowadzenia gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych;
 - ✓ Wspólne przedsięwzięcia na rzecz promocji gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych z terenu powiatu na targach oraz w folderach i ulotkach;
- **Intensyfikacja działalności kulturalnej, zachowanie tradycji lokalnych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego:**
 - ✓ Kształtowanie i zaspakajanie potrzeb kulturalnych wśród społeczeństwa lokalnego poprzez tworzenie warunków dla jej funkcjonowania i rozwoju oraz poprawę dostępności;

➤ ***Współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi w celu prezentacji walorów naturalnych i kulturalnych powiatu;***

- ✓ Opracowanie i wdrażanie Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Aleksandrowskiego;
- ✓ Upowszechnianie i promocja twórczości lokalnych artystów ludowych;

3. *Kapitał ludzki i system edukacji w powiecie aleksandrowskim*

Dostępność szkół na terenie powiatu aleksandrowskiego

Powiat aleksandrowski charakteryzuje się w miarę równomiernie rozmieszczoną siecią placówek oświatowych na wszystkich poziomach edukacji z wyjątkiem szkół wyższych oraz szkół specjalnych, których w powiecie jest mało. Przeprowadzona diagnoza oświaty w całym województwie wykazała, że dostęp na tym terenie do edukacji przedszkolnej i na poziomie ponadpodstawowym jest stosunkowo swobodny i pozbawiony utrudnień. Według danych GUS, współczynnik scholaryzacji w szkołach podstawowych w roku 2011 wyniósł 101,62%, a w szkołach gimnazjalnych 99,46. Istnieją pewne problemy w wyposażeniu szkół. Według publikacji GUS z Bydgoszczy, Vademecum Samorządowca, dotyczącego powiatu Aleksandrowskiego, stosunek liczby uczniów do ilości komputerów w szkole jest dużo niższy od średniej województwa, szczególnie na poziomie szkolnictwa podstawowego i ponadgimnazjalnego. W gimnazjach liczba uczniów przypadająca na jeden komputer jest relatywnie bardziej zbliżona do średniej wojewódzkiej, choć nadal poniżej, o 6 punktów procentowych. W celu zdobycia wykształcenia wyższego istnieje potrzeba wyjazdu z powiatu np. do Bydgoszczy lub Torunia, ośrodków akademickich, znajdujących się w relatywnej bliskości z rejonem aleksandrowskim.

Szkoły na terenie powiatu aleksandrowskiego

Powiat aleksandrowski posiada szkoły kształcące na przedstawionych poniżej poziomach edukacji. Ich oferta skierowana jest zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych. Na terenie powiatu funkcjonuje według danych GUS z końca 2010 roku:

- 12 placówek wychowania przedszkolnego, wzrost o jeden w porównaniu do lat ubiegłych

- 17 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, spadek o dwa w porównaniu do roku 2008
- 27 szkół podstawowych, spadek o 1 w porównaniu do lat poprzednich. 2 szkoły specjalne
- 14 szkół gimnazjalnych, w tym 2 specjalne
- 3 ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży, w tym jedna specjalna
- 5 liceów ogólnokształcących ponadgimnazjalne dla młodzieży
- 3 licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych, zauważalny wzrost w porównaniu do lat poprzednich, roku 2007 – 1 szkoła
- 2 uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych
- Brak szkół policealnych dla młodzieży, zmiana w porównaniu do roku 2007, w którym były dwie
- 1 Szkoła policealna dla dorosłych

W przypadku placówek wychowania przedszkolnego, należy stwierdzić, że większość dzieci uczy się w przedszkolach – 860 dzieci. Liczba ta systematycznie rośnie od roku 2007, kiedy wychowanków było 743. Do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszcza 399 dzieci, i w porównaniu do lat ubiegłych, widzimy duży wzrost. W roku 2007, dzieci było 252. W roku 2011 w 2 punktach przedszkolnych przebywało 33 dzieci i jest to spadek w porównaniu do roku poprzedniego, kiedy było 88 dzieci, choć należy podkreślić, że w roku 2010 były 3 punkty przedszkolne.

W roku 2011, w szkołach znajdujących się na terenie powiatu aleksandrowskiego kształciło się 6446 uczniów. Najwięcej w szkołach podstawowych 3440, w tym 77 osób w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży. W gimnazjach uczyło się 1857 osób, w tym 59 w szkołach specjalnych. W zasadniczych szkołach zawodowych w roku 2011 uczyło się 355 uczniów, w tym 58 w szkole dla młodzieży specjalnej. W liceach na terenie powiatu uczy się 624 uczniów. W porównaniu do lat ubiegłych, możemy zaobserwować systematyczny spadek liczby uczniów. Na poziomie podstawowym była to różnica 359 uczniów w porównaniu do roku 2007. W gimnazjum, w roku 2012 uczyło się o 245 uczniów mniej, niż 5 lat wcześniej. Podobnie w liceach ogólnokształcących zauważamy spadek o 30 osoby. Odwrotna sytuacja nastąpiła w zasadniczych szkołach zawodowych, w których nastąpił wzrost liczby uczniów o 65 na przestrzeni ostatnich 5 lat, choć należy zauważyć, że w roku 2010 uczniów było więcej, bo 312.

W powiecie występuje duża różnorodność stanu technicznego szkół, niestety, wiele obiektów może wymagać modernizacji, także w zakresie doposażenia sprzętowego. Problem został zauważony i w strategii rozwoju regionu wymieniono potrzebę dokonania kroków w tym zakresie. Nie zauważono problemów związanych ze zbyt małą ilością placówek, lub zbyt dużym obciążeniem pomieszczeń lekcyjnych. W strategii uznano, że ilość kadry nauczycielskiej jest optymalna, zarówno pod względem ilości personelu, jak i jakości.

Dopasowanie kształcenia do popytu na pracę w powiecie aleksandrowskim

Biorąc pod uwagę dane na temat bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim można wysnuć wniosek, że oferta kształcenia jest niedopasowana do popytu na pracę na lokalnym rynku. Jak już wcześniej wspomniano, bezrobocie w tym rejonie jest wysokie, w roku 2011 wyniosło 21,3%, przy średniej krajowej 12,3%. Może to wynikać ze zbyt wolnej reakcji na zmiany na rynku pracy, który wymaga elastyczności oraz wysokich kwalifikacji. W powiecie brakuje także dobrze rozwiniętego systemu kształcenia ustawicznego dla dorosłych, dzięki któremu mogliby oni przekwalifikować się i zdobyć nowe umiejętności, a ze względu na wymagania nowoczesnego rynku pracy i kryzys gospodarczy, możliwości przekwalifikowania byłyby bardzo pomocne. Problemem może być też fakt, iż młodzież wiejska ma ciągle ograniczony dostęp do szkolnictwa wyższego, ze względu na potrzebę wyjazdu do dużych ośrodków miejskich np. Bydgoszczy, Torunia, Poznania itd. Nauczanie zawodowe natomiast pozostaje w tyle za zachodzącymi zmianami produkcyjnymi, gdzie stosuje się coraz to nowszą technologię. W przypadku reakcji na zmieniającą się sytuację na rynku pracy, potrzebna jest ścisła współpraca między urzędami, które monitorują zmiany zachodzące na rynku, a ośrodkami edukacyjnymi, które miałyby podstawy do tworzenia odpowiedniej oferty edukacyjnej, szczególnie w szkołach ponadgimnazjalnych.

Szkoły zasadnicze zawodowe w Aleksandrowie Kujawskim oferują różne oferty kształcenia. Niektóre oferty dotyczą zawodów o profilu usługowo – gospodarczym: kucharz małej gastronomii, stolarz, ślusarz, piekarz, sprzedawca, cukiernik. W technikum oferowane kursy dotyczą następujących zawodów: technik mechanik, technik handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego. W Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 1 na ulicy Wyspiańskiego oferta edukacyjna dotyczy zawodów z zakresu rolnictwa: mechanik, operator pojazdów i maszyn rolniczych, rolnik, monter, instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim. Technikum w tym samym kompleksie edukacyjnym także jest

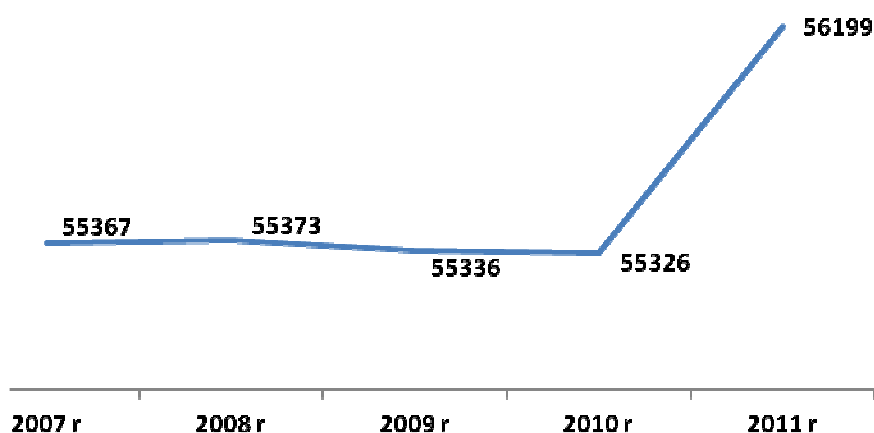
wyspecjalizowane pod względem dostępnych klas: technik agrobiznesu, technik architektury krajobrazu, technik ogrodnik, technik mechanizacji rolnictwa, technik technologii żywności, technik inżynierii środowiska i melioracji. Także licea posiadają w swej ofercie klasy o zróżnicowanych profilach kształcenia. Poza oddziałami ogólnymi istnieją oddziały ukierunkowane na przedmioty ścisłe, humanistyczne, językowe, medyczno-farmaceutyczne, geograficzne itd. W lokalnych szkołach można nie tylko zdobywać wiedzę teoretyczną, ale i nabywać umiejętności praktyczne.

4. *Ludność powiatu aleksandrowskiego*

Analiza aktualnej sytuacji demograficznej

Według danych GUS, w dniu 31 XII 2011, powiat aleksandrowski zamieszkiwało 56 199 osób. Liczba kobiet wynosi 28 992, czyli 51,58%. Liczba mężczyzn w powiecie w roku 2011 wyniosła 27 207, czyli 48,41%. Jest to odzwierciedlenie ogólnej sytuacji demograficznej w Polsce, w którym kobiety z reguły stanowią około 51% społeczeństwa. Gęstość zaludnienia wynosi 117 osób i na przestrzeni ostatnich 5 lat, nie zmieniła się. W okresie 2007 – 2011 możemy zauważyć systematyczny wzrost ludności, poniższy wykres obrazuje tę tendencję, szczególnie w ciągu ostatnich 2 lat.

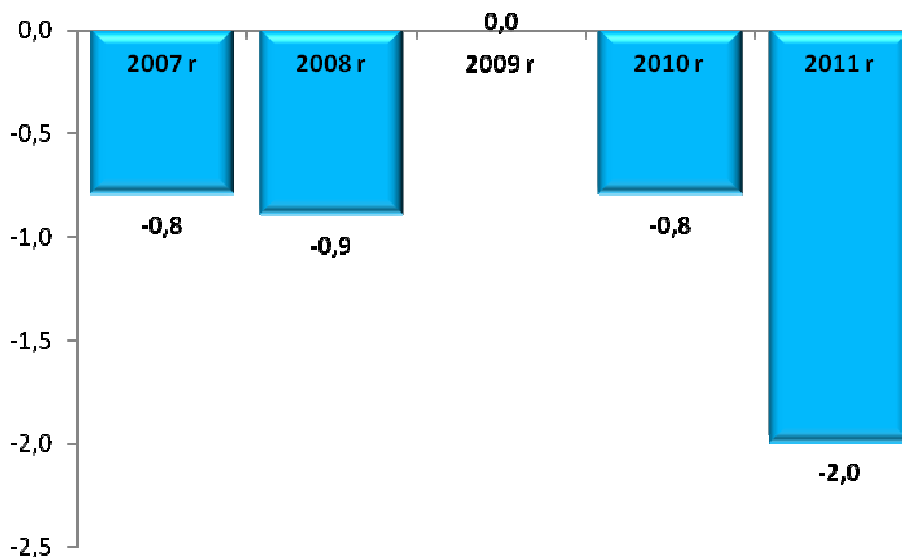
Wykres nr 1. Liczba ludności w powiecie aleksandrowskim w latach 2007-2011 (Dane GUS, opracowanie własne)

Powiat Aleksandrowski charakteryzuje się przyrostem naturalnym ujemnym, z tendencją spadkową. W roku 2011, współczynnik ten wyniósł „-2,0”, a w 2009: „0”. Wskaźnik migracji

jest ujemny, co oznacza, że więcej ludności opuszcza powiat i się przenosi, niż do niego przybywa.

Wykres nr 2 Wskaźnik przyrostu naturalnego w latach 2007-2011 (Dane GUS, opracowanie własne)

Prognoza demograficzna dla powiatu aleksandrowskiego

Opierając się na prognozie demograficznej dla powiatu aleksandrowskiego, rozpisanej na okres do roku 2035, opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny, możemy zauważyć kilka możliwych tendencji. Po pierwsze, przyrost naturalny może charakteryzować się wskaźnikiem ujemnym, który będzie się ciągle utrzymywał, a wręcz pogłębiał. Prognozowana liczba urodzeń żywych będzie systematycznie spadać, w przeciwieństwie do liczby zgonów. Poniższa tabela obrazuje prognozę liczby urodzeń żywych i zgonów w powiecie.

Tabela nr 5 Urodzenia i zgony w powiecie aleksandrowskim lata 2011 – 2035 (Dane GUS, opracowanie własne)

Rok	Liczba urodzeń żywych	Liczba zgonów
2011	604	611
2015	584	629
2020	525	642
2025	451	657
2030	398	680
2035	378	710

Bilans migracyjny także jest szacowany na poziomie ujemnym i nie przewiduje się zmiany tej tendencji. Szacuje się, że liczba ludności powiatu aleksandrowskiego będzie spadać, aż do

poziomu 52 569 osób w roku 2035, przy 55 562 w roku 2011. Przewidywana jest tendencja wzrostowa do roku 2016. Wraz ze spadkiem liczby ludności nie przewiduje się większych różnic w rozwarstwieniu względem płci, proporcje powinny się utrzymać na podobnym poziomie, z lekką przewagą kobiet, co zostało zobrazowane w poniższej tabeli:

Tabela nr 6. Prognozowana liczba ludności w powiecie aleksandrowskim na lata 2011 – 2035 (Dane GUS, opracowanie własne)

Rok	Liczba ludności	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
2011	55562	28708	26854
2015	55664	28687	26977
2020	55486	28505	26981
2025	54900	28138	26762
2030	53885	27563	26322
2035	52569	26840	25729

Pod względem struktury wiekowej powiatu, można zauważyć spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, 0-17, oraz produkcyjnym, 18 – 59/64, przy wzroście osób w grupie poprodukcyjnej, 60+/65+. Jest to negatywna tendencja, świadcząca o starzeniu się społeczeństwa, i mogąca przynieść negatywne efekty w przyszłości, szczególnie te związane z systemem emerytalnym i rynkiem pracy, na którym będzie się zmniejszać liczba osób zdolnych do pracy.

Tabela nr 7. Liczba ludności z uwzględnieniem podziału na grupy: przedprodukcyjną, produkcyjną, poprodukcyjną (Dane GUS, opracowanie własne)

Rok	Liczba ludności, grupa przedprodukcyjna (0-17)	Liczba ludności, grupa produkcyjna (18-59/64)	Liczba ludności, grupa poprodukcyjna (60+/65+)
2011	10596	35078	9888
2015	10288	34218	11058
2020	10208	32585	12693
2025	9813	31247	13840
2030	8886	30679	14320
2035	7880	29894	14795

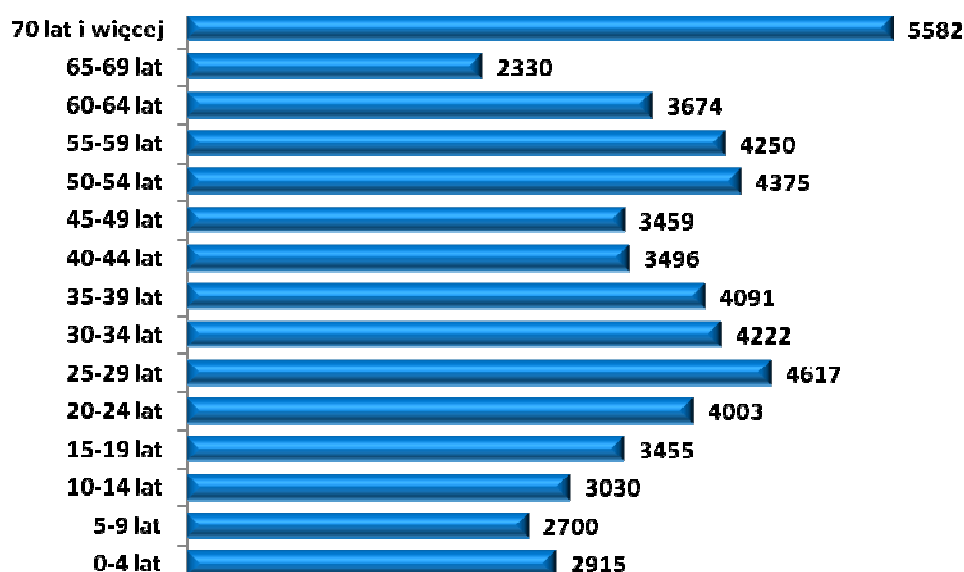
Kolejne tendencje, które można zauważyć podczas analizy prognozy demograficznej proponowanej przez Główny Urząd Statystyczny, są następujące. Zauważalna jest zmniejszająca się liczba mieszkańców miast. W roku 2011 jest ich 24 898, a przewiduje się, że w roku 2035 będzie ich 22 554. Inna sytuacja może nastąpić na wsi. W roku 2011 mieszkańców tych terenów było 30 664 i przewiduje się, że do roku 2023, ta liczba będzie wzrastać do pułapu 31 023. Następnie, może być zauważalny spadek, który w roku 2035

osiągnię poziom 30 015, czyli trochę niższy od poziomu wyjściowego, z roku 2011, ale nadal stosunkowo lepszy, niż w miastach.

Zmiany struktury ludności powiatu aleksandrowskiego według płci, wieku i wykształcenia

Struktura ludności powiatu nie zmieniła się znacząco pod względem płci. Obecnie w powiecie aleksandrowskim mieszka 27207 mężczyzn i 28992 kobiety. W roku 2006 ich liczba wynosiła odpowiednio 26 694 i 28 673 i proporcje są utrzymane na mniej więcej podobnym poziomie w okresie 2007 – 2011. Pod względem wieku, możemy zauważyć, że największy odsetek mieszkańców, 9,93%, stanowią osoby w wieku powyżej 70 lat. Mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego w wieku do 24 lat to 28,65%, czyli 16 103 osoby. Liczba osób w wieku 25 – 64 wynosi 32 184, czyli 57,26% społeczeństwa powiatu aleksandrowskiego. Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności ze względu na wiek na stan 31 XII 2011.

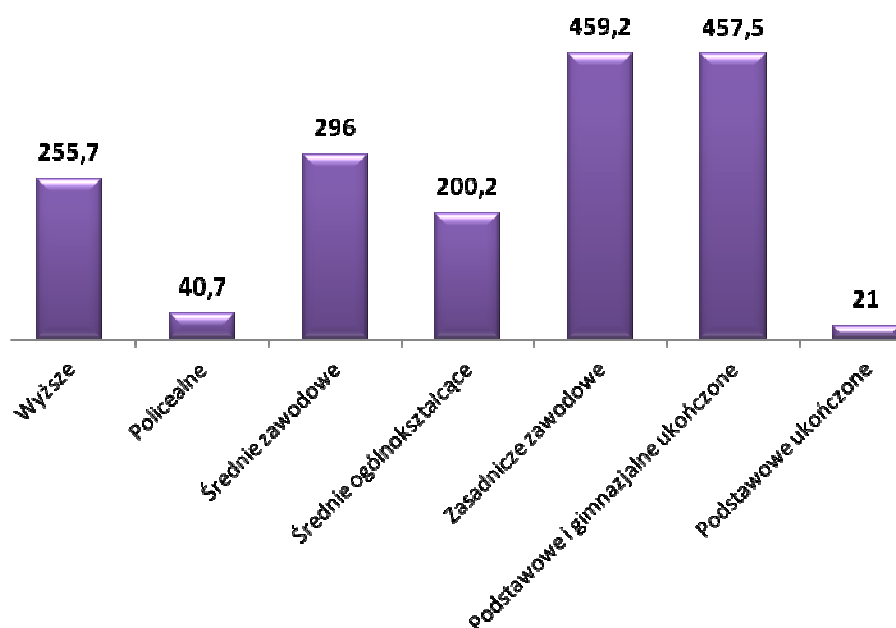
Wykres nr 3. Struktura ludności w powiecie aleksandrowskim według grup wiekowych w 2011 roku (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Na przestrzeni badanych lat można zauważyć tendencję malejącą pod względem liczebności, grupy przedprodukcyjnej, 0 – 17. W roku 2011 liczba ta wyniosła 1 056 osób, czyli 19,07% ogółu ludności. Możemy zaobserwować wzrosty w grupie produkcyjnej, szczególnie przedziałach 25 – 44 i 55 – 64. Szczególnie w przedziale 60 – 64 możemy

zauważyć bardzo duży wzrost osób, z 2 747 w roku 2 007 do 3 674 w roku 2011. Odsetek osób w grupie produkcyjnej w roku 2011 wyniósł 63,13% społeczeństwa powiatu. Można zaobserwować systematycznie wzrost liczby osób w grupie poprodukcyjnej, choć nie tak gwałtownego jak w wcześniej wymienionych grupach wiekowych okresu produkcyjnego. Odsetek społeczeństwa lokalnego w wieku poprodukcyjnym, 17,8%. Odsetek ludzi młodych, którzy wkrótce zasilą grupę produkcyjną, jest na dobrym poziomie, ale zauważalna jest tendencja spadkowa na przestrzeni ostatnich 5 lat. Alarmujący jest wzrost liczby osób w okresie schyłkowym okresu produkcyjnego. Osoby te niedługo zasilą grupę osób w wieku poprodukcyjnym, w ten sposób zwiększając jej liczbę. Opierając się na danych z Powszechnego Spisu przeprowadzonego w 2011 roku i dotyczących całego województwa Kujawsko pomorskiego, możemy zauważyć, że najwięcej osób w województwie posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, 459,2 tysięcy osób na 1 818,9 mln mieszkańców województwa, a podstawowe i gimnazjalne ukończone – 457,5 tysiąca osób. Poniższy wykres pokazuje rozkład liczby ludności w całym województwie z uwzględnieniem wykształcenia.

Wykres nr 4. Struktura ludności w województwie kujawsko - pomorskim według wykształcenia w 2011 roku (opracowanie własne na podstawie danych GUS - Narodowy Spis Powszechny 2011)

Zmiany struktury ludności według miejsca zamieszkania

Większość ludności powiatu aleksandrowskiego zamieszkuje na wsi, w roku 2011 było to 30715 osób, choć należy podkreślić, że przewaga nie jest znaczna w porównaniu do mieszkańców miast, czyli 25544 osób. Są to dane uzyskane ze Spisu Powszechnego w 2011 roku, największy odsetek mieszkańców – 22,44%, czyli 12614 mieszkańców. W przypadku gmin wiejskich, najwięcej mieszkańców mieszka w gminie Aleksandrów Kujawski, 11438 mieszkańców. Poniższa tabela przedstawia rozkład ludności na terenie powiatu z uwzględnieniem miejsca zamieszkania

Tabela nr 8. Rozkład liczby ludności w poszczególnych gminach powiatu Aleksandrowskiego (opracowanie własne na podstawie danych GUS - Narodowy Spis Powszechny 2011)

Jednostka terytorialna	Liczba ludności
gm. miejska Aleksandrów Kujawski	12614
gm. miejska Miasto Ciechocinek	10921
gm. miejska Miasto Nieszawa	2009
gm. wiejska Aleksandrów Kujawski	11438
gm. wiejska Bądkowo	4502
gm. wiejska Koneck	3354
gm. wiejska Raciążek	3179
gm. wiejska Waganiec	4568
gm. wiejska Zakrzewo	3674

5. Ludność powiatu aleksandrowskiego w wieku produkcyjnym

Udział ludności w wieku produkcyjnym na terenie powiatu aleksandrowskiego wynosi 63,13% ogółu. Odsetek ten nie zmienił się na przestrzeni ostatnich 5 lat. Miasta, oraz gminy wiejskie cechuje różny udział ludności w wieku produkcyjnym. W roku 2011 liczba mieszkańców miast w przedziale wiekowym 18 – 59/64, wyniosła 15 534 osób. Na terenach wiejskich, ilość osób w tym wieku wyniosła 35 078. Prognoza demograficzna GUS jest taka sama zarówno dla powiatów, jak i województw. W ciągu najbliższych lat liczebność ludności w wieku produkcyjnym będzie się systematycznie zmniejszać. Udział grupy ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64 lat), po okresie wzrostu do 2010 roku, zacznie się obniżać i zmniejszy się z 63,13% w roku 2011 do 56,91% w roku 2025, by w roku 2035 osiągnąć 56,86% populacji powiatu. Jak widać z powyższej prognozy, udział ludności w wieku produkcyjnym może być znacząco mniejszy, o około 6 punktów procentowych. Szacuje się,

że w 2025 liczba ludności w wieku produkcyjnym w powiecie aleksandrowskim będzie wynosić 31 247, a w 2035, 29 894 osób. Migracje krajowe i zagraniczne w zależności od atrakcyjności danego obszaru mogą przyczynić się do wzrostu, bądź spadku zasobów ludności w wieku produkcyjnym. W przypadku powiatu aleksandrowskiego, ze względu na charakterystyczne dla niego stosunkowo wysokie bezrobocie i niskie średnie płace mamy do czynienia z emigracjami. Młode wykształcone osoby opuszczają go w poszukiwaniu lepszych perspektyw zawodowych. Najmniejszą mobilność zaś wykazują osoby zamieszkałe na terenach wiejskich. Chociaż należy zaznaczyć, że ludność w wieku produkcyjnym wykazuje niewielką mobilność przestrzenną. W przypadku migracji, możemy zauważyć zmianę wskaźnika migracji wewnętrznych (między gminami w ramach powiatu) na przestrzeni lat 2007 – 2011. Liczba ludności napływającej systematycznie się zmniejszała, by w roku 2011 osiągnąć wynik, ujemny, co oznacza większą liczbę ludności odpływającej, niż napływającej. Wskaźnik migracji zewnętrznej zagranicznej w całym badanym okresie był ujemny, choć nie tak znacząco duży, jak w przypadku migracji wewnętrznej, co oznacza, że więcej osób opuszcza kraj, niż napływa do regionu z zagranicy.

6. *Pracujący w powiecie aleksandrowskim*

Informacje podstawowe

Według stanu na dzień 31.12.2010 liczba osób zatrudnionych w powiecie aleksandrowskim wynosi 13 192 osób. Wielkość ta uwzględnia także osoby pracujące w rolniczych gospodarstwach indywidualnych. W porównaniu do lat wcześniejszych, możemy zauważyć ogólną tendencję spadkową liczby zatrudnionych. W roku 2008 liczba ta wynosiła 13 910, choć należy zauważyć, że rok wcześniejszy, 2007, charakteryzował się najniższym poziomem liczby zatrudnionych na przestrzeni 2007 – 2010, kiedy suma zatrudnionych wyniosła 13 115.

Struktura pracujących w powiecie aleksandrowskim

Pierwszym elementem składowym struktury zatrudnionych w powiecie aleksandrowskim, jest podział grupy ze względu na płeć. W roku 2010, możemy zauważyć pewną przewagę pracujących kobiet, 6 861, nad mężczyznami, 6 331. Ta tendencja utrzymuje się na przestrzeni lat 2007 – 2010, i choć liczby się zmieniają, choćby ze względu na ogólną sumę zatrudnionych w powiecie, to przewaga kobiet z każdym roku była widoczna np. rok

2009: liczba kobiet – 7 037, liczba mężczyzn – 6 873. Do najważniejszego sektora działalności w powiecie aleksandrowskim należy: rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo przemysł i budownictwo, w roku 2010 było tam zatrudnionych 4563 osób. Fakt ten wynika z rolniczego charakteru regionu, który w strategii rozwoju powiatu został określony, jako atut. Następne pod względem liczebności są branże związane z przemysłem i budownictwem, a potem handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja. Zdecydowana większość pracujących mieszkańców powiatu aleksandrowskiego jest zatrudniona właśnie w tych 3 sektorach gospodarki. Rozkład zatrudnienia ze względu na sektor działalności został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela nr 9. Struktura zatrudnienia w powiecie aleksandrowskim - dane z roku 2011 ze względu na sektor działalności PKD (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Sektor działalności	Liczba zatrudnionych w roku 2010
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	4563
Przemysł, budownictwo	2584
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport, gospodarka magazynowa; zakwaterowanie, gastronomia; informacja, komunikacja	1115
Działalność finansowa, ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	313
Inne usługi	4617

Można zauważyć pewne tendencje tworzące się w latach 2007 – 2010. Zauważalny jest wzrost liczby zatrudnionych w usługach, szczególnie tych, związanych z szeroko pojętym handlem. Także w budownictwie i przemyśle są zauważalne wzrosty zatrudnienia. Przeciwnieństwem jest rolnictwo, w którym zatrudnienie systematycznie spada.

Aktywność ekonomiczna ludności powiatu aleksandrowskiego

Ze względu na brak danych GUS na poziomie powiatów, aktywność ekonomiczna opisana została z uwzględnieniem danych wojewódzkich. W IV kwartale 2011 roku współczynnik aktywności zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim wśród ogółu ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 55,2% (wskaźnik dla Polski 56,3%). Wskaźnik

zatrudnienia osiągnął poziom 49% (wskaźnik dla Polski 50,8%). Stopa bezrobocia w listopadzie 2011 roku w województwie wyniosła 11,2%. Europejska Strategia Zatrudnienia zakłada podwyższenie wskaźnika zatrudnienia w grupie wiekowej 20 – 64 do 75%. Cel ten ma zostać osiągnięty do 2020 roku. Według powyższych danych, w województwie kujawsko-pomorskim wskaźnik jest na zbyt niskim poziomie na dzień dzisiejszy.

Aktywność ekonomiczna ludności z uwzględnieniem płci, wieku oraz miejsca zamieszkania

Ze względu na brak danych GUS na poziomie powiatów aktywność ekonomiczna opisana została na poziomie danych wojewódzkich. Stopa aktywności zawodowej jest wyższa wśród mężczyzn zamieszkałych w województwie aniżeli wśród kobiet. Współczynnik ten dla kobiet w IV kwartale 2011 roku wyniósł 46,8%, dla mężczyzn 64,6%. W każdej grupie wiekowej liczba zatrudnionych mężczyzn przewyższa liczbę zatrudnionych kobiet. Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku produkcyjnym 20 -64 lata wynosi on 72%, a kobiet 53,2%. Wśród osób pracujących w wieku 25-54 lat 82,2% stanowią mężczyźni, a 67,7% kobiety. W grupie wiekowej 55 - 64 lat pracujący mężczyźni stanowią dwa razy liczniejszą grupę aniżeli kobiety (45,3% do 20,3 %). Stopa bezrobocia wśród mężczyzn wynosi 9,3% a dla kobiet 13,5% oba wskaźniki są powyżej przeciętnej krajowej.

7. Bezrobotni w powiecie aleksandrowskim

Liczba osób bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Głównego Urzędu Statystycznego, w powiecie aleksandrowskim na dzień 31 XII 2011 było 4402 osób bezrobotnych, czyli 7,82% całego społeczeństwa. Stopa bezrobocia wyniosła 21,1% i na przestrzeni ostatnich 5 lat, zwiększyła się. Poniższa tabela obrazuje kształtowanie się stopy bezrobocia na przestrzeni od grudnia 2011 do września 2012 roku.

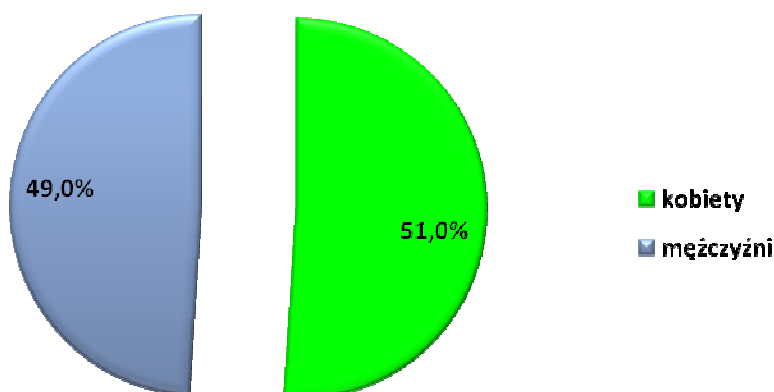
Tabela nr 10. Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim, województwie kujawsko-pomorskim i Polsce w okresie XII 2011 – IX 2012 (opracowanie własne, dane GUS)

Miesiąc	Stopa bezrobocia w Polsce	Stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim	Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim
Grudzień 2011	12,50%	17,00%	21,20%
Styczeń 2012	13,20%	17,80%	22,20%
Luty 2012	13,40%	18,10%	22,70%
Marzec 2012	13,30%	17,90%	22,40%
Kwiecień 2012	12,90%	17,40%	21,40%
Maj 2012	12,60%	17,10%	20,40%
Czerwiec 2012	12,30%	16,70%	20,30%
Lipiec 2012	12,30%	16,60%	20,30%
Sierpień 2012	12,40%	16,60%	20,40%
Wrzesień 2012	12,40%	16,70%	21,30%

Struktura bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim

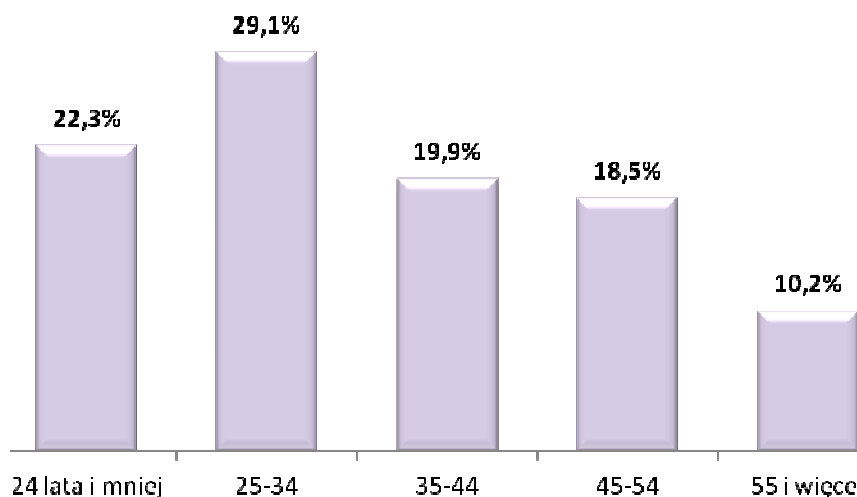
Pierwszą cechą, potrzebną do określenia struktury bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim, jest płeć. Według danych GUS, w roku 2011 w powiecie było 2 245 bezrobotnych kobiet i 2 157 mężczyzn bez pracy. Poniższy wykres przedstawia rozkład procentowy struktury według płci.

Wykres nr 5. Struktura grupy bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim z uwzględnieniem płci (opracowanie własne, dane GUS)

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, możemy zauważyć pewne zmiany w strukturze. Choć w roku 2007 liczba bezrobotnych kobiet także była większa, niż mężczyzn, to proporcja była bardziej znacząca. W tamtym roku, kobiet bez pracy było 2 391, a mężczyzn 1 858. Zauważamy też, że liczba bezrobotnych kobiet nominalnie spadła w porównaniu do roku 2007, w przeciwieństwie do bezrobocia wśród mężczyzn, które się zwiększyło. Pod względem wieku, możemy zauważyć, że najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 25 – 34 lata i stanowią 29,1% całej populacji bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim. Najmniej liczna jest grupa osób powyżej 55 roku życia: 10,2%. Poniższy wykres obrazuje strukturę grupy bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim z uwzględnieniem wieku.

Wykres nr 6. Struktura grupy bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim z uwzględnieniem wieku (opracowanie własne, dane GUS)

Analizując strukturę bezrobotnych z uwzględnieniem wieku na przestrzeni lat 2007 – 2011, możemy zaobserwować kilka tendencji. W większości grup wiekowych zauważalne są wzrosty liczby bezrobotnych, z wyjątkiem przedziału 45 – 54, w którym nastąpił spadek. W roku 2007 liczba bezrobotnych w tym przedziale wiekowym wyniosła 1 084, a w 2011, 815. Drugi charakterystyczny wniosek, pojawiający się podczas analizy danych, jest znaczenie roku 2008 i 2010. W pierwszym z wymienionych, nastąpił duży spadek liczby bezrobotnych w dwóch grupach wiekowych: 25 – 34, z 1 294 w roku 2007, do 1 077 w następnym; 45 – 54, z 1 084 w roku 2007, do 854 rok później. Drugi rok przełomowy - 2010, charakteryzował się dużym wzrostem bezrobocia w każdej z grup wiekowych. W grupie wiekowej do 24 roku życia wzrost był bardzo duży, z 699 do 966, czyli o 20%. Tak wysokie

bezrobocie w najmłodszej grupie wiekowej ciągle się utrzymuje i jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. W całym powiecie aleksandrowskim na koniec października 2012 roku zarejestrowano 4 517 osób bezrobotnych. Możemy zauważyć pewne rozróżnienia w rozmieszczeniu przestrzennym takich osób. Bezrobotnych na wsi było 2 551, czyli 56,47% i choć stanowią większość w grupie ludzi bez pracy, to ich przewaga nie jest bardzo duża. Uwzględniając poszczególne miejscowości i gminy powiatu aleksandrowskiego możemy zauważyć, iż największa liczba osób bezrobotnych zamieszkuje miasto Aleksandrów Kujawski – 1 058 osób tj. 23,42% wszystkich bezrobotnych mieszkańców powiatu. Na obszarach wiejskich, gminą z największą grupą bezrobotnych jest gmina wiejska Aleksandrów Kujawski, 1 064 osoby. zamieszkuje łącznie 1 172 osoby tj. 68,9% wszystkich osób bez pracy. Wykaz osób bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim prezentuje tabela zamieszczona poniżej

Tabela nr 11. Zarejestrowani bezrobotni według miast i gmin powiatu aleksandrowskiego (opracowanie własne, dane PUP)

Miasto/gmina	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet
Miasto Aleksandrów Kujawski	1058	580
Miasto Ciechocinek	682	341
Miasto Nieszawa	226	103
Gmina Aleksandrów Kujawski	1064	558
Gmina Bądkowo	260	152
Gmina Koneck	277	139
Gmina Raciążek	279	135
Gmina Waganiec	397	214
Gmina Zakrzewo	274	130

Uwzględniając wykształcenie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim według danych z dnia 30.06.2012 roku, w którym to okresie bezrobotnych było 4 188, okazuje się, że największy odsetek stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 33,02%, tj. 1 383. Następną grupą pod względem liczebności były osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, 1 294 osób, czyli 30,89%. Osób z wykształceniem policealnym było 751. Poniższa tabela przedstawia rozkład osób bezrobotnych pod względem wykształcenia.

Tabela nr 12. Struktura osób bezrobotnych z uwzględnieniem wykształcenia (opracowanie własne, dane PUP)

Poziom wykształcenia	Liczba ogólna bezrobotnych	Liczba kobiet bezrobotnych
Wyższe	262	176
Policealne i średnie zawodowe	751	479
Średnie ogólnokształcące	498	323
Zasadnicze zawodowe	1383	610
Gimnazjalne lub niższa	1294	548

Osoby z wyższym wykształceniem stanowią najmniejszą grupę bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim. Należy zaznaczyć jednak, że bardzo ważny jest rodzaj ukończonej uczelni wyższej przez dane osoby. Bezrobotni, którzy ukończyli uczelnie o profilu technicznym lub ekonomicznym rzadko lub bardzo krótko pozostają w rejestrach osób nie posiadających pracy. Jeżeli chodzi o ukończone uczelnie o profilu humanistycznym, to odsetek osób bezrobotnych z tym wykształceniem jest znacznie wyższy. Sytuacja ta dotyczy głównie pedagogów i wychowawców oraz osoby z grup zawodowych: socjologów, archeologów, kulturoznawcy, politologów oraz historycy. Najbardziej liczną grupę osób bezrobotnych reprezentują jednostki, które osiągnęły wykształcenie zasadnicze zawodowe, w większości mężczyźni, 773 osoby, czyli 55,89%. Liczba bezrobotnych kobiet posiadających takie wykształcenie wynosiła 610. Bezrobotni mężczyźni są także zdecydowanie najliczniejszą grupą w przypadku wykształcenia gimnazjalnego. Natomiast bezrobotne kobiety dominują wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (323 kobiet i zaledwie 175 mężczyzn) oraz z wykształceniem wyższym (176 kobiet i 86 mężczyzn).

Kolejną, bardzo istotną cechą struktury bezrobocia to okres pozostawania bez pracy przez bezrobotnych mieszkańców powiatu. Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych, stanowią jednostki zarejestrowane w PUP w Aleksandrowie Kujawskim przez okres od 6 do 12 miesięcy, 1 057 osób, czyli 25,23%. Łącznie, osoby długotrwale bezrobotne, a więc poszukujące zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy, stanowią odsetek 38,25% spośród wszystkich bezrobotnych i jest to dość wysoki wskaźnik. Odsetek osób krótkotrwale bezrobotnych, do 3 miesięcy, wynosił 18,53%.

Tabela nr 13. Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy stan na 30.06.2012 r.
 (źródło: opracowanie własne, dane PUP w Aleksandrowie Kujawskim)

Okres pozostawania bez pracy	Liczba ogółu bezrobotnych	Liczba kobiet bezrobotnych
Do 1 miesiąca	291	141
1 – 3 miesięcy	485	202
3 – 6 miesięcy	573	314
6 – 12 miesięcy	1057	524
12 – 24 miesiące	924	534
Powyżej 24 miesięcy	678	421

Według danych z Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych sporządzonego w drugim półroczu 2010 roku na temat sytuacji w powiecie aleksandrowskim dowiadujemy się, że najwięcej osób bezrobotnych nie posiadało żadnego zawodu, 684 osoby i stanowią one 16,33% ogółu bezrobotnych. Kolejną dużą grupę osób bezrobotnych podzielonych ze względu na zawód byli sprzedawcy, 447 osób. Warto również przypomnieć, że według informacji pochodzących z Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych z pierwszego półrocza 2012, w powiecie aleksandrowskim, podobnie jak w poprzednich latach, napływ osób bezrobotnych w poszczególnych zawodach mógł wynikać z "powrotu" do rejestru osób kończących staże oraz kończących naukę absolwentów, którzy nie znaleźli zatrudnienia.

Grupy ludności ponadprzeciętnie narażone na bezrobocie w powiecie aleksandrowskim

W powiecie aleksandrowskim szczególnie na bezrobocie narażone są osoby długotrwale bezrobotne, 2 318 osób, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych. Jak pokazują comiesięczne statystyki przygotowywane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim na temat sytuacji osób bezrobotnych w powiecie, dowiadujemy się, że jest to jedna z najliczniejszych grup spośród osób bezrobotnych. Długi okres czasu oczekiwania na pracę mógł wpłynąć na nie demotywująco, a także brak kontaktu z pracą może wpłynąć na jakość wykonywanych przez nie czynności. Rozwój nowych technologii, a także pojawianie się coraz to nowych standardów pracy wpływa na niekorzyść osób, które w dłuższym okresie pozostają bez pracy. Bardzo dużą część osób długotrwale bezrobotnych stanowią osoby, które nie zdobyły żadnego zawodu. Inne elementy, utrudniające zdobycie zatrudnienia, dotyczą takich kwestii jak: samotne wychowywanie, co najmniej jednego

dziecka; wiek do 18 roku życia; bycie osobą niepełnosprawną, których w powiecie aleksandrowskim w czerwcu 2012 zanotowano 159 osób. Na bezrobocie narażone są także osoby reprezentujące zawody nadwyżkowe, których zapotrzebowanie na rynku jest niższe niż ilość osób je wykonujących. Do grup zagrożonych bezrobociem należą także osoby ze względu na osiągnięty przez siebie wiek, czyli osoby do 25 roku życia, a także osoby, które ukończyły 50 lat. Poniższa tabela przedstawia grupy osób szczególnie narażonych na bezrobocie.

Tabela nr 14. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy na stan 30.06.2012 (opracowanie własne, dane PUP w Aleksandrowie Kujawskim)

Cecha	Ogólna liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych kobiet
Do 25 roku życia	835	445
Powyżej 50 roku życia	833	327
Długotrwale bezrobocie	2314	1286
Bez kwalifikacji zawodowych	1411	806
Bez doświadczenia zawodowego	1001	599
Bez wykształcenia średniego	2677	1158
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	431	373
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	Brak informacji	529
Którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	62	2
Niepełnosprawni	159	83
Po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0

Według informacji pochodzących z Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych w powiecie aleksandrowskim, sporządzonego w pierwszej połowie 2012 r. do zawodów nadwyżkowych należą np. technik informatyk, murarz, krawiec, kierowca operator wózków jezdniowych, robotnik budowlany, piekarz itd. Na bezrobocie narażone są osoby z wyższym wykształceniem, które ukończyły uczelnie o profilu humanistycznym. O utratę pracy mogą się także martwić osoby, którym brak chęci do pracy, a także odpowiednich motywacji. Większe szanse na zatrudnieniu mają osoby, które ukończyły uczelnie wyższe o profilu technicznym oraz ekonomicznym, a także dobrze wykwalifikowani - drobni rzemieślnicy. Pracę szybciej mogą otrzymać również osoby reprezentujące zawody deficytowe, do których według danych pochodzących z pierwszej połowy 2012 r. zebranych w Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych w powiecie aleksandrowskim należą: sekretarka,

doradca klienta, glazurnik, betoniarz-zbrojarz, wulkanizator, sortowacz surowców wtórnych, opiekunka domowa, archiwista, dziennikarz itd. Jak wynika z w/w informacji również pracownicy bez wykształcenia mogą również ubiegać się o pracę, ponieważ istnieje zapotrzebowanie na zajęcia nie wymagające wyjątkowych kwalifikacji jak: robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową, robotnik placowy oraz pomoc kuchenna.

Podsumowując, grupy osób, które są szczególnie narażone na bezrobocie, są następujące:

- ✓ Osoby bez doświadczenia zawodowego oraz bez kwalifikacji zawodowych
- ✓ Osoby młode w wieku do 25 lat oraz absolwenci
- ✓ Osoby w wieku powyżej 45 lat, z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej,
- ✓ Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością
- ✓ Przedstawiciele takich zawodów, które uległy zdezaktualizowaniu na rynku pracy
- ✓ Osoby długotrwale bezrobotne
- ✓ Młode kobiety z wykształceniem wyższym
- ✓ Kobiety, które podczas wychowywania dzieci nie pracowały i nie posiadają doświadczenia zawodowego
- ✓ Osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej
- ✓ Osoby z przeciwwskazaniami do pracy oraz orzeczoną niepełnosprawnością.
- ✓ Inne cechy, które mogą w jeszcze większym stopniu determinować długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia takie jak: brak kwalifikacji, płeć oraz wykształcenie.

Struktura bezrobotnych ze względu na przyczynę bezrobocia

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim z dnia 30.06.2012 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wynosiła 4188 osób. Większość stanowią osoby wcześniej pracujące, 3461 osób, czyli 82,64%. 123 osoby były w okresie do 12 miesięcy od zakończenia nauki i nie podjęły dotychczas zatrudnienia. Liczba osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy to 128.

Osoby nadreprezentowane w populacji bezrobotnych**➤ Cechy demograficzne**

W grupie osób bezrobotnych podzielonych ze względu na wiek, jedną z najliczniejszych grup stanowią osoby z przedziału wiekowego 18-24 rok życia. Najwięcej osób bez pracy pozostaje jednak w wieku 25-34. W tej grupie jest wiele osób, które dopiero wstępują na rynek pracy i nie posiadają wystarczającego doświadczenia lub kwalifikacji do podjęcia konkretnego zajęcia. Z tych powodów mają problemy ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia. To właśnie wśród tych osób wprowadzenie działań aktywizacyjnych mogłyby odbyć się z dużym powodzeniem. Od 35 roku życia wskaźnik osób bezrobotnych spada, co wynikać może z tego, że pozycja osób 30 - letnich się ustabilizowała. Osoby z grupy wiekowej powyżej 45 roku życia stanowią około 28% całej populacji osób bezrobotnych.

➤ Cechy kwalifikacyjne

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu aleksandrowskiego zarejestrowanych w I półroczu 2012 roku, najliczniejszą grupę, podobnie jak w poprzednim półroczu, stanowiły nadal osoby bez zawodu, 684 osoby, czyli 23,90% całej grupy bezrobotnych. Jeśli chodzi o bezrobotnych z zawodem, w końcu analizowanego okresu najliczniejszą grupę stanowili: sprzedawcy, 447 osoby i robotnicy budowlani, 107. Poniższa tabela przedstawia spis zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne

Tabela nr 15. Bezrobotni według reprezentowanych zawodów (opracowanie własne, dane Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych w powiecie aleksandrowskim)

Nazwa Zawodu	Liczba bezrobotnych w dniu 30 VI 2012
Bez zawodu	684
Sprzedawca	447
Robotnik budowlany	167
Kucharz	99
Robotnik drogowy	98
Ślusarz	95
Robotnik pomocniczy w przemyśle	91
Przetwórczym	
Robotnik gospodarczy	88
Murarz	76
Kelner	69
Technik prac biurowych	68
Piekarz	57
Kucharz małej gastronomii	52

Pomoc kuchenna	52
Szwaczka	50
Magazynier	45
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	42
Sprzątaczką biurową	42
Technik administracji	41
Kierowca samochodu ciężarowego	39
Technik ogrodnik	38
Krawiec	35
Technik ekonomista	33
Pozostali rolnicy upraw polowych	33
Malarz budowlany	32
Mechanik samochodów osobowych	32
Fryzjer	29
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	29
Cukiernik	26
Salowa	26
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nie sklasyfikowani	26
Dozorca	25
Stolarz	23
Stolarz meblowy	23
Pakowacz	22
Ogrodnik terenów zieleni	21

Są to zawody nadreprezentowane w powiecie i nawet próby aktywizacji tych osób mogą nie przynieść pożądanego efektu, ponieważ osoby te nie posiadają kwalifikacji, na które w danym momencie jest zapotrzebowanie na rynku pracy. Wśród osób nie posiadających zawodu należałoby natomiast wprowadzić odpowiednie środki aktywizacji tej grupy, ponieważ jest ona najliczniejsza i najdłużej utrzymuje status swojego bezrobocia.

➤ **Rozlokowania przestrzennego wewnątrz powiatu**

Zgodnie z danymi pochodzącymi z października 2012 roku w powiecie aleksandrowskim zanotowano 3517 osób bezrobotnych. Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje miasto i gminę wiejską Aleksandrów Kujawski, odpowiednio 1058 i 1064 osoby, w obu rejonach widzimy lekką przewagę kobiet, które stanowią odpowiednio 54,82% i 52,44% osób z danego regionu. Jest to grupa, do której jest łatwo dotrzeć, a w przypadku podjęcia działań aktywizacyjnych osoby te nie muszą dojeżdżać do miasta i mają ułatwioną sytuację pod względem komunikacyjnym. W przypadku gmin wiejskich liczba bezrobotnych waha się w

granicach od 260 osób w gminie Bądkowo, do 397 w rejonie Waganiec. Osoby bez pracy zamieszkujące na terenach wiejskich stanowią 56,47% ogółu bezrobotnych.

➤ **Oczekiwania płacowe osób bezrobotnych**

Przeciętne wynagrodzenie w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 3106 w czerwcu 2012 roku. W powiecie aleksandrowskim przeciętne wynagrodzenie wynosi 2624,54 zł w roku. Niestety w odniesieniu do średniej krajowej nadal jest poniżej średniej. Według danych GUS, w roku 2011 średnie wynagrodzenie w powiecie aleksandrowskim stanowiło 72,4% ogólnopolskiego. Oczekiwania płacowe są tym wyższe, im mniejszy jest problemem bezrobocia w regionie, a także ściślej łączą się z czasem, jaki jednostka musi poświęcić na dojazd do pracy. Jeżeli czas dojazdu wydłuża się, wówczas oczekiwania finansowe pracowników wzrastają. Dane wskazują na znaczące dysproporcje w płacach i oczekiwaniach płacowych kobiet i mężczyzn. W przypadku osób bezrobotnych, kobiety mają zdecydowanie niższe aspiracje płacowe niż mężczyźni i to bez względu na wykształcenie, ocenę własnych kompetencji, czy też rodzaj poszukiwanej pracy.

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS wśród osób bezrobotnych z powiatu aleksandrowskiego oczekiwania płacowe z podziałem na płeć, wiek, wykształcenie prezentują się następująco:

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego to: 1 967 zł

Oczekiwane wynagrodzenie z uwzględnieniem cech społeczno-demograficznych osób bezrobotnych

- ✓ Kobiety: 1 844 zł
- ✓ Mężczyźni: 2 089 zł

- ✓ Gimnazjalne lub poniżej: 1 793 zł
- ✓ Zasadnicze zawodowe: 1 949 zł
- ✓ Średnie zawodowe: 1 935 zł
- ✓ Średnie ogólnokształcące: 1 964 zł
- ✓ Policealne i pomaturalne: 2 053 zł
- ✓ Wyższe: 2 220 zł

- ✓ do 3 miesięcy: 2 059 zł
- ✓ od 3 do 6 miesięcy: 2 001 zł
- ✓ od 6 do 9 miesięcy: 1 842 zł
- ✓ od 6 do 12 miesięcy: 1 875 zł
- ✓ powyżej 12 miesięcy: 1 869 zł

- ✓ do 18 do 24 lat: 1 962 zł
- ✓ od 25 do 34 lat: 1 874 zł
- ✓ od 35 do 44 lat: 2 304 zł
- ✓ od 45 do 54 lat: 1 735 zł
- ✓ od 55 do 59 lat: 1 776 zł

Zasiłki dla bezrobotnych

Wysokość zasiłku dla bezrobotnych jest zróżnicowana i zależy od długości zatrudnienia oraz innych okresów zaliczanych do okresu warunkującego nabycie prawa do zasiłku. Od 1 czerwca 2012 roku zasiłek dla bezrobotnych wynosi:

- ✓ **794,20 zł brutto – w okresie pierwszych trzech miesięcy posiadania prawa do zasiłku,**
- ✓ **623,60 zł brutto – w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku.**

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotni ze stażem niższym niż 5 lat dostaną 80 proc. tej kwoty (tj. 635,40 zł brutto przez pierwsze trzy miesiące oraz 498,90 zł brutto w kolejnych miesiącach). Natomiast, jeśli legitymują się stażem ponad dwudziestoletnim, otrzymają 120 proc. wysokości kwoty podstawowej zasiłku (tj. 953,10 zł brutto przez pierwsze trzy miesiące oraz 748,40 zł brutto w kolejnych miesiącach). W czerwcu 2012 roku zarejestrowanych było ogólnie 4188 osób bezrobotnych, z czego prawo do zasiłku posiadało zaledwie 784 osób (czyli około 15% ogółu bezrobotnych).

Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne

Według danych pozyskanych w trakcie badania osób bezrobotnych w ramach analizy lokalnego rynku pracy wynika, iż osoby bezrobotne poszukują zatrudnienia za pośrednictwem różnorodnych metod. Największy odsetek badanych przyznał, że w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Taką metodę wymieniła 40,9% respondentów, wskazujących aktywność w procesie poszukiwania pracy. Równie popularną i powszechnie stosowaną metodą poszukiwania pracy wskazywaną przez osoby bezrobotne jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych. Trzecią z najpopularniejszych metod poszukiwania pracy stosowaną przez 35,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego jest korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Tak znaczny procentowy odsetek wskazań świadczy o istotnej randze przypisywanej Powiatowemu Urzędowi Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, jako instytucji pośredniczącej przy zatrudnianiu osób bezrobotnych. Czwartą, pod względem liczebności wskazań metodą poszukiwania pracy wymienioną przez 17,3% bezrobotnych było przeglądanie ofert pracy i aplikowanie na stanowiska pracy zamieszczane w gazetach. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 15,4%. Pozostałe metody poszukiwania zatrudnienia są wykorzystywane sporadycznie lub nie są wykorzystywane wcale przez bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego.

Podstawowe bariery podjęcia pracy przez osoby bezrobotne

- ✓ **Kwalifikacyjne (wykształcenie, zawód, szczegółowe umiejętności zawodowe, deficyt wybranych konkretnych umiejętności ogólnych).**

W powiecie aleksandrowskim do największej grupy osób bezrobotnych należą osoby z dwoma rodzajami wykształcenia: gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. W pierwszym przypadku osoby te nie zdobyły na drodze edukacji żadnego zawodu i z tego powodu mają problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Jest to jedna z głównych barier, które uniemożliwiają tym osobom podjęcie odpowiedniej pracy. Drugi przypadek to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Napotykają oni na dwa główne utrudnienia. Do

pierwszego należy fakt, że osoby bezrobotne reprezentują zawody nadwyżkowe, na które w danym momencie w powiecie nie ma zapotrzebowania. Z drugiej jednak strony osoby z w/w wykształceniem nie znajdują pracy, ponieważ brakuje w powiecie aleksandrowskim zakładów pracy mogących przyjąć większą liczbę pracowników. Niewątpliwym problemem jest także często zbyt słaby poziom kształcenia w szkołach zawodowych. Na rynku pracy brakuje często bardzo dobrze wykwalifikowanych osób, z dodatkowymi umiejętnościami. Wyższe wykształcenie również nie gwarantuje znalezienia pracy. Dla osób z wykształceniem humanistycznym (pedagodzy, opiekunowie, wychowawcy) w powiecie aleksandrowskim także trudno jest o pracę, ponieważ zapotrzebowanie na nich jest dużo mniejsze, niżeli liczba osób wykształconych w w/w kierunkach.

✓ ***Osobiste (uwarunkowania indywidualne/ rodzinne) i inne.***

Według Raportu z badania Diagnoza Społeczna nt. „Przyczyny nieposzukiwania pracy przez niezainteresowanych, ale zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 roku” bezrobotni podają także inne przyczyny nie poszukiwania pracy, które nie wiążą się ani z problemami kwalifikacyjnymi ani z terytorialnymi. Ze względu na swoją płć próbują usprawiedliwić się następującymi przyczynami. W przypadku kobiet najczęstszym powodem nie podejmowania pracy jest sprawowanie opieki nad dziećmi oraz domem, a także zły stanem zdrowia niepozwalającym na podjęcie pracy zarobkowej. Zły stan zdrowia jest też często wymieniany przez mężczyzn nie poszukujących pracy. Obowiązki związane z wychowaniem dzieci oraz zajmowaniem się domem w polskim społeczeństwie przekładane są bardziej na kobiety, dlatego także mężczyźni w bardzo małym stopniu podają te zajęcia, jako przyczynę niezainteresowaniem się ofertami z rynku pracy. Dla niektórych osób przyczyną nie podejmowania pracy jest konieczność dojazdu do miejsca zatrudnienia, które wiąże się dodatkowymi wydatkami, a czasami wyższymi oczekiwaniami płacowym, które nie zawsze mogą być spełnione. Innymi powodami nie podejmowania pracy przez osoby najsłabiej wykształcone jest brak elastyczności i dostosowania się do potrzeb rynku pracy. Na rynku pracy w powiecie aleksandrowskim jest wiele ofert dla osób np. nieposiadających wysokiego wykształcenia (pakowacz, sprzątaczką, robotnik drogowy, pomoc na budowie), jednak osoby nie wykazują zainteresowania. Wiazać się to może zarówno z brakiem motywacji do pracy, jak i niskimi płacami na danych stanowiskach pracy.

Zgodnie z danymi pozyskanymi w ramach badania osób bezrobotnych w ramach analizy lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim wynika, że najważniejsze

bariery, które zdaniem bezrobotnych powodują trudności w znalezieniu pracy to przede wszystkim brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy. Taką opinię wyraziło aż 67,2% ankietowanych osób bezrobotnych. Ta odpowiedź koresponduje z odpowiedziami badanych dotyczącymi oceny szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy, które ocenione zostały bardzo nisko. Po raz kolejny wyniki badań potwierdzają niskie możliwości zatrudnieniowe w powiecie i brak perspektyw na zmianę tej sytuacji wynikający ze zbyt małej liczby miejsc pracy w lokalnych przedsiębiorstwach. Kolejne trzy bariery na rynku pracy uzyskały bardzo duży odsetek wskazań. Dla badanych przeszkodami w zatrudnieniu są: brak znajomości, trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie oraz brak doświadczenia i stażu pracy. Wymienione aspekty wskazało odpowiednio 41,8%, 38,2% oraz 32,1% badanych. Znaczny odsetek bezrobotnych – 23,3% uważa, że poważną trudnością w podjęciu zatrudnienia jest brak posiadanych kwalifikacji zawodowych. Inne problemy, które uzyskały znaczącą ilość wskazań osób bezrobotnych to: brak środków na podjęcie działalności gospodarczej – 22,8%, nieznajomość języków obcych – 22,6% oraz wykształcenie – 20,9%.

Problemem bezrobocia długookresowego

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim ogólna liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec czerwca 2012 wyniosła 2 314 osoby, czyli, 55,25%. W publikacji Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie aleksandrowskim z I półrocza 2012 roku, zawarta jest analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie. Osoby z kwalifikacjami w niektórych zawodach mają utrudnione szanse w zdobyciu nowego zatrudnienia, zazwyczaj ze względu na zmiany zachodzące na rynku. Są to następujące działalności: kartografowie i geodeci, takielarze i monterzy konstrukcji linowych, ceramicy, oficerowie pokładowi, piloci żeglugi, kierownicy do spraw badań i rozwoju, analitycy systemowi, inżynierowie mechanicy, inżynierowie chemicy, pomocnicy biblioteczni, rolnicy upraw mieszanych, opiekunowie dziecięcy, operatorzy aparatury medycznej, specjaliści nauk o ziemi, specjaliści do spraw społecznych, specjaliści do spraw public relations, przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek, strażacy, bukmacherzy, krupierzy, dyrektorzy generalni i wykonawczy, szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych, właściciele sklepów, tapicerzy, ładowacze nieczystości, robotnicy pomocniczy w leśnictwie, operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich. Zawody najmniej generujące bezrobocie są następujące: barmani, specjaliści do spraw administracji i rozwoju, technicy wsparcia informatycznego i technicznego,

pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia, robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, gońcy, bagażowi, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości, recepcjoniści hotelowi, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, specjaliści do spraw reklamy i marketingu. Należy stale monitorować sytuacje osób długookresowo pozostających bez pracy, bo ich liczba jest zdecydowanie zbyt duża. Nie jest to sytuacja wpływająca na polepszenie się nie tylko sytuacji gospodarstw domowych, ale także gminy oraz całego powiatu.

Przyczyny Rejestracji bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Według przeprowadzonych badań w ramach projektu wynika, iż osoby bezrobotne poszukują zatrudnienia za pośrednictwem różnorodnych metod. Największy odsetek badanych przyznał, że w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Taką metodę wymieniła 40,9% respondentów, wskazujących aktywność w procesie poszukiwania pracy. Równie popularną i powszechnie stosowaną metodą poszukiwania pracy wskazywaną przez osoby bezrobotne jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych. Trzecią z najpopularniejszych metod poszukiwania pracy stosowaną przez 35,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego jest korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Tak znaczny procentowy odsetek wskazań świadczy o istotnej randze przypisywanej Powiatowemu Urzędowi Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, jako instytucji pośredniczącej przy zatrudnianiu osób bezrobotnych. Czwartą, pod względem liczebności wskazań metodą poszukiwania pracy wymienioną przez 17,3% bezrobotnych było przeglądanie ofert pracy i aplikowanie na stanowiska pracy zamieszczane w gazetach. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 15,4%. Pozostałe metody poszukiwania zatrudnienia są wykorzystywane sporadycznie lub nie są wykorzystywane wcale przez bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego.

Korzystanie bezrobotnych z aktywnych programów oferowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim z czerwca 2012 roku, do urzędu zgłoszono 628 miejsc pracy. Nowe oferty pracy były między innymi w następujących zawodach: robotnik drogowy, robotnik gospodarczy, magazynier, technik administracji, sprzedawca, kucharz, pomoc kuchenna, kelner, stolarz, technik prac biurowych, pokojowa, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, księgowy, ślusarz, przedstawiciel handlowy, mechanik pojazdów samochodowych itd. Do czerwca 2012 w powiecie rozpoczęto 271 staży. W tym samym okresie 43 osoby rozpoczęły szkolenia, mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych. Do 30.06.2012 w tym roku, 1113 osób bezrobotnych podjęło pracę, w tym 125 w ramach subsydiowanych miejsc pracy.

8. Bierni zawodowo w powiecie aleksandrowskim

W powyższym podrozdziale, analiza zostanie dokonana na podstawie danych ogólnowojeńskich. Wynika to z faktu, braku danych dotyczących osób biernych zawodowo na poziomie powiatów.

Struktura grupy osób biernych zawodowo

Według danych GUS, w roku 2011 w województwie kujawsko-pomorskim było około 75400 osób biernych zawodowo. Większość z nich, stanowili mieszkańcy miast (60,9 % udziału, w kraju – 61,7 %) oraz kobiety (61,1 % udziału; w kraju – 61,6 %). Ponad połowa osób biernych zawodowo to osoby w wieku 55 lat i starsze (56,2 % udziału; wobec 58,3 % w analogicznym okresie 2010 r). Alarmującym jest fakt relatywnie dużej liczby osób biernych zawodowo w grupie wiekowej 15-24, około 25% ogółu. Rozróżniając daną grupę pod względem wykształcenia, możemy zauważyć, że większość z nich stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym, 43,50%, czyli 328 tysięcy osób.

Przyczyny decyzji o byciu biernym zawodowo

Większość biernych zawodowo to osoby, które przeszły na emeryturę i nie pracują w roku 2011 – 320 tysięcy jednostek. 17 700 osób, za powód bycia biernym zawodowo, podaje okres nauki i doksztalcania się. Następną pod względem liczebności, jest grupa osób

niepełnosprawnych i przewlekle chorych – 115 tysięcy. Osoby nadreprezentowane w populacji biernych zawodowo w stosunku do całkowitej grupy w wieku produkcyjnym możemy zanalizować na podstawie różnych elementów. Pierwszym z nich mogą być cechy demograficzne. Najwięcej osób biernych zawodowo według danych pochodzących z 2011 pozostaje w wieku 50 lat i więcej, 42224 osoby. Jest to grupa, która zarówno w województwie, jak i w powiecie aleksandrowskim, nie ma realnych szans na efektywną aktywizację. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, liczba osób pozostających bez pracy powyżej 55 roku życia stale wzrasta, dlatego, odsetek takich jednostek, którym udałooby się zmienić swój stan bierności mógłby być niewielki. Głównym czynnikiem utrudniającym im znalezienie pracy jest ich wiek. Do drugiej najliczniejszej grupy osób biernych zawodowo należą osoby z przedziału wiekowego 15- 29. Ich sytuacja jest odmienna niż wśród wyżej opisanej grupy. Są to osoby które znajdują się dopiero na początku swojej kariery zawodowej. W dużej mierze są nieaktywni zawodowo z powodu kształcenia się i podnoszenia swoich kwalifikacji. Kwalifikacje te w przyszłości pomogą im wejść na rynek osób aktywnych zawodowo, a także otrzymać adekwatne wynagrodzenie. Kolejnym elementem analizy są cechy kwalifikacyjne, czyli związane z doświadczeniem i umiejętnościami, które są potrzebne do podjęcia pracy. Najwięcej osób biernych pozostaje z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Jest to stale wzrastający wskaźnik wśród osób biernych zawodowo, ponieważ brak jakichkolwiek kwalifikacji utrudnia wejście takim osobom na rynek pracy. Do drugiej najliczniejszej grupy osób biernych ze względu na cechy kwalifikacyjne zaliczane są osoby, które osiągnęły wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (75 tys.) Problem, jaki może dotyczyć osoby bierne w powiecie aleksandrowskim, pozostaje zbliżony do tego, jaki posiadają osoby bezrobotne z tym wykształceniem. Wejście na rynek osób aktywnych zawodowo utrudniać im może posiadanie nadwyżkowego w danym powiecie zawodu lub niski poziom ich kwalifikacji.

Potencjał aktywizacyjny osób biernych zawodowo

Analizując dane sporządzone przez Główny Urząd Statystyczny możemy zauważyć, że duża część osób z przedziału wiekowego 15-24 lata będzie chciała opuścić grupę biernych zawodowo. Wynika to z faktu, że większość z tych osób kształci się i jest na początku poszukiwań pracy oraz zdobywania doświadczenia zawodowego. Duży odsetek osób z tej grupy kształci się, mając na celu wstąpienie na rynek pracy w późniejszym okresie. Inna

sytuacja występuje w przypadku osób w wieku emerytalnym. Niewielka ich część zapatruje się na potencjalną aktywizację, co należy podkreślić, nie zawsze tego chcą. Należy zauważyć, że osoby starsze, zwłaszcza kobiety w wieku emerytalnym wypełniają wiele funkcji rodzinnych i poświęcają się obowiązkom związanym z domem i rodziną w większym stopniu niż pracą. Dużą barierą w aktywizacji jest choroba lub orzeczenie o niepełnosprawności. Najbardziej podatną grupą na potencjalną aktywizację są osoby, które nie pracują z innych powodów niż dom i rodzina, a także osoby, które po prostu osiągnęły wysoki poziom zniechęcenia w szukaniu pracy. Podjęcie odpowiednich środków mogłoby wpłynąć na powodzenie tej grupy zwłaszcza, że barierą nie jest dla nich ani rodzina, stan własnego zdrowia, czy też przejście na emeryturę.

Przyczyny braku zainteresowania podjęciem pracy przez biernych zawodowo

Jeżeli chodzi o województwo kujawsko-pomorskie największą grupę osób biernych stanowią emeryci, którzy czerpią środki z niezarobkowych źródeł utrzymania i posiadają zabezpieczenie finansowej swojej egzystencji. Z tego powodu mogą być osobami niezainteresowanymi podjęciem pracy zwłaszcza, że grupie tych osób przypisuje się dużą rolę pomocy w rodzinie i opiece np. nad wnukami. Osoby, które się uczą lub uzupełniają kwalifikacje są grupą, która potencjalnie będzie się zmniejszać i stopniowo przechodzić do sfery osób aktywnych zawodowo. Wynika to z faktu, iż podjęta nauka ma w przyszłości zaowocować lepszymi dla nich warunkami pracy. Osobom niepełnosprawnym i chorym, często jest trudno zacząć poszukiwanie pracy z powodu niewystarczającej sprawności lub stanu zdrowia. Osoby bierne zawodowo w dużej mierze tłumaczą się także obowiązkami rodzinnymi i tymi, które związane są z prowadzeniem domu. W dalszym ciągu jest to w dużej mierze domena kobiet. W całym województwie, jednym z powodów nie podjęcia pracy jest przekonanie o niemożliwości znalezienia pracy i wyczerpania wszelkich możliwości poszukiwania pracy. Podawanie tego typu argumentów może świadczyć o bardzo niskiej motywacji tych osób oraz jest to najprostszy ze sposobów wytłumaczenia się, bez ponoszenia żadnych wysiłków. Wśród tej grupy osób mogą także znajdować się osoby zasilające „szarą strefę”.

9 Popyt na pracę w powiecie aleksandrowskim**Specyfika sektora przedsiębiorstw w powiecie aleksandrowskim**

Według danych GUS w powiecie aleksandrowskim, 31 XII 2011 roku funkcjonowało 4755 podmiotów gospodarczych, 205 w sektorze publicznym, 4550 w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych spadła na przestrzeni lat 2007 – 2011. Poniższa tabela przedstawia rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Tabela nr 16. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie aleksandrowskim w latach 2007 – 2011 (opracowanie własne, dane GUS)

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	Liczba podmiotów sektora publicznego	Liczba podmiotów sektora prywatnego
2007	4989	212	4777
2008	5057	201	4856
2009	4666	200	4466
2010	4781	205	4576
2011	4755	205	4550

Największa liczba przedsiębiorstw jest zlokalizowana w miastach Aleksandrów Kujawski i Ciechocinek, odpowiednio 1 111 i 1 546 podmiotów gospodarczych. W gminach wiejskich, najwięcej przedsiębiorstw jest zarejestrowanych w rejonie Aleksandrowa Kujawskiego (z wyłączeniem miasta): 842. W pozostałych gminach ilość jest podobna i wynosiło około 200 podmiotów. Poniższa tabela przedstawia ilość przedsiębiorstw w poszczególnych gminach:

Tabela nr 17. zarejestrowane przedsiębiorstwa w poszczególnych gminach powiatu aleksandrowskiego (opracowanie własne, dane GUS)

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów na stan 31.10.2012	Przyrost/Spadek liczby w porównaniu do danych z 30.09.2012
gm. miejska Aleksandrów Kujawski	1111	-3
gm. miejska Miasto Ciechocinek	1546	-5
gm. miejska Miasto Nieszawa	164	-1
gm. wiejska Aleksandrów Kujawski	842	0
gm. wiejska Bądkowo	285	0
gm. wiejska Koneck	234	0
gm. wiejska Raciążek	192	-3
gm. wiejska Waganiec	241	-1
gm. wiejska Zakrzewo	168	-4

Według danych GUS w powiecie aleksandrowskim dominują najmniejsze przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na stan 31.10.2012 Liczba takich podmiotów wyniosła 4557, czyli 95,05% wszystkich podmiotów gospodarczych. Firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników odnotowano w powiecie aleksandrowskim 195, a średnich i dużych przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników oraz od 250 do 999 odpowiednio 39 i 2. Jedno przedsiębiorstwo zatrudnia powyżej 1000 pracowników. Opierając się na danych spisu zawodów w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności możemy zauważyć iż największy odsetek przedsiębiorstw w powiecie aleksandrowskim stanowią firmy działające w handlu detalicznym i naprawie pojazdów, 30,07%, czyli 1440 podmiotów gospodarczych. Poniższa tabela przedstawia rozkład podmiotów gospodarczych według branż, w których działają.

Tabela nr 18. Branże i liczba podmiotów w powiecie aleksandrowskim.

Branża	Liczba podmiotów
Handel detaliczny i naprawa pojazdów	1430
Budownictwo	619
Przetwórstwo przemysłowe	450
podmiotów oraz transport i gospodarka magazynowa	322
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	235
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	232
Zakwaterowanie i gastronomia	208
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	187
Edukacja	137
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	132
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	112
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	99
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	59
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	59
Informacja i komunikacja	43
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	21
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10
Górnictwo i wydobywanie	9

W niektórych branżach możemy zauważyć tendencje wzrostowe liczby podmiotów na przestrzeni ostatnich kilku lat. W porównaniu do roku 2010, w 2011 wzrosty były w następujących dziedzinach:

- ✓ Budownictwo, wzrost o 57 jednostek
- ✓ Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, wzrost o 1 jednostkę
- ✓ Wytwarzanie i zaopatrywanie w źródła energii, wzrost o 11 podmiotów
- ✓ Transport i gospodarka magazynowa, wzrost o 3 jednostki
- ✓ Obsługa rynku nieruchomości, wzrost o 7 jednostek.
- ✓ Administrowanie i usługi wspierające, wzrost o 3 jednostki
- ✓ Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, wzrost o 8 jednostek
- ✓ Edukacja, wzrost o 8 jednostek

W pozostałych branżach pojawiają się zauważalne spadki liczby podmiotów, szczególnie w zakresie handlu detalicznego, o 70 jednostek. W tym wypadku należy przypomnieć, że w roku 2011 było 1 430 przedsiębiorstw działających w tym zakresie i jest to zdecydowanie najliczniej reprezentowany rodzaj działalności w powiecie. Na koniec warto dodać, że 391 podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON prowadzi inną działalność gospodarczą np. zatrudnianie personelu na potrzeby gospodarstwa domowego itd. Według danych zebranych przez Główny Urząd Statystyczny na temat zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim i poszczególnych jego regionach na koniec lipca 2010 r. dowiadujemy się, że ogólna liczba zatrudnionych w województwie wynosiła 24 210 osób, z czego w sektorze prywatnym liczba pracujących wyniosła 22 570 osób, czyli stanowi około 93,1% wszystkich osób zatrudnionych. W przedsiębiorstwach sektora publicznego pracowało 21 500 osób – 6,9% ogółu zatrudnionych osób.

Fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego

Dane pozyskane w trakcie badania „Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim” przeprowadzonego przez Ośrodek Badań Społecznych INDEKS w listopadzie 2012 roku świadczą o zrównoważonej polityce kadrowej prowadzonej przez badane podmioty. Liczba pracowników w badanym okresie pozostawała constans. Największy odsetek pracodawców 66,4% utrzymywało stan zatrudnienia na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym. Redukcję liczby pracowników na przestrzeni ostatnich 12

miesiące odnotowano wśród 23,2% pracodawców uczestniczących w badaniu. Wzrost poziomu zatrudnienia w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano w przypadku - co dziesiątej firmy z powiatu aleksandrowskiego. Wyniki badania oznaczają względnie stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej, choć niestety fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego charakteryzuje się ujemnym saldem. Zauważyć należy, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie aleksandrowskim posiadają niski potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Łącznie 76,8% pracodawców nie zmniejszyło zatrudnienia, pomimo znacznego spowolnienia gospodarczego zarówno w skali globalnej, jak i w obrębie lokalnego rynku pracy.

Przyczyny zwolnień pracowników i powody odrzucania kandydatów do pracy w procesie rekrutacji

Firmy, które w analizowanym okresie zwalniały pracowników robiły to najczęściej z powodu odejścia na życzenie pracownika 9,1%. Kolejny powód to spadek popytu na produkty/usługi firmy – 6,3% wskazań. Następne dwa powody zwolnień w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego, które wskazało po 5,1% spośród pracodawców uczestniczących w badaniu to: zła sytuacja finansowa przedsiębiorstwa oraz naturalna fluktuacja zatrudnienia, a więc przejście pracownika na emeryturę lub rentę. Zmniejszanie zakresu prowadzonej działalności wskazało – 4,7% podmiotów gospodarczych z terenu powiatu aleksandrowskiego. Zwolnienia z przyczyn związanych z pracownikiem (mała wydajność, nie wywiązywanie się z obowiązków) były przyczyną zwolnień wśród 2,8% firm. Zmiany technologiczne zmniejszające zapotrzebowanie na pracowników spowodowały redukcję zatrudnienia wśród 0,8% przedsiębiorstw, a 0,4% wskazań to zwolnienia dyscyplinarne. Po uwzględnieniu tylko i wyłącznie danych pochodzących od przedsiębiorstw, które w latach 2011 i 2012 zwalniały pracowników wynika, że 47,1% pracodawców z powiatu aleksandrowskiego zwalniało pracowników przede wszystkim ze względu na spadek popytu i zainteresowania klientów na odbiór danych usług lub produktów firmy, redukcję zakresu prowadzonej działalności – likwidacja stanowisk pracy, działów, zamykanie filii lub przedstawicielstw firmy oraz ze względu na złą sytuację finansową przedsiębiorstwa. Zwolnienia pracownicze uzależnione są przede wszystkim od kondycji przedsiębiorstwa. Zwolnienia wynikające z przyczyn leżących po stronie pracownika odgrywają drugoplanową rolę.

Planowane przyjęcia pracowników w przedsiębiorstwach

W momencie przeprowadzania badań lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim - w listopadzie 2012 roku największym zainteresowaniem pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego cieszą się pracownicy, którzy mogliby być przyjęci w ramach programu stażowego. Dla lokalnych pracodawców możliwość przyjęcia na staż jest jedną z częściej stosowanych metod rekrutacyjnych i jest niezwykle ważnym elementem strategii rekrutacyjnej stosowanej przez lokalne przedsiębiorstwa. **Pracodawcy z powiatu aleksandrowskiego chętnie zatrudniliby także: asystentki do biura, blacharza samochodowego, pracownika administracji, kucharza, kelnera, osoby do działu sprzedaży, tokarza, pracowników produkcji, kierownika produkcji mięsnej, pracownika socjalnego, masaża - wykrawacza, piekarza, kierowcę, ładowacza, opiekuna medycznego oraz opiekunkę.**

Zatrudnianie absolwentów przez pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim na dzień 30.06.2012, 123 osoby zarejestrowane jako bezrobotne wcześniej uczyły się i nie podjęły zatrudnienia i stanowią 2,93% ogółu osób bez pracy. Zgodnie z danymi opublikowanymi w Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych w I półroczu 2012 roku, 69 osób z tej grupy nie miały wyuczonego zawodu. Następną grupą byli sprzedawcy, 15 zarejestrowanych, w tym 11 kobiet. Inne zawody reprezentowane wśród osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od zakończenia nauki: sprzedawca, specjalista administracji publicznej, prawnik legislator, technik prac biurowych, ślusarz.

Poszukiwani absolwenci na terenie powiatu aleksandrowskiego, to osoby głównie z wykształceniem technicznym i ekonomicznym. To właśnie ta grupa bardzo rzadko i na krótki okres pozostaje w rejestrze osób bezrobotnych. Niestety, na terenie powiatu przeważa liczba osób z wykształceniem humanistycznym, która nie odpowiada aktualnym potrzebom rynku lokalnego. Osoby, które ukończyły uczelnie humanistyczne nie mogą zastąpić osób, na które jest w danym momencie zapotrzebowanie, a pracodawcy raczej niechętnie zatrudniają osoby z wyższym wykształceniem poniżej ich kwalifikacji. Jako główne powody podają, że takie osoby posiadają nie tylko wyższe oczekiwania finansowe, ale także w oczach pracodawców takie osoby mogą nie być lojalnym pracownikiem i na pewno nie będą zatrzymywały się w poszukiwaniach pracy. W przekonaniu pracodawcy osoby te w dalszym ciągu będą

rozglądały się za nowym stanowiskiem. Przyglądając się absolwentom niższych szczebli edukacji można dojść do wniosku, że nie zawsze poziom ich wiedzy i umiejętności jest na odpowiednim poziomie. Tak jest np. w przypadku osób z wykształceniem zawodowym, których profil kształcenia jest przestarzały i nie nadąża za współczesnymi trendami. Pracodawcy, zatem nie decydują się na pracowników, którzy ukończyli szkoły zawodowe, ponieważ zakładają, że nie będą oni potrafili odnaleźć się na stanowisku pracy. Od absolwentów szkół średnich również oczekuje się, że stale będą się doszkalać, a zmiany zachodzące na rynku pracy wymagają od nich coraz to nowych umiejętności (obsługa komputera, specjalistycznych programów, znajomość języków). Jeżeli osoby nie podążają za trendami, ich kandydatury również w dużej mierze mogą być nierozpatrywane przez potencjalnego pracodawcę.

Pracodawcy nieznacznie niżej oceniają osoby po szkołach zasadniczych zawodowych, które stanowią najwyższy wskaźnik osób bezrobotnych. Na daną sytuację wpływ mają dwa aspekty. Pierwszy jest taki, że szkoły zawodowe nie wprowadzają nowych kierunków kształcenia, które odpowiadałyby aktualnemu zapotrzebowaniu, a także nie zmieniają poziomu oraz metod kształcenia. Osoby, osiągające ten poziom edukacji, nie posiadają szerszych bardziej elastycznych kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy także w innych zawodach. Przekłada się to na ilość osób pozostających bez pracy w regionie. Osobom z wykształceniem średnim ogólnokształcącym brakuje przede wszystkim kwalifikacji zawodowych, a także często nie posiadają dodatkowych umiejętności, szczególnie w postaci obsługi komputera oraz programów specjalistycznych związanych z danym zawodem. Jest to grupa, która próbuje sobie radzić na rynku pracy - ma świadomość wymagań i w miarę możliwości podnosi swoje kwalifikacje. Absolwenci szkół średnich zawodowych nie zawsze posiadają zawód, na który jest aktualnie zapotrzebowanie na rynku pracy, są to jednak osoby cenione za poziom znajomości tematu ich pracy. Absolwenci szkół wyższych oceniani są na dosyć dobrym poziomie, o czym świadczy niewielka ilość osób bezrobotnych pozostających w rejestrach. Należy zauważyć, że na ilość osób pozostających bez pracy ma wpływ profil ukończonej przez nie uczelni. Mile widziani są osoby z wykształceniem technicznym.

Trudności pracodawców z obsadzeniem wakatów

Zdecydowana większość łącznie 62,2% lokalnych firm uważa, że na lokalnym rynku pracy nie ma większych trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Na ten odsetek opinii składały się wskazania *raczej łatwo* oraz *bardzo łatwo, nie ma z tym problemu*, które wymieniło odpowiednio 48,1% oraz 14,1% badanych pracodawców. Z drugiej strony co czwarty respondent – 24,5% uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Z danych wynika, że część pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego zauważa istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej. Dane oznaczają, że pracodawcy, którzy poszukują osób o określonych kwalifikacjach, specjalistycznej wiedzy lub bogatym doświadczeniu zawodowym mogą sygnalizować problemy z poszukiwaniem odpowiednich kandydatów do pracy. Natomiast pracodawcy, którzy poszukują pracowników do prac prostszych, pomocniczych nie wymagających ukończenia określonych kursów i szkoleń oraz spełnienia warunku danego poziomu wykształcenia mają, ze względu na dużą liczbę osób bezrobotnych w powiecie dostęp do kadry pracowniczej. Co więcej wysoka stopa bezrobocia umożliwia pracodawcom szerokie spectrum wyboru kandydatów do pracy.

Trudności w zakresie poszukiwania i znalezienia odpowiedniego pracownika w powiecie aleksandrowskim prezentują się następująco. Największy odsetek pracodawców uczestniczących w badaniu – 13,2% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu. Inną barierą w zatrudnieniu jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 12% ankietowanych. Lokalni pracodawcy zwrócili również uwagę, że zbyt mało osób kształci się w danym kierunku – 8,7% wszystkich opinii. Okazuje się, że trudności wynikają z czynników wewnętrznych będących cechą danego kandydata do pracy. Najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane stanowisko pracy. Ważną rolę w przełamywaniu tych barier na lokalnym rynku pracy może odgrywać Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Konieczne jest podejmowanie działań mogących w większym stopniu ukierunkować osoby bezrobotne na konieczność podwyższania kwalifikacji, poprzez szkolenia i kursy zawodowe, reorientacji zawodowej oraz nabywania niezbędnego doświadczenia poprzez organizację np. staży zawodowych. Innym ważnym problemem dostrzeganym przez przedsiębiorców, które

uniemożliwiają efektywne poszukiwanie pracowników to także zbyt wysokie oczekiwania płacowe kandydatów 7,0%. Wymienione problemy w poszukiwaniu i znalezieniu pracowników zostały wskazane przez największy odsetek badanych.

Współpraca lokalnych pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Na podstawie przeprowadzonych analiz zrealizowanych w ramach badania lokalnego rynku wynika, że:

- ✓ Pośrednictwo Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim cieszy się dużą popularnością 23,2% wskazań, zwłaszcza wśród większych podmiotów oraz publicznych instytucji. Tą popularność zawdzięcza także możliwości subsydiowania zatrudnienia. Wyniki te oznaczają, że Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim spełnia ważną rolę w systemie lokalnego rynku pracy i wsparcia pracodawców w procesie rekrutacyjnym.
- ✓ Znajomość programów realizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim zadeklarowało 54,8% pracodawców - przeważnie większych. Warto zwrócić uwagę, iż niemal wszystkie podmioty o publicznej formie własności dysponują wiedzą o programach realizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim na rzecz redukcji bezrobocia w powiecie aleksandrowskim.
- ✓ Według danych odsetek przedsiębiorstw kiedykolwiek współpracujących z PUP w Aleksandrowie Kujawskim i korzystających z instrumentów aktywizujących osoby bezrobotne w powiecie aleksandrowskim aż 58,5%. Taki odsetek badanych pracodawców korzystał między innymi z następujących form pomocy: staże i przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dotacje na dodatkowe miejsca pracy oraz refundacja poniesionych kosztów z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.
- ✓ Zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 71,6%. Kolejne dwie formy pomocy to: dotacje na założenie własnej działalności gospodarczej – 25,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 14,9%.

- ✓ 24,1% badanych podmiotów zgłasza bądź zgłaszała ofertę pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.
- ✓ Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim dokonana przez lokalnych pracodawców jest ponadprzeciętna. Łącznie blisko połowa pracodawców - 49,8% dobrze lub bardzo dobrze postrzega działalność PUP w Aleksandrowie Kujawskim, w tym co trzeci pracodawca dobrze.
- ✓ Wśród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą, największy odsetek badanych – 21,3% chciałoby skorzystać z programu staży. Odsetek pracodawców zainteresowanych uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy wynosił – 13,9%. Część pracodawców – 12,2% oczekuje od urzędu organizacji szkoleń, natomiast 8,4% oczekuje od PUP w Aleksandrowie Kujawskim pomocy w znalezieniu pracownika.

Wyniki monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie aleksandrowskim

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie jest cyklicznym opracowaniem, przygotowywanym przez Powiatowe Urzędy Pracy, który stanowi kompleksową analizę zjawiska bezrobocia, notowanego w urzędzie na koniec I i II półrocza danego roku. Prezentowane w opracowaniu zestawienia, informacje i dane przedstawiają w sposób bardzo trafny zmiany, jakie zachodzą w czasie na lokalnym rynku pracy. Poprzez cykliczność i systematyczność opracowania można śledzić dynamikę przeobrażeń struktury i stanu bezrobocia rejestrowanego. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia także stworzenie klasyfikacji zawodów na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych nie mogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie, a więc zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o

określonych kwalifikacjach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie kwalifikacji i zmianę kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany także do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Monitoring powinien służyć także przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych do zapoznania się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskazując konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zawody nadwyżkowe, zrównoważone i deficytowe w powiecie aleksandrowskim w II półroczu 2011 roku

Wysoka stopa bezrobocia oraz powstanie wielu zawodów nadwyżkowych tzn. takich, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach, wynika z nierównej informacji na temat rynku pracy i problemów z dostosowaniem oferty edukacyjnej do potrzeb rynkowych. W II półroczu 2011 roku na aleksandrowskim rynku pracy wystąpiło 30 grup zawodów nadwyżkowych, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy. Są to następujące rodzaje działalności: robotnik budowlany, piekarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, technik - informatyk, murarz, krawiec, kierowca operator wózków jezdniowych, ślusarz, sprzedawca, salowa, robotnik placowy, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, specjalista do spraw marketingu i handlu, technik - handlowiec, kierowca samochodu ciężarowego, pedagog, sprzedawca na stacji paliw, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, robotnik magazynowy, fryzjer, kelner, pracownik socjalny, technik prac biurowych, cieśla, monter izolacji budowlanych, stolarze meblowi i pokrewni, sprzątaczką biurowa, kucharz, barman. W wyżej wymienionych zawodach, jest trudno znaleźć zatrudnienie, ze względu na nasycenie rynku pracy osobami z odpowiednim wykształceniem i kwalifikacjami do prowadzenia danej działalności.

Na aleksandrowskim rynku pracy na koniec I półrocza 2011 roku wystąpiło 20 grup zawodów zrównoważonych, takich, w których liczba ofert pracy była zbliżona do liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych i były to następujące zawody: kierownik działu

sprzedaży, architekt, fizjoterapeuta, specjalista do spraw rachunkowości, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, technik geodeta, kontroler jakości wyrobów mechanicznych, opiekunka dziecięca, terapeuta zajęciowy, opiekunka środowiskowa, pracownik kancelaryjny, asystent do spraw księgowości, technik rachunkowości, kamieniarz, dekarz, monter/składacz okien, monter-instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim, pilarz, pomocniczy robotnik polowy.

W przypadku zawodów deficytowych, możemy zauważyć, że na koniec roku 2011 r. w powiecie aleksandrowskim występują 24 grupy zawodów deficytowych. Oznacza to, iż, zapotrzebowanie na pracowników w danej dziedzinie nie mogło zostać zrealizowane, ze względu na brak odpowiedniej ilości osób o danych kwalifikacjach. Są to następujące zawody, w kolejności od najbardziej deficytowego, do najmniej, zgodnie ze wskaźnikami opracowanymi na potrzeby monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych: sekretarka, doradca klienta, glazurnik, betoniarz-zbrojarz, wulkanizator, sortowacz surowców wtórnych, opiekunka domowa, archiwista, dziennikarz, technik fizjoterapii, księgowy, zaopatrzeniowiec, frezer, operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury, operator maszyn drogowych, robotnik drogowy, sprzedawca w branży przemysłowej, robotnik gospodarczy, technik masażysta, blacharz samochodowy, technik administracji, magazynier.

Tak wysokie zapotrzebowanie w tych zawodach jest także wynikiem realizacji przez Urząd dużej ilości wniosków stażowych. Na podstawie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych można stwierdzić, że największe trudności ze znalezieniem pracy mają osoby bez zawodu oraz te, które nigdy nie pracowały. Ponadto wiele osób bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem zatrudnienia w wyuczonym zawodzie, co wynika często z ukończenia szkół nie dających konkretnego zawodu. Osoby bezrobotne powinni być bardziej elastyczni zawodowo na rynku pracy i zdobywać nowe kwalifikacje zawodowe poprzez szkolenia i kursy by uzyskać zatrudnienie.

Zgodnie z danymi opublikowanymi w Monitoringu Zawodów Nadwyżkowych i Deficytowych w powiecie aleksandrowskim, w I półroczu 2012 r. do urzędu zgłoszono 628 ofert pracy i zauważono wzrost o 11,9% w porównaniu do roku poprzedniego. Zawody, w których oferowano pracę były następujące: robotnik drogowy, robotnik gospodarczy, magazynier, technik administracji, sprzedawca, kucharz, pomoc kuchenna, kelner, stolarz, technik prac biurowych, pokojowa, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, księgowy, ślusarz, przedstawiciel handlowy, mechanik pojazdów samochodowych.

***Wyniki badań realizowanych wśród
bezrobotnych mieszkańców powiatu
aleksandrowskiego***

Cele i metodologia badań realizowanych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego

Druga część raportu „Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim” zawiera opracowanie wyników badań przeprowadzonych wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego. Głównym celem badania było wskazanie i określenie czynników powodujących bierność zawodową wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego. Kolejne problemy badawcze dotyczyły zdiagnozowania barier oraz określenia trudności, które w znacznej mierze ograniczają bezrobotnym mieszkańcom powiatu aleksandrowskiego dostęp do lokalnego rynku pracy, a także poznanie przyczyn i powodów rejestracji bezrobotnych mieszkańców powiatu Aleksandrowskiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Badanie miało także za cel wskazanie sposobów poszukiwania pracy przez bezrobotnych oraz analizę poziomu motywacji w powiązaniu z kwalifikacjami osób bezrobotnych. Istotne z punktu widzenia projektu badawczego było także określenie:

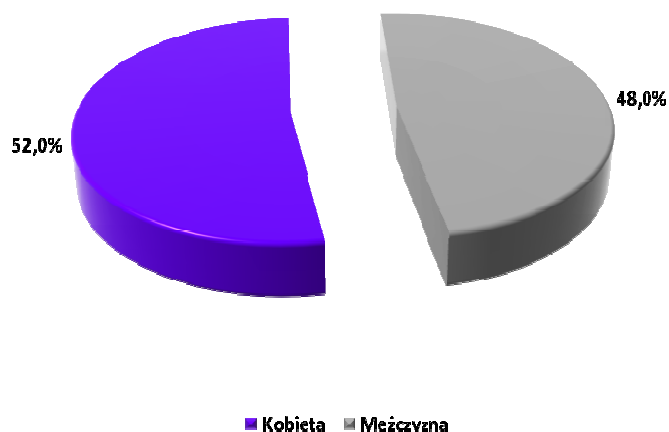
- ✓ skłonności osób bezrobotnych do szkoleń oraz wskazanie umiejętności, jakie osoby badane chciałyby nabyć w ramach szkoleń
- ✓ zawodów, w jakich osoby bezrobotne chciałyby się szkolić
- ✓ skłonności osób bezrobotnych do korzystania ze staży i przygotowania zawodowego dorosłych
- ✓ skuteczności szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych
- ✓ aktywności edukacyjnej bezrobotnych uprawnionych do szkoleń (dotychczasowa i przewidywana aktywność edukacyjna, bariery aktywności edukacyjnej)

Zgodnie z zaakceptowaną koncepcją metodologiczną, badanie wśród osób bezrobotnych zostało zrealizowane techniką wywiadu bezpośredniego – osobistego z wykorzystaniem skategoryzowanego papierowego wywiadu kwestionariuszowego PAPI. Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta. Badanie zostało zrealizowane na terenie Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Badanie zostało przeprowadzone przez przeszkolonych ankieterów w okresie od 06.11.2012 r. do 30.11.2012 r. wśród bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego na dobranej i reprezentatywnej próbie badawczej. Zgodnie z danymi według stanu na 31.08.2012 r. liczba osób bezrobotnych w powiecie Aleksandrowskim zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie

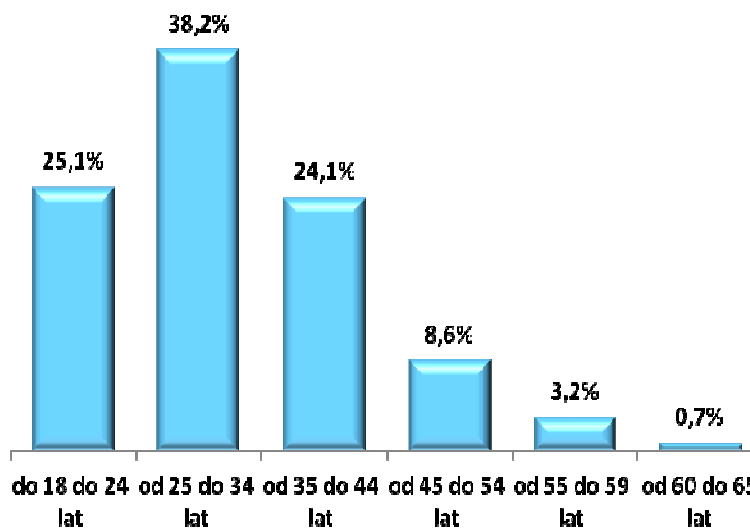
Kujawskim wynosiła **4 211**. Badanie zrealizowane zostały na próbie 10% (dobór próby losowo – warstwowy). **W związku z powyższym badania zostały zrealizowane na próbie N=421 osób bezrobotnych.** Z taką liczbą osób bezrobotnych zostały przeprowadzone bezpośrednie wywiady kwestionariuszowe. Respondenci – osoby bezrobotne dobrane zostały w sposób warstwowo losowy. Dla próby ilościowej (**N=421**) dokonano losowanie w oparciu między innym o płeć i miejsce zamieszkania. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości, jak i ze względu na wyróżnione zmienne niezależne. W raporcie opisane zostały podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie.

Charakterystyka badanej próby**Płeć respondentów**

W odniesieniu do pierwszej zmiennej – płci respondentów należy przypomnieć, iż struktura badanej populacji miała charakter reprezentatywny, stąd też dobór próby z uwzględnieniem płci odzwierciedla, strukturę populacji generalnej. Jak wynika z prezentowanego poniżej wykresu rozkład omawianej cechy demograficznej jest następujący 52% stanowiły kobiety, natomiast 48% to mężczyźni

Wykres nr 7. Struktura badanej próby – płeć respondentów.**Wiek respondentów**

Kolejna zmienna, która nie stanowi odzwierciedlenia struktury osób bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim to wiek osób uczestniczących w badaniu. Biorąc pod uwagę tą zmienną okazuje się, iż najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat 38,2% ogólnej liczby ankietowanych. Respondenci w wieku od 18 do

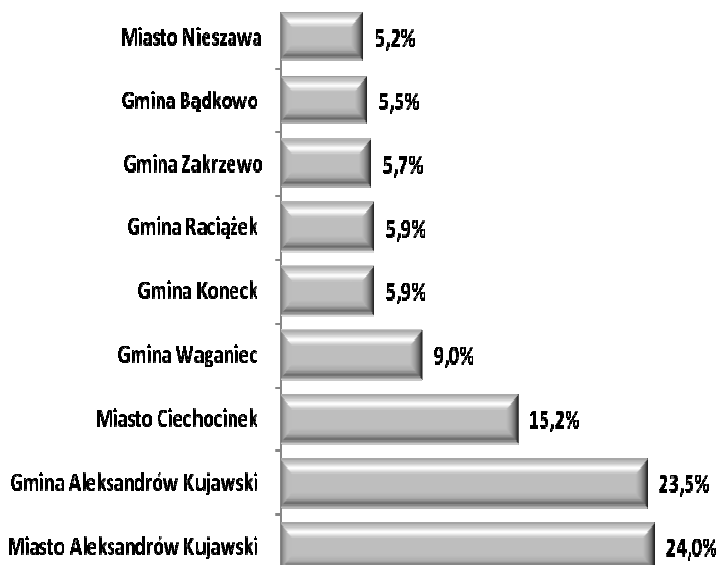
Wykres nr 8. Struktura badanej próby – wiek respondentów.

25 lat to 25,1% uczestniczących w badaniu, natomiast 24,1% osób było w wieku od 35 do 44 lat. Znaczny odsetek 8,6% stanowili bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego w wieku od 45 do 54 lat. Pozostałe grupy badanych wyróżnionych ze względu na wiek, które były reprezentowane w badaniu to osoby w wieku od 55 do 59 lat 3,2% ogółu badanych oraz od 60 do 65 lat 0,7%.

Miejsce zamieszkania respondentów

Poniżej zaprezentowano reprezentatywny udział osób bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania. Zdecydowanie największy odsetek bezrobotnych stanowili mieszkańcy miasta Aleksandrów Kujawski oraz gminy Aleksandrów Kujawski odpowiednio 24% i 23% ogółu badanych, bezrobotnych mieszkańców powiatu

Wykres nr 9. Struktura badanej próby – miejsce zamieszkania respondentów.

aleksandrowskiego. Bezrobotni mieszkańcy miasta Ciechocinek stanowili 15,2% osób uczestniczących w badaniu, natomiast 9% to bezrobotni z gminy Waganiec. Identyfikacyjny odsetek bezrobotnych – 5,9%, którzy brali udział w badaniu to mieszkańcy gmin: Koneck oraz Raciążek. W badaniach uczestniczyli także bezrobotni mieszkańcy gminy Zakrzewo – 5,7%, gminy Bądkowo – 5,5% oraz miasta Nieszawa – 5,2%.

Wykształcenie respondentów

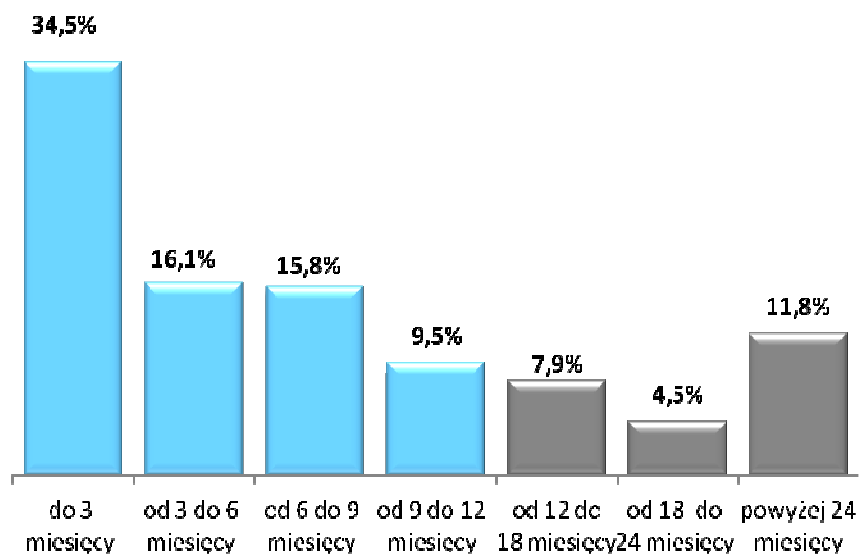
Kolejna zmienna niezależna – wykształcenie respondentów, to zmienna, która nie była uwzględniana w konstrukcji doboru próby. Jak wynika z zaprezentowanych informacji znajdujących się na wykresie, najliczniejszą grupę respondentów wyróżnionych ze względu na wykształcenie stanowili bezrobotni legitymujący się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 31,7%. Wykształceniem średnim zawodowym legitymowało się 17,3% spośród ogółu badanych osób, natomiast wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 15,9% badanych. Osoby bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej to 14,1% spośród wszystkich osób uczestniczących w badani, natomiast z wyższym – 12,7% badanych. Najmniejszy odsetek badanych – 8,3% biorących udział w badaniu to osoby z wykształceniem policealnym i pomaturalnym.

Wykres nr 10. Struktura badanej próby – wykształcenie respondentów.

Okres zarejestrowania w PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Kolejną bardzo istotną, immanentną cechą struktury bezrobocia jest czas figurowania w ewidencji osób bezrobotnych prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Analizowana zmienna, pomimo, iż nie stanowi podstawowego kryterium celowego doboru próby jest bardzo ważną zmienną w ukazywaniu korelacji. Prezentowane poniżej dane umożliwią dokonanie analizy długotrwałego bezrobocia z uwzględnieniem pozostałych cech, zmiennych niezależnych. Warto zwrócić uwagę, iż w strukturze próby badawczej – osób bezrobotnych z uwzględnieniem okresu pozostawania bez pracy, największy odsetek stanowiły osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Aleksandrowie Kujawskim przez okres krótszy niż 3 miesiące. Odsetek osób krótkotrwale bezrobotnych wynosił 34,5%. Równie liczną była kategoria osób długotrwale bezrobotnych, które posiadają status osoby bezrobotnej powyżej 12 miesięcy łącznie - 24,2% respondentów. Procentowy udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Aleksandrowie Kujawskim przez okres od 3 do 6 miesięcy wynosił 16,1%, natomiast osoby bezrobotne od 6 do 9 miesięcy to 15,8% badanych. Osoby zarejestrowane w PUP w Aleksandrowie Kujawskim od 9 do 12 miesięcy to 9,5%. W rozkładzie struktury osób bezrobotnych mamy do czynienia z bardzo dychotomicznym podziałem osób bezrobotnych.

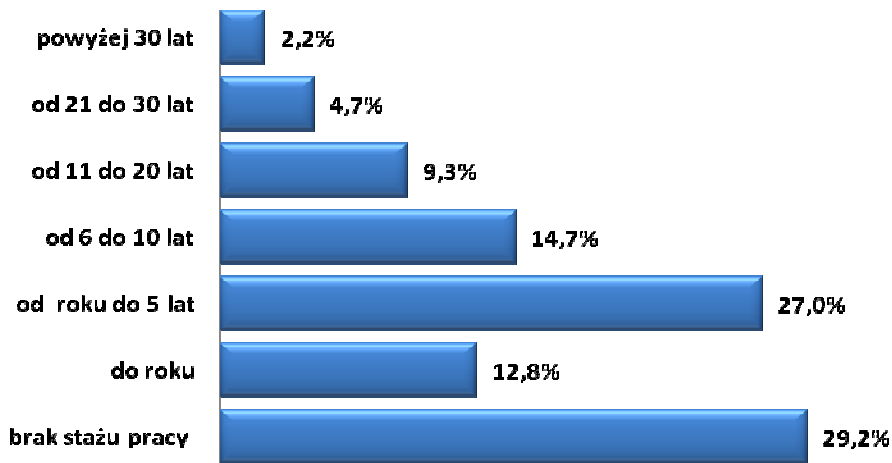
Wykres nr 11. Struktura badanej próby – okres zarejestrowania w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

Staż pracy respondentów

Poniżej przedstawiony został podział próby z punktu widzenia stażu pracy. Warto zauważyć, iż próba była bardzo zróżnicowana heterogenicznie. Z uwzględnieniem tej zmiennej wynika, że największy procentowy udział stanowiły osoby bezrobotne bez stażu pracy – 29,2%. Znaczny odsetek badanych – 27% posiadało staż pracy od roku do 5 lat. Duża grupa osób bezrobotnych – 14,7% przepracowała od 6 do 10 lat. Staż pracy krótszy niż rok posiadało 12,8% respondentów. Co dziesiąta osoba pracowała przed zarejestrowaniem w PUP w Aleksandrowie Kujawskim od 11 do 20 lat. Najmniejsze grupy badanych to osoby bezrobotne, których staż pracy wynosił od 21 do 30 lat – 4,7% oraz powyżej 30 lat – 2,2%

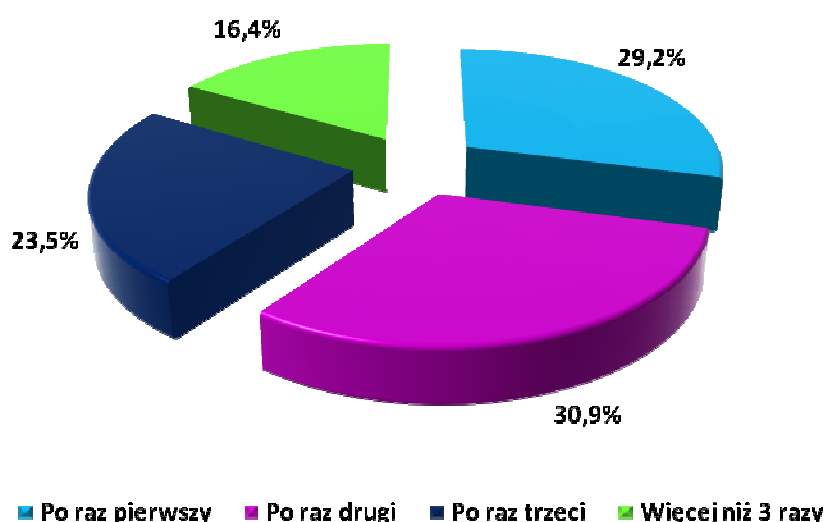
Wykres nr 12. Struktura respondentów z uwzględnieniem stażu pracy.

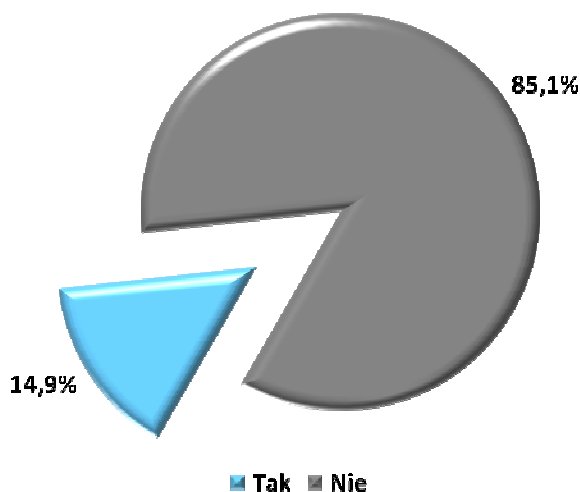
Częstotliwość rejestracji respondentów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Kolejny czynnik różnicujący badaną próbę to częstotliwość wizyt, rejestracji osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, którą prezentuje poniższy wykres. Spośród wszystkich osób, które uczestniczyły w badaniu zdecydowaną większość stanowiły osoby bezrobotne, które po raz kolejny zarejestrowały się, jako osoby bezrobotne – 70,8%, w tym 30,9% to osoby, które zarejestrowały się jako bezrobotne po raz drugi, 23,5% po raz trzeci, natomiast 16,4% więcej niż trzy razy. Osoby, które zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim po raz pierwszy to 29,2%.

Wykres nr 13. Kolejność rejestracji w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

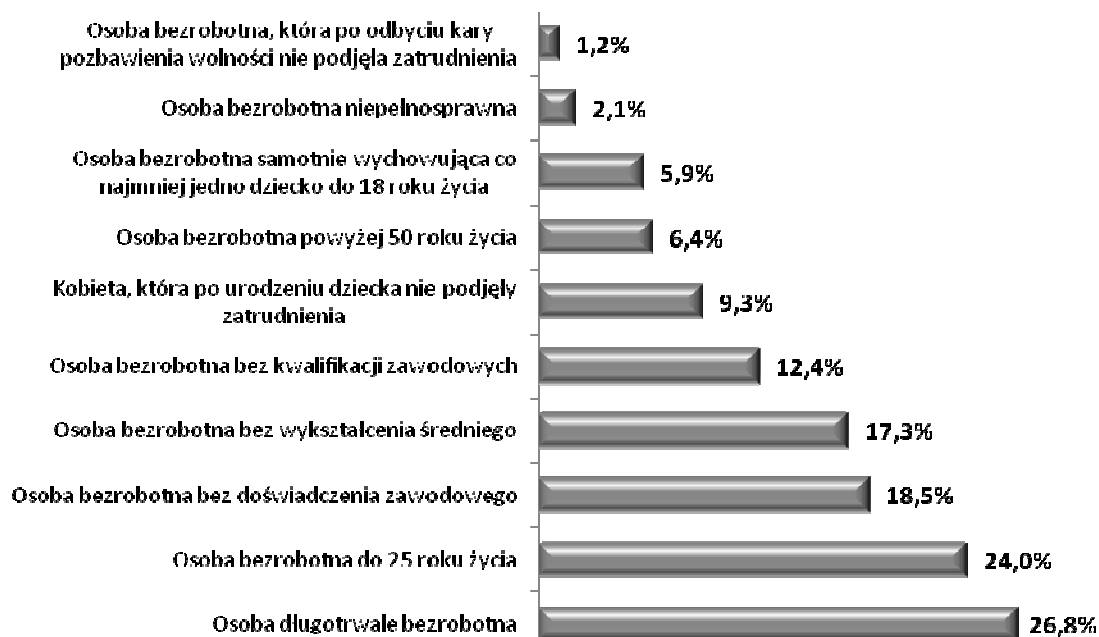
Uzyskiwanie zasiłku dla osób bezrobotnych

Spośród osób, które udzieliły odpowiedzi w ankiecie wynika, że zdecydowana większość uczestników badania – 85,1% nie otrzymuje zasiłku dla osób bezrobotnych. Taką formę wsparcia otrzymywało w momencie badania – 14,9% respondentów.

Wykres nr 14. Uzyskiwanie zasiłku dla osób bezrobotnych.***Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy***

Na potrzeby analiz statystycznych wyłoniono także spośród osób uczestniczących w badaniu kategorie osób bezrobotnych, którzy pozostają w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Każdy z ankietowanych bezrobotnych mógł wskazać dowolną liczbę grup, do których, ze względu na swoją sytuację przynależy. W związku z powyższym suma odpowiedzi jest wyższa niż 100%. Należy także wspomnieć, iż znaczny odsetek badanych nie wiedział o swojej szczególnej sytuacji związanej z bezrobociem, część respondentów nie potrafiła dokładnie przypisać swojej pozycji na rynku pracy, dlatego też odpowiedzi badanych należy traktować jako odpowiedzi deklaratywne, a nie faktyczne. Na poniższym wykresie przedstawiona została struktura osób bezrobotnych uczestniczących w badaniu z uwzględnieniem kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Największy odsetek osób bezrobotnych generowały dwie kategorie osób bezrobotnych: długotrwale bezrobotni 26,8% oraz osoby bezrobotne do 25 roku życia - 24%. Znaczny odsetek respondentów stanowili bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy bez doświadczenia zawodowego – 18,5% oraz bez wykształcenia średniego – 17,3% oraz bez kwalifikacji zawodowych – 12,4%.

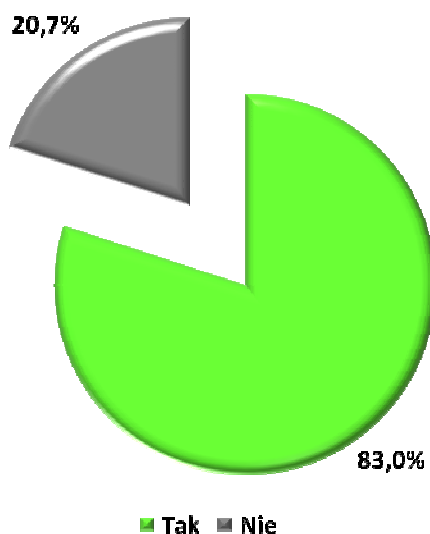
Wykres nr 15. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wcześniejsze zatrudnienie bezrobotnych przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

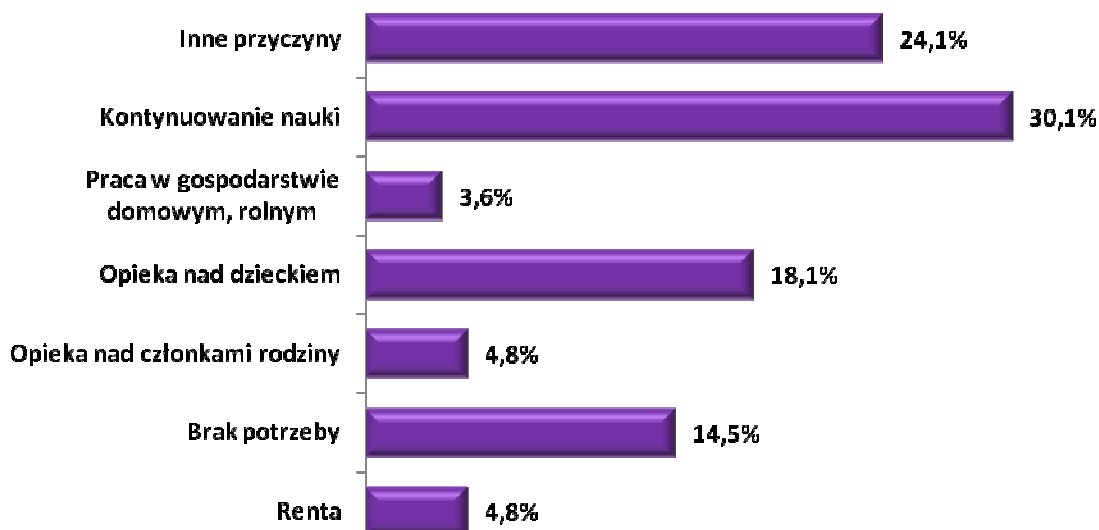
Według danych pozyskanych w trakcie badania bezpośredniego osób bezrobotnych wynika iż 83% respondentów to osoby bezrobotne, które przed zarejestrowaniem w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim były zatrudnione na podstawie umowy o pracę, natomiast 20,7% ogółu respondentów nigdy nie pracowało zawodowo przed rejestracją w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

Wykres nr 16. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych.

Przyczyny niepodejmowania zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Odsetek osób, które nie pracowały na podstawie umowy o pracę przez uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej wynosił 20,7%. Największy odsetek osób bezrobotnych – 30,1% nie pracował zawodowo ze względu na kontynuowanie nauki. Odsetek respondentów, którzy nie pracowali nigdy zawodowo przed uzyskaniem statusu osoby bezrobotnej ze względu na inne przyczyny – takiej jak brak ofert pracy, pracodawcy nie proponują umów o pracę, brak doświadczenia zawodowego oraz choroba. Znaczny odsetek badanych nie pracował zawodowo z powodu konieczność opieki nad dzieckiem – 18,1%. Brak takiej potrzeby wymieniło 14,5% badanych.

Wykres nr 17. Przyczyny niepodjęcia zatrudnienia przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.

Powody zakończenia pracy przez bezrobotnych

Pytanie dotyczące powodów zakończenia pracy przez respondentów skierowane było do tych osób bezrobotnych, które przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim były zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Według danych zaprezentowanych na poniższym wykresie wynika, iż najczęstszą przyczyną zakończenia pracy przez osoby bezrobotne, uczestniczące w badaniu było zakończenie terminu, na jaki była zawarta umowa o pracę z pracodawcą. Taki sposób zakończenia umowy o pracę wskazało aż 42,2% bezrobotnych. Po tym terminie pracodawca nie przedłużył umowy o pracę z respondentem. Inne powody, które nie były dostępne w kafeterii odpowiedzi, a ze względu na swoją autonomiczność zaliczone zostały do oddzielnej kategorii wymieniło – 16,9%. Do kategorii inne odpowiedzi zaliczone zostały między innymi następujące opinie respondentów: *likwidacja firmy, zakończenie działalności, wyjście za mąż i urodzenie dzieci, za porozumieniem stron, zakończenie stażu, zwolnienie dyscyplinarne, renta, chorobowe, macierzyńskie, wyczerpanie zasiłku chorobowego, brak dojazdu do pracy, pracowałam na czarno, z powodu dziecka, przeprowadzka do innego miasta*. Kolejny ze wskazanych powodów to indywidualne zwolnienie przez zakład pracy – 15,1% odpowiedzi. Zwolnienie na własną prośbę wskazało 12,9% ankietowanych osób, zwolnieniem grupowym objętych było także 12,9% badanych.

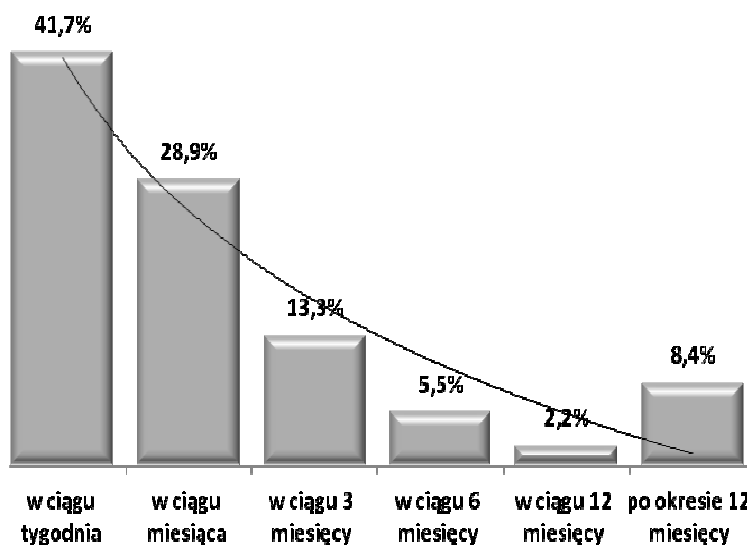
Wykres nr 18. Powody zakończenia pracy przez respondentów.

Okres od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły do rejestracji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Według pozyskanych danych wynika, iż badani relatywnie szybko od momentu utraty pracy lub ukończenia szkoły rejestrują się w PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Wraz z upływem czasu od momentu ustania stosunku pracy lub też ukończenia edukacji maleje liczba osób rejestrujących się w

Wykres nr 19. Okres od zakończenia pracy lub ukończenia szkoły do zarejestrowania w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

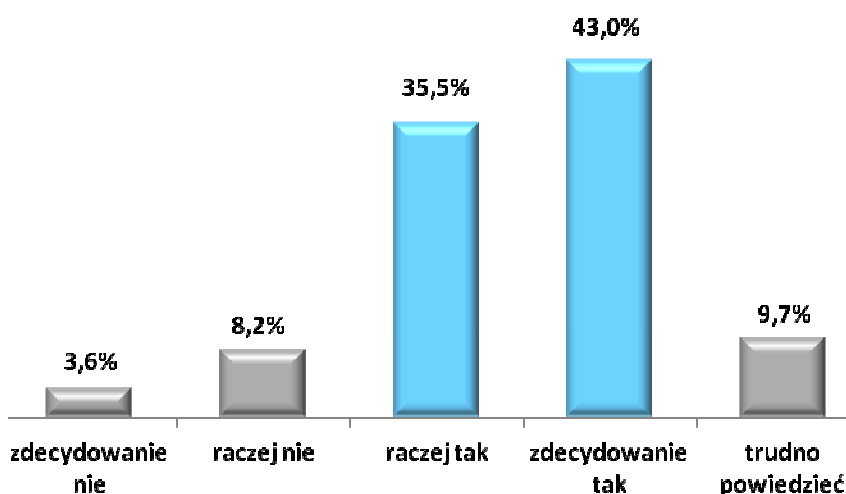
Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zdecydowana większość badanych, 70,6% w bardzo krótkim czasie rejestruje się w PUP w Aleksandrowie Kujawskim - w okresie do miesiąca od utraty pracy lub ukończenia szkoły. Większość osób, które utraciły pracę lub ukończyły szkołę poszukuje natychmiastowego wsparcia ze strony publicznych służb zatrudnienia. Większość z tych osób rejestruje się w celu uczestnictwa w programach aktywizujących, uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, lub skorzystania z pośrednictwa pracy. Warto jednak zauważyć, iż w rozkładzie próby znaczny odsetek stanowią osoby, które

rejestrują się w PUP w Aleksandrowie Kujawskim dopiero po upływie 12 miesięcy od ukończenia szkoły bądź utraty prac – łącznie 10,6% badanych. Jest to grupa, która po utracie pracy lub ukończeniu szkoły, poszukuje zatrudnienia poza systemem pośrednictwa pracy oferowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Skłonność osób bezrobotnych do przekwalifikowania

Gotowość osób bezrobotnych do przekwalifikowania zawodowego w celu znalezienia zatrudnienia jest bardzo wysoka. Odsetek osób, które wskazały pozytywne odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” to łącznie 78,5%. Osoby bezrobotne zdają sobie sprawę z konieczności ciągłego dostosowywania – podnoszenia, czy zmiany posiadanych kwalifikacji zawodowych. Jest to obecnie jeden z głównych wymogów, jaki stawia przed nami współczesny rynek pracy. Osoby bezrobotne doskonale zdają sobie sprawę, że gdy wyuczony zawód nie zawsze daje perspektywę rozwoju, przekwalifikowanie zawodowe może okazać się drugą a być może jedyną szansą na rynku pracy. Wskazania o zabarwieniu negatywnym a więc odpowiedzi „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie” uzyskały odpowiednio 8,2% oraz zaledwie 3,6% spośród wszystkich wskazań. Łączny odsetek osób bezrobotnych, który nie jest gotowy do przekwalifikowania się wyniósł 11,8%. Taki procent osób bezrobotnych spośród wszystkich badanych nie chce zmieniać swoich kwalifikacji zawodowych mając nadzieję na uzyskanie zatrudnienia na podstawie obecnych kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Procentowy udział odpowiedzi „nie wiem/trudno powiedzieć” wyniósł 9,7%.

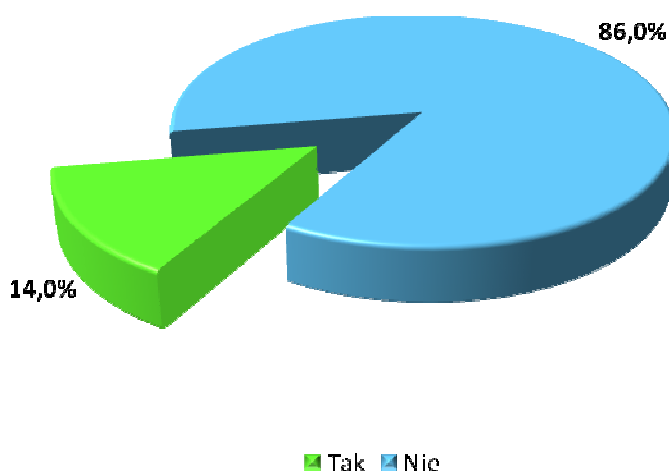
Wykres nr 20. Gotowość osób bezrobotnych do przekwalifikowania.

Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Zgodnie z przedstawionymi danymi zdecydowana większość osób bezrobotnych z terenu powiatu aleksandrowskiego 86% nie uczestniczyła w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Spośród osób biorących udział w badaniu 14% bezrobotnych brało udział w szkoleniach i kursach na podstawie skierowania z PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Według informacji pozyskanych w trakcie badania wynika, iż respondenci nie uczestniczyli w ciągu ostatniego roku, w żadnym szkoleniu organizowanym przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim ze względu na brak oferty - ze względu na zbyt krótki okres rejestracji, osobom tym często nie zdążono przedstawić jakiejkolwiek oferty. Respondenci zwracali również uwagę na: brak kursu lub szkolenia, który by ich interesował. Następnie wskazywano na: brak zainteresowania, brak informacji o organizacji szkoleń, brak czasu, świadczenie pracy, stan zdrowia oraz urlop macierzyński.

Wykres nr 21. Uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

Rodzaje kursów i szkoleń, w których uczestniczyły osoby bezrobotne

Osoby bezrobotne, które w ciągu ostatniego roku uczestniczyły w szkoleniach, poproszono o podanie nazwy szkolenia oraz wskazanie pozyskanych umiejętności bądź zawodu. Poniżej przedstawiona została lista szkoleń i kursów, w których uczestniczyli bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego. Poniżej przedstawiono listę wszystkich

szkoleń i kursów wśród osób bezrobotnych. Umiejętności pozyskane podczas szkoleń, które wskazały osoby bezrobotne są ściśle związane z ich tematyką i zawodem, którego dotyczyły.

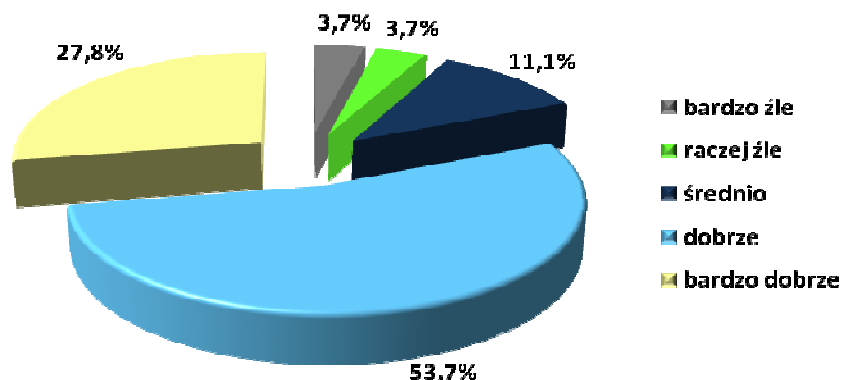
Tabela nr 19. Rodzaje kursów i szkoleń, w których uczestniczyły osoby bezrobotne.

Nazwa szkolenia	Ilość wskazań
Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy	9
Komputerowy, Informatyczny	7
Operator wózka widłowego	4
Spawacz	4
Koparko-ładowarki	3
AOON	2
Catering	2
Florystyka	2
Sprzedawcy	2
Kadry i płace z programem symfonia płatnik	1
Kelnerstwie	1
Przedsiębiorczości	1
Monter nawierzchni płaskich	1
Nie pamiętam	1
Obsługa kasy fiskalnej	1
Operator maszyn budowlanych	1
Profesjonalna opieka dziecięca	1
Prowadzenie własnej działalności	1
Przedstawiciel handlowy	1
Szkolenie płytkowe	1
Szkolenie zawodowe	1

Ocena szkolenia

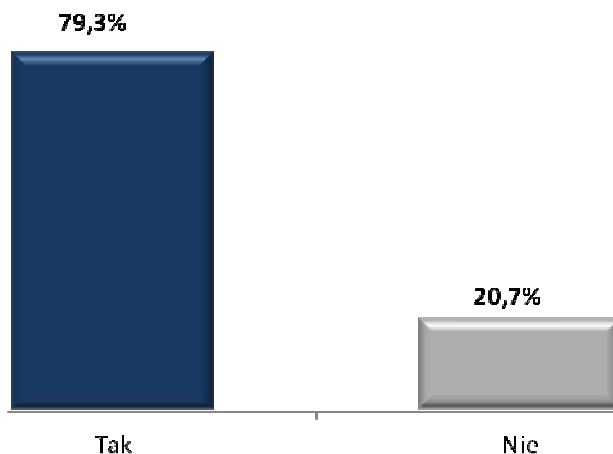
Zdecydowana większość bezrobotnych biorących udział, w okresie ostatnich 12 miesięcy, w szkoleniach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim – 81,5% ocenia je pozytywnie i wskazało oceny „bardzo dobrze”, oraz „dobrze”. Ocenę przeciętną wymieniło 11,1% respondentów. Warto zwrócić uwagę, iż w rozkładzie odpowiedzi pojawiło się tylko 7,4% negatywnych opinii na temat jakości szkoleń i kursów organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, co świadczy o pozytywnym odbiorze i ocenie szkoleń realizowanych pod auspicjami urzędu.

Wykres nr 22 Ocena szkolenia organizowanego przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Wysoka gotowość osób bezrobotnych do uczestnictwa w działaniach zmierzających do podnoszenia kwalifikacji została potwierdzona bardzo wysokim poziomem zainteresowania respondentów uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych pod auspicjami Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zgodnie z przedstawionymi danymi aż 79,3% spośród wszystkich badanych osób, jest zainteresowana uczestnictwem w szkoleniach i kursach, które byłyby organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Jest to kolejna deklaracja osób bezrobotnych świadcząca o potrzebie zmiany lub doskonalenia kwalifikacji w ramach programów realizowanych przez publiczne służby zatrudnienia. Wynik ten oznacza również wysoki poziom świadomości osób bezrobotnych, co do zasadności poszukiwania nowych rozwiązań i możliwości w celu znalezienia zatrudnienia. Co piąta osoba bezrobotna nie była zainteresowana udziałem w szkoleniach i kursach. Osoby, które wyrażały brak zainteresowania uczestnictwem w szkoleniach przygotowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim poproszono o podanie przyczyn, braku zainteresowani. Badani wymienili następujące powody: *brak czasu, opieka nad małym dzieckiem, wiek, brak potrzeby, choroba, szkolenia nic nie dają, odbyłem szkolenia, po których nie mam pracy, uczestniczyłam w nich*. Brak zdania wyraziło 2,6% respondentów.

Wykres nr 23. Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach i kursach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim.**Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne**

Jednym z istotniejszych punktów badawczych projektu było między innymi określenie rodzaju szkoleń i kursów, w których chcieliby uczestniczyć bezrobotni mieszkańcy gmin powiatu aleksandrowskiego i jaki zawód chcieliby uzyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniu. W celu dokładnego zdiagnozowania i określenia stopnia zainteresowania osób bezrobotnych uczestnictwem w danym kursie lub szkoleniu poproszono respondentów o wskazanie szkoleń i kursów, w których chcieliby partycypować i wskazanie oczekiwanego zawodu, który byłby efektem szkolenia. Respondenci mieli możliwość dowolnego wskazania szkoleń i kursów. Poniżej przedstawiono listę szkoleń i kursów z wyszczególnioną liczbą wskazań, cieszących się największym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych.

Tabela nr 20. Rodzaje kursów i szkoleń, w których chciałyby uczestniczyć osoby bezrobotne.

Nazwa szkolenia	Ilość wskazań
Kierowca B, C-E	32
Kasa fiskalna	20
Kosmetyczka	14
Sprzedawca	13
Spawacz	12
Fryzjer	11
Obsługa wózków widłowych	10

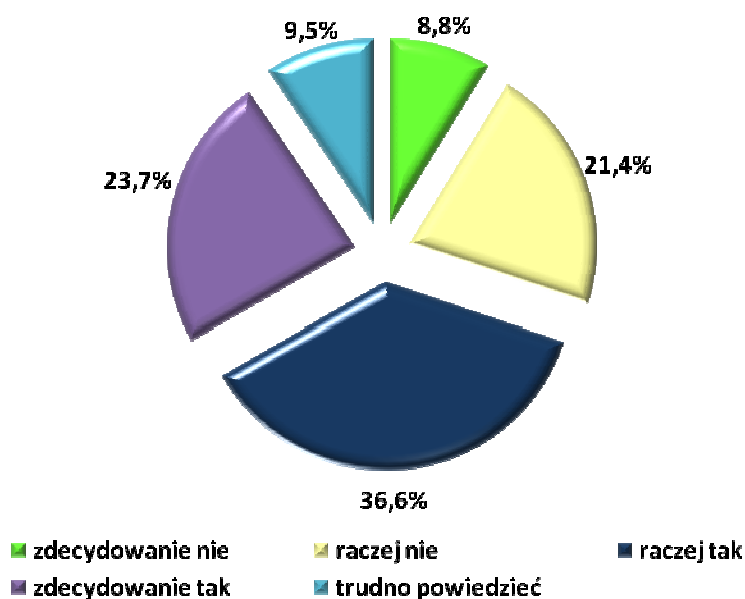
Informatyczny	9
Księgowa	8
Kucharz	8
Florystyka	8
Kurs przedsiębiorczości	6
Opieka nad dziećmi	6
Operator koparki	5
Kelner	4
ABC przedsiębiorczości	4
Operator koparko-ładowarki	3
Obsługa maszyn budowlanych	3
Sekretariat	3
Asystent	2
Catering	2
Dekarz	2
Malarz	2
Operator ładowarki	2
Opieka nad starszymi osobami	2
Administracja	2
Agent ubezpieczeniowy	1
Biuro	1
Cieśla	1
Elektryk	1
Handlowiec	1
Hotelarz	1
Instruktor nauki jazdy	1
Kadry	1
Krawcowa	1
Linia obróbki mięsa	1
Marketing	1
Mechanik	1
Monter	1
Murarz	1
Nauczyciel	1
Operator walca	1
Pedagogiczne	1
Plastyka ceramiczna	1
Pracownik biurowy	1
Psychologiczne	1
Ratownik medyczny	1
Sanitariusz	1
Sprzątanie	1
Szwaczka	1
Technik ekonomista	1
Technik dostępu liniowego	1

Technolog żywienia	1
Tokarz	1
Trener biznesu	1
Umiejętności budowlane	1
Uprawnienia obsługi sprzętu budowlanego	1
Zbrojarz	1

Zainteresowanie uczestnictwem w stażach oraz przygotowaniu zawodowym dorosłych

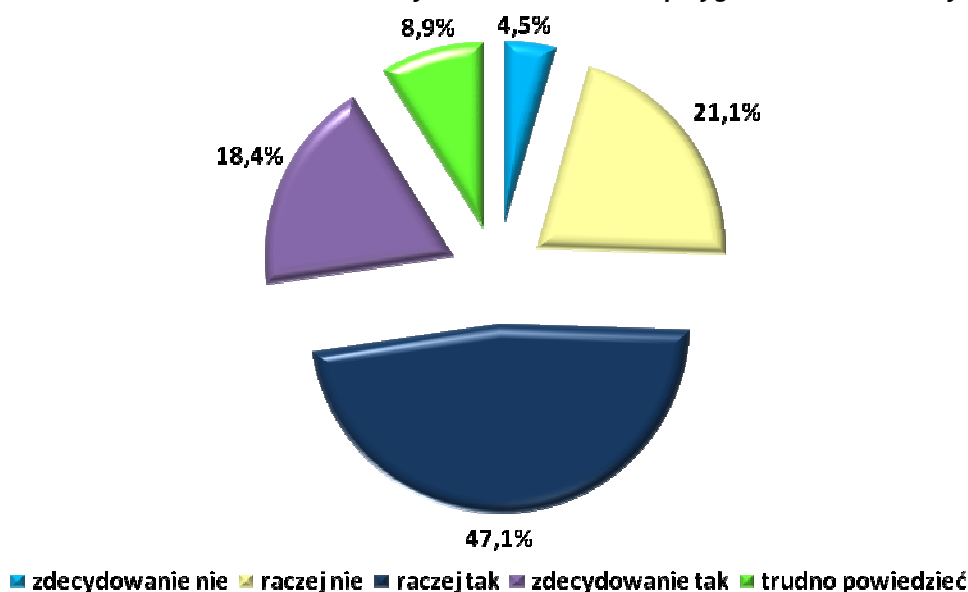
Badanych zapytano także o zainteresowanie uczestnictwem w stażach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Według pozyskanych danych aż 60,3% spośród uczestników badania chciałoby skorzystać ze staży i możliwości nabywania umiejętności praktycznych przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Nabywanie kwalifikacji zawodowych zwłaszcza wśród młodych osób bezrobotnych, nieposiadających doświadczenia zawodowego lub bez kwalifikacji zawodowych można osiągnąć dzięki realizacji staży. Poprzez organizację staży zarówno osoby bezrobotne, jak i pracodawcy mają możliwość uzyskania znaczących korzyści. Brak zainteresowania udziałem w stażach organizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim wyraziło łącznie 30,2% ankietowanych. Co dziesiąta badana osoba, wskazała odpowiedź *trudno powiedzieć*.

Wykres nr 29. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w stażach.

Poziom zainteresowania inną formą aktywizacji, jaką jest przygotowanie zawodowe dorosłych cieszy się nieznacznie większym zainteresowaniem osób bezrobotnych z powiatu aleksandrowskiego niż staże zawodowe. Chęć uczestnictwa w przygotowaniu zawodowym dorosłych wypowiedziało się łącznie 65,5% ankietowanych, przeciwnego zdania było 25,5% respondentów, którzy nie chcą brać udziału w przygotowaniu zawodowym. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 8,9% respondentów.

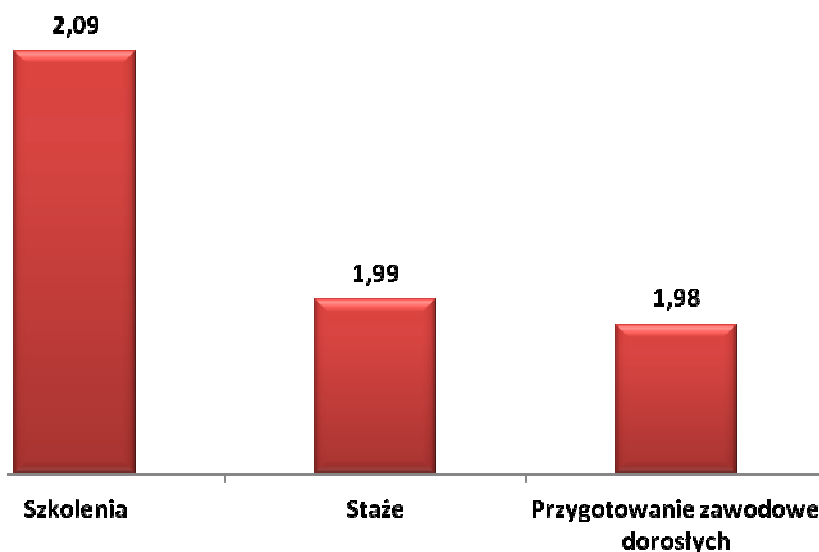
Wykres nr 24. Zainteresowanie osób bezrobotnych uczestnictwem w przygotowaniu zawodowym

Ocena skuteczności szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych

Poniżej przedstawiono ocenę skuteczności poszczególnych instrumentów aktywizacji zawodowej, którą wskazali bezrobotni uczestniczący w badaniu. Ocenie poddane zostały takie instrumenty aktywizacji zawodowej jak: szkolenia, staże oraz przygotowanie zawodowe dorosłych, które organizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Ocena przebiegała według ocen od 1 do 3, gdzie 3 oznacza wysoka skuteczność, a 1 niska skuteczność. Spośród wymienionych form aktywizacji bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego najwyższą rangę przypisali szkoleniom, które zdaniem badanych są najbardziej efektywne i mogą przyczynić się do podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne – średnia ocena 2,09. Najniższą skuteczność przynosi zdaniem respondentów przygotowanie zawodowe dorosłych – 1,98.

Wykres nr 25. Ocena skuteczności szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych. Ocena od 1 do 3 gdzie 3 oznacza wysoka skuteczność, a 1 niska skuteczność

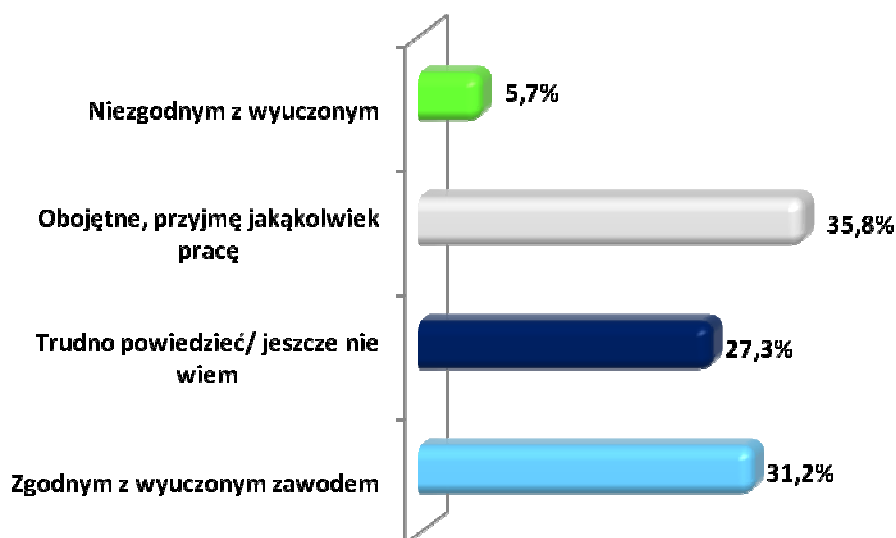

Potencjalna praca a wyuczony zawód

Bardzo optymistycznym wnioskiem, który wynika z analizy rozkładu odpowiedzi jest wysoka skłonność bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego do podjęcia jakiegokolwiek pracy. Według danych aż 35,8% respondentów zgodziłoby się przyjąć jakąkolwiek pracę, niezależnie od jej zgodności z posiadanym zawodem lub kwalifikacjami zawodowymi. Taką opinię wyrażają przede wszystkim starsze osoby bezrobotne oraz osoby o niższym poziomie wykształcenia, choć nie tylko. Jakakolwiek próba aktywizacji zawodowej i podejmowania zatrudnienia może przyczynić się do trwałej aktywizacji zawodowej. Tylko aktywność w poszukiwaniu i podejmowaniu różnorodnych prac, nawet prac potencjalnie gorszych tzn. w niepełnym wymiarze, niezgodnych z wykształceniem i doświadczeniem zawodowym, wymagających dojazdu może być skutecznym remedium na bezrobocie, a w szczególności na długotrwałe bezrobocie. Znaczna część respondentów 31,2% jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia tylko i wyłącznie w wyuczonym zawodzie. Odsetek osób biorących udział w badaniu, który nie ma jeszcze sprecyzowanych planów dotyczących potencjalnego zatrudnienia i jeszcze nie wie, w jakim zawodzie podejmie pracę wynosił 27,3%. Natomiast w zawodzie, który jest zupełnie niezgodny z wyuczonym zamierza podjąć pracę 5,7% ankietowanych osób. Takie wyniki oznaczają, że dla znacznego odsetka osób bezrobotnych kluczowe znaczenia ma podjęcie samego zatrudnienia – aktywizacja zawodowa, niezależnie od korelacji pomiędzy posiadanym zawodem a oferowanym

zatrudnieniem. Według analiz lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim - monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, bardzo często dla osób bezrobotnych w danych zawodach wpływa bardzo niewiele lub nie wpływają wcale oferty pracy od pracodawców. Poszukiwanie pracy w danym zawodzie może okazać się nieskuteczne ze względu na brak zainteresowania lokalnego rynku pracy osobami o określonych kwalifikacjach zawodowych.

Wykres nr 26. Potencjalna praca a wyuczony zawód.

Gotowość do podjęcia pracy wymagającej

Gotowość do podjęcia pracy wymagającej dokonania zasadniczych zmian i reorganizacji życia codziennego osób bezrobotnych, jest zasadniczym wskaźnikiem określającym elastyczność i gotowość do podjęcia zatrudnienia. Deklaratywna chęć uczestnictwa w szkoleniach, stażach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, skorzystania z indywidualnego doradztwa zawodowego jest bardzo wysoka. Są to jednak działania, które nie wymagają faktycznych zmian zawodowych. To właśnie zainteresowanie osób bezrobotnych podjęciem pracy o większym stopniu uciążliwości, konieczności mobilności przestrzennej, gotowości do podjęcia pracy o uciążliwym rozkładzie czasu pracy, jest wyznacznikiem realnej chęci aktywizacji zawodowej. Osoby bezrobotne ze względu na swoją trudną sytuację zawodową i życiową powinny wykazywać się większą skłonnością do podejmowania pracy wymagającej większego poświęcenia. Jednak według danych bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego nie są absolutnie gotowi do podjęcia pracy wymagającej przeprowadzki

do innego miasta – 79,5% oraz wymagającej długich dojazdów – 75%. Brak mobilności zawodowej osób bezrobotnych skutkować może długotrwałym poszukiwaniem pracy. Kryzysowy rynek pracy wymusza konieczność poszukiwania zajęcia poza dotychczasowym miejscem zamieszkania. Im większa zdolność do przeprowadzki, tym prawdopodobieństwo zatrudnienia jest wyższe. Według zaprezentowanych danych okazuje się, że zdecydowana większość badanych nie chce podejmować pracy:

- ✓ **wymagającej przeprowadzki – 79,5%**
- ✓ **wymagającej długich dojazdów – 75%**
- ✓ **w trudnych warunkach BHP – 68%**
- ✓ **o uciążliwym rozkładzie czasu prac – 66,8%**
- ✓ **wymagającej zdobycia dodatkowych kwalifikacji na własny koszt – 64,6%**

Bardzo negatywne nastawienie badanych osób bezrobotnych do gotowości podjęcia pracy w warunkach uciążliwych lub pracy wymagających reorientacji dotychczasowych przyzwyczajzeń, może skutkować zmniejszeniem możliwości aktywizacyjnej osób bezrobotnych. Odrzucenie ofert pracy ze względu na powyższe warunki determinować może w konsekwencji długotrwałe bezrobocie.

Jedyny aspekt warunków pracy, który osoby bezrobotne są gotowe zaakceptować to gotowość do podjęcia pracy wymagającej pełnej dyspozycyjności – 57,1% pozytywnych wskazań.

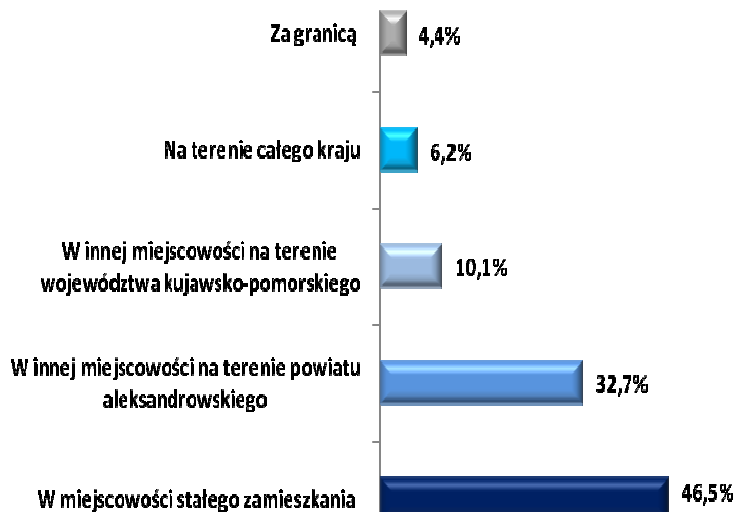
Tabela nr 21. Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach

Gotowość do podjęcia pracy w trudnych warunkach				
	Nie	Procent	Tak	Procent
wymagającej długich dojazdów	285	75,0%	95	25,0%
wymagającej przeprowadzki	295	79,5%	76	20,5%
o uciążliwym rozkładzie czasu prac	245	66,8%	122	33,2%
w trudnych warunkach BHP	246	68,0%	116	32,0%
wymagającej pełnej dyspozycyjności	159	42,9%	212	57,1%
wymagającą zdobycia dodatkowych kwalifikacji na własny koszt	239	64,6%	131	35,4%

Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych

Jak wykazały wcześniejsze analizy bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego nie są mobilni przestrzennie w zakresie podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania. W sytuacji wysokiej stopy bezrobocia w powiecie oraz zdecydowanie lepszej sytuacji na lokalnych rynkach pracy w innych ościennych powiatach, poszukiwanie i podejmowanie

Wykres nr 27. Potencjalna praca a mobilność przestrzenna osób bezrobotnych.

zatrudnienia poza obrębem lokalnego rynku pracy wydaje się koniecznym i być może jedynym możliwym sposobem na aktywizację zawodową. Respondenci w bardzo małym stopniu są zainteresowani jakimikolwiek dojazdami do pracy poza teren powiatu aleksandrowskiego – łącznie 79,2%. Znaczący odsetek bezrobotnych – 46,5% chce znaleźć zatrudnienie w miejscowości stałego zamieszkania. Wyniki świadczą o małej aktywności i elastyczności osób bezrobotnych w zakresie mobilności przestrzennej i poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy. Takie wyniki są niepokojące w sytuacji wysokiej stopy bezrobocia w powiecie aleksandrowskim. Pomimo niewielkiej liczby dużych zakładów pracy na terenie powiatu oraz ograniczonej możliwości zatrudnienia, bezrobotni mają nadzieję na znalezienie pracy bez konieczności dojazdów do pracy nawet poza miejsce zamieszkania. Taka postawa może jedynie pogłębiać bezrobocie wśród mieszkańców poszczególnych gmin powiatu aleksandrowskiego. Brak mobilności przestrzennej przy ograniczonym rynku pracy i popycie pracodawców powodować będzie stałe problemy z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych, a w szczególności osób długotrwale bezrobotnych i osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Okazuje się, że 32,7% ankietowanych wyraziło gotowość do podjęcia zatrudnienia w innej miejscowości, ale na terenie powiatu aleksandrowskiego, a co dziesiąta osoba w innej miejscowości na terenie województwa kujawsko - pomorskiego. Podjęciem pracy na terenie całego kraju jest zainteresowanych 6,2% bezrobotnych, natomiast wyjazdem za granicę 4,4% badanych.

Oczekiwana forma zatrudnienia

Osoby bezrobotne z terenu powiatu aleksandrowskiego chciałyby pracować w pełnym wymiarze czasu pracy na pełen etat. Tak zadeklarowało 87,1% respondentów. Taka forma zatrudnienia jest zdecydowanie najbardziej preferowana spośród pozostałych wymienionych w kafeterii odpowiedzi. Osoby bezrobotne w zdecydowanie mniejszym lub nikłym stopniu są zainteresowane zatrudnieniem w prezentowanych, pozostałych formach. Pracę w niepełnym wymiarze na ½ etatu chciałoby podjąć 4,3% badanych, a pracę na ¾ etatu – 3,6%. Inne formy zatrudnienia jak: umowa zlecenie, umowa o dzieło, umowa o pracę ¼ etatu, umowa agencyjna oraz kontrakt menedżerski, cieszyły się znikomym zainteresowaniem ankietowanych. Zainteresowanie podjęciem tylko pracy na pełnym etacie jest istotną barierą w skutecznej aktywizacji osób bezrobotnych, ponieważ powrót na rynek pracy, jest także możliwy poprzez podejmowanie prac dorywczych i także umów w mniejszym wymiarze czasu pracy – niekoniecznie poprzez podejmowanie pracy stałej i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wykres nr 28. Wymiar czasu pracy, w jakim chciałyby pracować osoby bezrobotne

Oczekiwane wynagrodzenie

Przeciętne, miesięczne wynagrodzenie netto, jakiego oczekują bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego to: 1 967 zł

Oczekiwane wynagrodzenie z uwzględnieniem cech społeczno demograficznych osób bezrobotnych

- ✓ **Kobiety: 1 844 zł**
- ✓ **Mężczyźni: 2 089 zł**

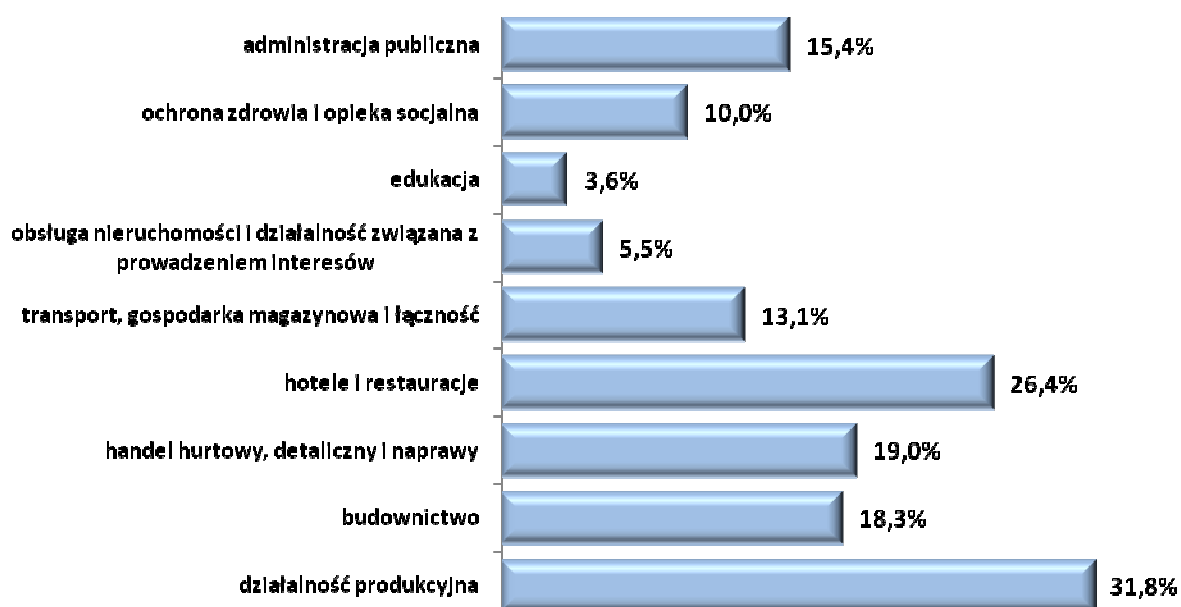
- ✓ **Gimnazjalne lub poniżej: 1 793 zł**
- ✓ **Zasadnicze zawodowe: 1 949 zł**
- ✓ **Średnie zawodowe: 1 935 zł**
- ✓ **Średnie ogólnokształcące: 1 964 zł**
- ✓ **Policealne i pomaturalne: 2 053 zł**
- ✓ **Wyższe: 2 220 zł**

- ✓ **do 3 miesięcy: 2 059 zł**
- ✓ **od 3 do 6 miesięcy: 2 001 zł**
- ✓ **od 6 do 9 miesięcy: 1 842 zł**
- ✓ **od 6 do 12 miesięcy: 1 875 zł**
- ✓ **powyżej 12 miesięcy: 1 869 zł**

- ✓ **do 18 do 24 lat: 1 962 zł**
- ✓ **od 25 do 34 lat: 1 874 zł**
- ✓ **od 35 do 44 lat: 2 304 zł**
- ✓ **od 45 do 54 lat: 1 735 zł**
- ✓ **od 55 do 59 lat: 1 776 zł**

Branża, w której chciałby pracować osoby bezrobotne

Zgodnie z przedstawionymi danymi wynika, iż bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego są zainteresowani pracą w różnorodnych branżach, co uwidacznia bardzo rozproszony rozkład odpowiedzi. Spośród różnorodnych branż, największym zainteresowaniem osób bezrobotnych cieszyłaby się praca w działalności produkcyjnej – 31,8%. Znaczny odsetek bezrobotnych – 26,4 chciałoby podjąć zatrudnienie branży w hotele i restauracje. Dużym zainteresowaniem respondentów cieszyłaby się także praca w branżach handel hurtowy i detaliczny – 19% oraz budownictwo – 18,3%. Inna sekcja działalności gospodarczej, w której zatrudnienia oczekuje liczny odsetek badanych – 15,4% to administracja publiczna. Bezrobotni chcą pracować w instytucjach publicznych – jednostkach samorządu terytorialnego oraz wszystkich podmiotach o publicznym charakterze własności. Bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego chcą pracować także w branży: transport, gospodarka magazynowa i łączność – 13,1% oraz opieka zdrowia i opieka socjalna – 10%. Najmniejszym zainteresowaniem badanych cieszyła się praca w takich branżach jak: obsługa nieruchomości i działalność związana z prowadzeniem interesów – 5,5% wskazań oraz edukacja – 3,6%. Tytułem uzupełnienia należy nadmienić, iż każdy z ankietowanych mógł wskazać kilka spośród branż, stąd też suma wskazań jest większa niż 100%.

Wykres nr 29. Branże, w których chciałby pracować osoby bezrobotne

Ranking pracodawców w których zatrudnienie chcieliby znaleźć bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego

Poza wskaniem konkretnej branży, w której poszukują zatrudnienia badane osoby postanowiono wskazać precyzyjnie miejsca pracy oczekiwane przez bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego. W tym celu poproszono respondentów o wskazanie pracodawcy, u którego chcieliby w przyszłości podjąć zatrudnienie. Odpowiedzi miały charakter swobodnych wypowiedzi, dlatego w przypadku niektórych zostały one zaklasyfikowane do szerszych kategorii. Poniżej przedstawiono listę zakładów, w których osoby bezrobotne z powiatu aleksandrowskiego chciałyby podjąć zatrudnienie.

Tabela nr 22. Ranking pracodawców w których zatrudnienie chcieliby znaleźć bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego

Nazwa szkolenia	Ilość wskazań
Budownictwo	27
Sklep	24
Produkcja	11
Urząd gminy/miasta	11
Szpital	9
Własna działalność	8
Hotel	7
Szkoła	7
Sanatorium	6
Opieka społeczna	5
Państwowy zakład pracy	5
Kosmetyczny	4
Usługi	4
Fryzjerski	3
Gastronomia	3
Pomoc kuchenna/kucharz	3
Powiatowy Urząd Pracy	3
Transport	3
Zakład handlowo-przetwórczy	3
Administracja	2
Hurtownia	2
Jednostki samorządowe	2
Microsoft	2
Pracownik ochrony	2
Spawalnicy	2
Urząd skarbowy	2
Urząd wojewódzki	2
WP	2

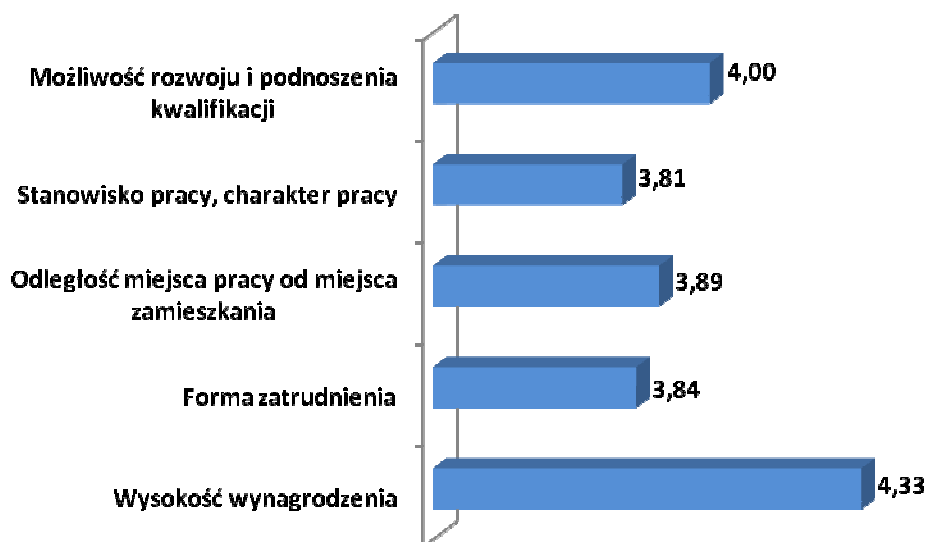
Bar	1
BIN	1
Biuro podróży	1
Dekoratorskim	1
Elektrownia	1
Firma Form Plastic	1
Firma ubezpieczeniowa	1
Fizyczna	1
Gabinet kosmetyczny	1
GOPS	1
Handlowo-usługowa	1
Magazyn	1
Muzeum	1
Notariusz	1
Obsługa księgowości	1
Ogrodnictwo	1
Pokojowa	1
Poradnie rodzinne	1
Przedszkole	1
Recepcja	1
Restauracja	1
Ubojnia	1
WIP	1
ZKW	1

Najważniejsze elementy decydujące o wyborze miejsca pracy

Kolejne zagadnienie dotyczy kluczowych elementów, którymi kierują się osoby bezrobotne poszukując zatrudnienia. Wśród wymienionych elementów i sposobu ich rangowania dokonanego przez respondentów można doszukiwać się przyczyn braku zatrudnienia. Każda z badanych osób wskazywała najważniejsze elementy decydujące o wyborze miejsca pracy według pięciostopniowej skali Lickerta od 1 do 5, gdzie 1 oznacza nieistotne, a 5 – najważniejsze elementy. Dla bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego najistotniejsze znaczenie w wyborze przyszłego miejsca pracy ma wysokość wynagrodzenia – średnia ocena (4,33). Takie wyniki oznaczają, że oferta pracy, która nie będzie spełniać oczekiwań finansowych osób bezrobotnych może powodować jej odrzucenie. W sytuacji deficytu ofert pracy na lokalnym rynku pracy stosowanie kryterium wynagrodzenia może być istotną barierą aktywności zawodowej. Drugim niezwykle ważnym aspektem decydującym o wyborze miejsca pracy, który uzyskał średnią liczbę wskazań (4,00) jest możliwość rozwoju i podnoszenia kwalifikacji w przyszłej pracy. Wymienione dwa

czynniki determinujące pozytywną lub negatywną ocenę oferowanego zatrudnienia są decydujące przy podejmowaniu decyzji o wyborze przyszłego miejsca pracy. Ważną rolę w ocenie oferty pracy odgrywa także odległość miejsca pracy od miejsca zamieszkania (3,89).

Wykres nr 30. Elementy decydujące o wyborze miejsca pracy.

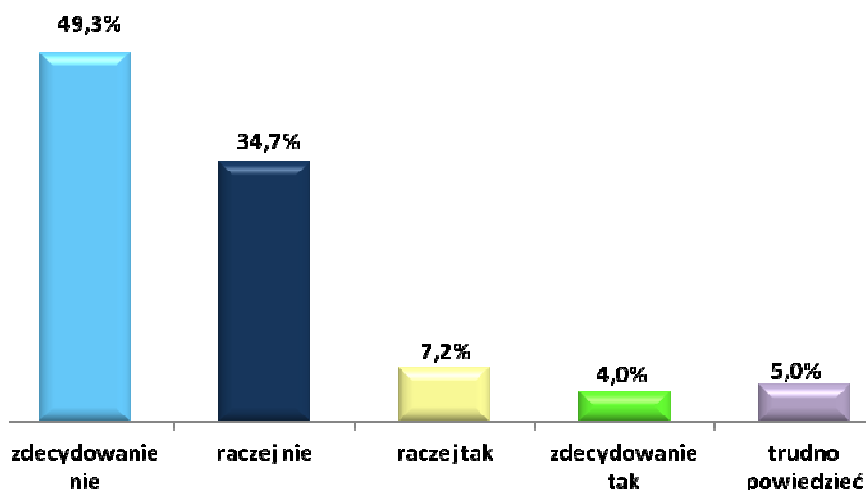

Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy

Poniżej przedstawione zostały subiektywne oceny bezrobotnych z powiatu aleksandrowskiego dotyczące własnych szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie. Bezrobotni mieli wskazać jak postrzegają swoje możliwości w poszukiwaniu pracy na terenie powiatu aleksandrowskiego. Zgodnie z przedstawionymi danymi okazuje się, że zdecydowana większość respondentów postrzega szanse na znalezienie pracy w powiecie aleksandrowskim, jako bardzo niskie. Łącznie aż 83,9% badanych uważa, że na lokalnym rynku pracy w powiecie aleksandrowskim jest niezwykle trudno znaleźć zatrudnienie i szanse na podjęcie pracy na tym terenie są zredukowane do minimum. Na wymieniony odsetek wskazań składały się odpowiedzi „zdecydowanie nie”, którą wymieniło 49,3% ankietowanych oraz „raczej nie” – 34,7% wszystkich wskazań. W opinii badanych z powodu niewielkiej liczby zakładów pracy, ograniczonej chłonności lokalnego rynku pracy znalezienie zatrudnienia w gminach powiatu aleksandrowskiego, jest jedną z istotniejszych przeszkód w poszukiwaniu pracy. Jedynie 11,2% spośród wszystkich bezrobotnych biorących

udział w badaniu pozytywnie ocenia swoje szanse na uzyskanie zatrudnienia w gminach powiatu aleksandrowskiego i wymieniło odpowiedzi „raczej tak” lub „zdecydowanie tak”.

Wykres nr 31. Ocena szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy

Barier i trudności w znalezieniu pracy

W poniższym podpunkcie zaprezentowano trudności, które uniemożliwiają bądź ograniczają efektywne poszukiwanie pracy przez osoby bezrobotne. Poznanie tych barier może doprowadzić do ich stopniowego niwelowania i przeciwdziałania przyczynom bezrobocia wśród mieszkańców gmin powiatu aleksandrowskiego. Poniżej przedstawiono 10 głównych problemów uniemożliwiających aktywizację zawodową, które napotykają bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego. Każda z osób uczestniczących w badaniu mogła wskazać dowolną liczbę barier, utrudniających funkcjonowanie na rynku pracy i znalezienie pracy, stąd też suma odpowiedzi jest wyższa niż 100%. Najważniejsze bariery, które zdaniem bezrobotnych powodują trudności w znalezieniu pracy to przede wszystkim brak ofert pracy na lokalnym rynku pracy. Taką opinię wyraziło aż 67,2% ankietowanych osób bezrobotnych. Ta odpowiedź koresponduje z odpowiedziami badanych dotyczącymi oceny szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy, które ocenione zostały bardzo nisko. Po raz kolejny wyniki badań potwierdzają niskie możliwości zatrudnieniowe w powiecie i brak perspektyw na zmianę tej sytuacji wynikające ze zbyt małej liczby miejsc pracy w lokalnych

przedsiębiorstwach. Kolejne trzy bariery na rynku pracy uzyskały bardzo duży odsetek wskazań. Dla badanych przeszkodami w zatrudnieniu są: brak znajomości, trudność w znalezieniu oferty pracy w wyuczonym zawodzie oraz brak doświadczenia i stażu pracy. Wymienione aspekty wskazało odpowiednio 41,8%, 38,2% oraz 32,1% badanych. Znaczny odsetek bezrobotnych – 23,3% uważa, że poważną trudnością w podjęciu zatrudnienia jest brak posiadanych kwalifikacji zawodowych. Inne problemy, które uzyskały znaczącą ilość wskazań osób bezrobotnych to: brak środków na podjęcie działalności gospodarczej – 22,8%, nieznajomość języków obcych – 22,6% oraz wykształcenie – 20,9%. Wszystkie bariery utrudniające skuteczną aktywizację zawodową bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego zostały przedstawione w tabeli zamieszczonej poniżej.

Wykres nr 32. 10 najważniejszych barier i trudności w znalezieniu pracy.

Tabela nr 23. Najważniejsze bariery i trudności w znalezieniu pracy

Największe bariery i trudności w znalezieniu pracy		
Bariera	Ilość	Procent
Brak ofert pracy na lokalnym rynku	283	67,2%
Brak znajomości	176	41,8%
Trudno znaleźć ofertę pracy w wyuczonym zawodzie	161	38,2%
Brak doświadczenia i stażu pracy	135	32,1%
Brak kwalifikacji	98	23,3%
Brak środków na podjęcie własnej działalności	96	22,8%
Nieznajomość języków obcych	95	22,6%
Wykształcenie	88	20,9%
Problemy z dojazdem do pracy	72	17,1%
Opieka nad członkiem rodziny - sytuacja rodzinna	64	15,2%

Wiek	60	14,3%
Długotrwale bezrobocie	57	13,5%
Stan zdrowia	27	6,4%
Brak umiejętności skutecznego poszukiwania pracy	18	4,3%
Płeć	15	3,6%
Problemy w kontaktach z pracodawcą	15	3,6%
Niepełnosprawność	14	3,3%

Sposoby zmiany sytuacji bezrobocia

Poniżej przedstawiono rozkład odpowiedzi bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego na pytanie dotyczące planów i sposobów na zmianę sytuacji bezrobocia. Wyniki przedstawiają poziom aktywności bezrobotnych w procesie aktywizacji zawodowej. Największy odsetek osób bezrobotnych – 28% wykazuje inicjatywę w zmianie sytuacji bezrobocia samodzielnie poszukując zatrudnienia, wysyłając podania i dokumenty aplikacyjne. Taki odsetek badanych podejmuje aktywne działania niezależnie od wsparcia udzielanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Niestety niepokojący jest znaczny odsetek wskazań świadczących o przyjmowaniu raczej biernej postawy wobec sytuacji bezrobocia, aż 24,4% badanych osób bezrobotnych oczekuje na ofertę pracy zgodną z doświadczeniem zawodowym i zainteresowaniami. Oczekiwanie na pracę spełniającą oczekiwania badanych może prowadzić do wolniejszej aktywizacji zawodowej. Co piąta badana osoba bezrobotna – 20,3% chce przekwalifikować się lub doskonalić swoje umiejętności zawodowe na kursach i szkoleniach w celu zwiększenia swoich szans na zatrudnienie. Rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej jako remedium na bezrobocie wskazało 14,2% ankietowanych. Część respondentów – 8,1% chce wyjechać za granicę, natomiast 3,2% zamierza zatrudnić się przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych. Najmniejszy odsetek badanych odpowiednio 1,4% oraz 0,5% zamierza poszukiwać zatrudnienia w innych regionach kraju oraz kupić, wydzierżawić ziemię i podjąć produkcję rolniczą.

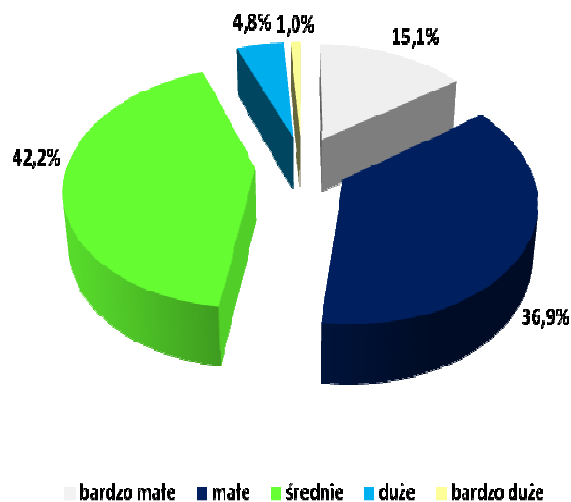
Wykres nr 33. Warianty wyjścia z bezrobocia.

Ocena szans na zatrudnienie

Ocena szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie jest de facto oceną posiadanych przez osoby bezrobotne zasobów kompetencyjno kwalifikacyjnych ułatwiających podjęcie zatrudnienia. Według przedstawionych poniżej danych okazuje się, że szanse na zatrudnienie bezrobotni oceniają, jako przeciętne – 42,2% wskazań. Problemy w poszukiwaniu pracy zasygnalizowało łącznie aż 52% badanych

Wykres nr 34. Ocena szans na rynku pracy – szans na zatrudnienie.

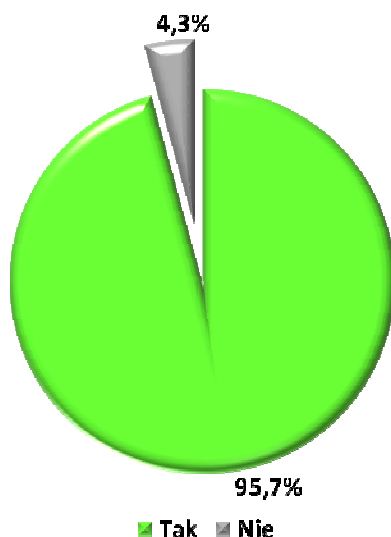
respondentów, którzy uznali swoje szanse na znalezienie zatrudnienia, jako „małe, niktne” – 36,9% lub *bardzo małe* – 15,1%. Zaledwie 5,8% badanych postrzega swoje szanse na zatrudnienie jako *duże* lub *bardzo duże*. Reasumując prawie wszyscy spośród badanych osób bezrobotnych uważają, że w powiecie aleksandrowskim i poszczególnych gminach powiatu jest trudno lub bardzo trudno o podjęcie pracy.

Gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia

Niemal wszystkie osoby bezrobotne z powiatu aleksandrowskiego, które brały udział w projekcie badawczym – 95,7% są gotowe do podjęcia zatrudnienia. Warto zauważyć, iż deklarowana gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia oczywiście nie oznacza realnej chęci do podjęcia pracy. Odsetek osób bezrobotnych, którzy nie są gotowi do podjęcia zatrudnienia wynosił zaledwie 4,3%. Bezrobotni, którzy nie są gotowi do podjęcia zatrudnienia wymienili następujące, główne przyczyny determinujące taką postawę, do których zaliczyć należy:

- Względy zdrowotne.
- Konieczność opieki nad dzieckiem.
- Oczekiwanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

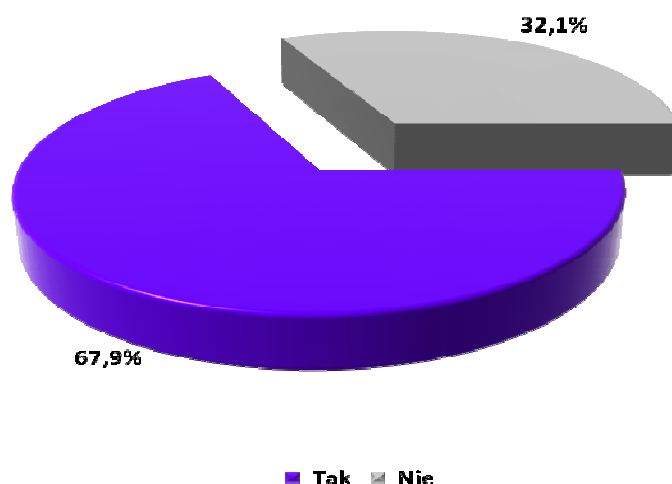
Wykres nr 35. Gotowość osób bezrobotnych do zatrudnienia.

Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy

Aktywność bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego w zakresie poszukiwania zatrudnienia jest na zdecydowanie niższym poziomie niż gotowość osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. W związku z powyższym wysoką deklarowaną gotowość osób bezrobotnych należy traktować z dystansem. W celu określenia faktycznej aktywności badanych osób w zmianie sytuacji bezrobocia zadano respondentom pytanie: „Czy w okresie ostatnich 30 dni podejmował(a) Pan/Pani działania zmierzające do podjęcia

zatrudnienia?” W odpowiedzi na to pytania zdecydowana większość uczestników badania – 67,9% wskazała odpowiedź twierdzącą, świadczącą o przyjmowaniu aktywnej postawy wobec sytuacji bezrobocia. Zastanawiający i niepokojący jest jednak fakt, iż 32,1% osób bezrobotnych w okresie 30 dni poprzedzających badanie nie podejmowało żadnych działań w kierunku zmiany sytuacji bezrobocia. Takie wyniki oznaczają, iż 27,8% osób, które wskazały gotowość do zatrudnienia nie zrobiło nic, co mogłoby zmienić ich aktualną sytuację i przyczynić się do aktywizacji zawodowej w okresie ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Taki odsetek badanych jest pasywnych i nie poszukuje pracy, oczekując na propozycję pracy z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim lub co jest bardziej prawdopodobne nie jest zainteresowana podjęciem pracy.

Wykres nr 36. Aktywność osób bezrobotnych w procesie poszukiwania pracy w okresie ostatnich 30 dni.

Metody poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne. Sposoby znalezienia zatrudnienia w okresie 30 dni poprzedzających badanie

Poniżej przedstawione zostały sposoby i metody poszukiwania pracy praktykowane przez osoby bezrobotne w okresie ostatnich 30 dni przed badaniem. Sposoby poszukiwania pracy stosowane przez bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego są jednym z bardziej kluczowych zagadnień, które pośrednio dotyczy roli, jaką spełnia Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim w systemie lokalnego pośrednictwa pracy. Każdy z badanych bezrobotnych mógł wymienić dowolną liczbę wskazań znajdujących się w kafeterii odpowiedzi, dlatego też łączna suma wszystkich odpowiedzi nie jest równa 100%. Według danych osoby bezrobotne poszukują zatrudnienia za pośrednictwem różnorodnych metod.

Największy odsetek badanych przyznał, że w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie próbował znaleźć zatrudnienie poprzez osobiste wizyty, kontakty telefoniczne i wysyłanie dokumentów aplikacyjnych bezpośrednio do zakładów pracy. Taką metodę wymieniła 40,9% respondentów, wskazujących aktywność w procesie poszukiwania pracy. Równie popularną i powszechnie stosowaną metodą poszukiwania pracy wskazywaną przez 38,5% osób bezrobotnych jest aplikowanie o pracę w odpowiedzi na ogłoszenia o pracę zamieszczane w portalach internetowych. Trzecią z najpopularniejszych metod poszukiwania pracy stosowaną przez 35,4% bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego jest korzystanie z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Tak znaczny procentowy odsetek wskazań świadczy o istotnej randze przypisywanej Powiatowemu Urzędowi Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, jako instytucji pośredniczącej przy zatrudnianiu osób bezrobotnych. Czwartą, pod względem liczebności wskazań metodą poszukiwania pracy wymienioną przez 17,3% bezrobotnych było przeglądanie ofert pracy i aplikowanie na stanowiska pracy zamieszczane w gazetach. Odsetek bezrobotnych korzystających z sieci osobistych kontaktów i znajomości w celu podjęcia zatrudnienia wynosił 15,4%. Pozostałe metody poszukiwania zatrudnienia są wykorzystywane sporadycznie lub nie są wykorzystywane wcale przez bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego.

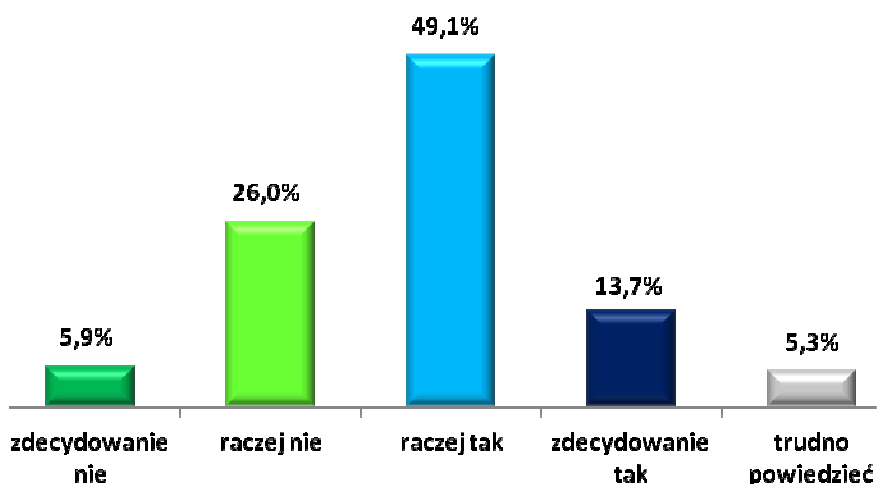
Wykres nr 37. Metody poszukiwania pracy przez bezrobotnych

Znajomość oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim skierowanej do osób bezrobotnych

Zdecydowana większość respondentów – 62,8% posiada wiedzę i zna instrumenty aktywizacyjne przygotowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim dla osób bezrobotnych. Taki odsetek pozytywnych wskazań świadczy o relatywnie poprawnym przepływie informacji pomiędzy PUP w Aleksandrowie Kujawskim a osobami bezrobotnymi. Osoby bezrobotne są zorientowane w możliwościach aktywizacyjnych, programach PUP kierowanych do osób bezrobotnych, przysługujących im prawach i obowiązkach. Z drugiej jednak strony w rozkładzie odpowiedzi widoczny jest także znaczny odsetek odpowiedzi o negatywnej konotacji. Odpowiedzi świadczące o braku lub nikłej znajomości oferty przygotowanej przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim dla osób bezrobotnych stanowią łącznie 31,9% ogólnej liczby wszystkich wskazań. Warto jednak nadmienić, iż znaczny odsetek osób bezrobotnych, którzy nie znają oferty urzędu to osoby, które są zarejestrowane, jako bezrobotne przez okres krótszy niż 3 miesiące.

Wykres nr 38. Znajomość oferty PUP w Aleksandrowie Kujawskim przez osoby bezrobotne.

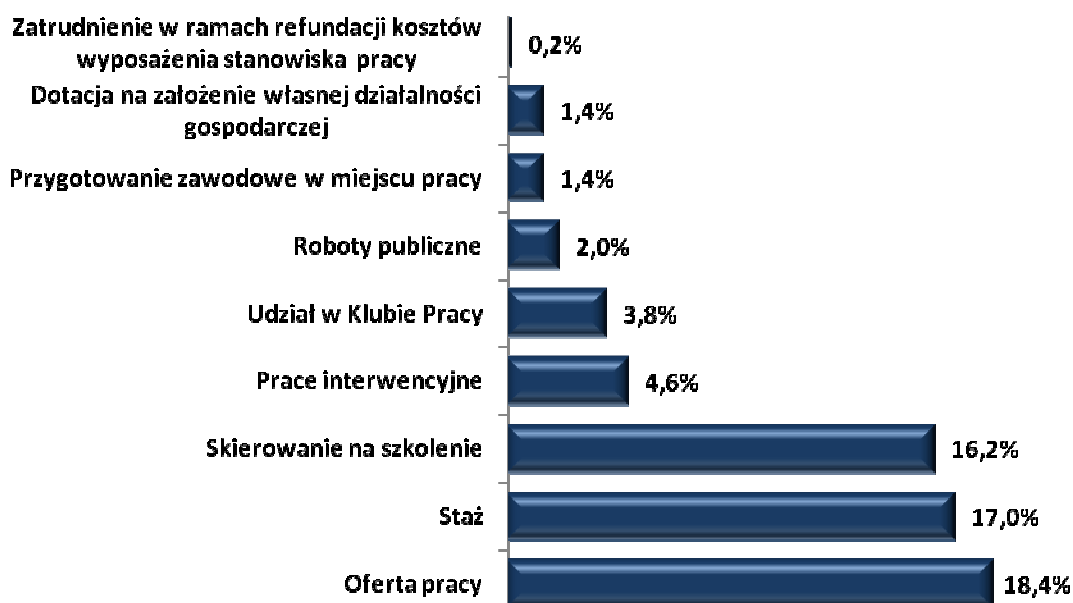

Wsparcie zaoferowane przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Poniżej przedstawiono szczegółowy zakres wsparcia, które osoby bezrobotne uczestniczące w badaniu uzyskały z PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Każda badana osoba mogła wskazać dowolną liczbę rodzajów propozycji aktywizacyjnej przedstawionej przez Powiatowy Urząd Pracy, stąd też suma udzielonych odpowiedzi nie jest równa 100%. Największy odsetek badanych osób bezrobotnych – 18,4% otrzymał propozycję zatrudnienia.

Znaczna grupa badanych otrzymała skierowanie na staż 17% oraz skierowanie na szkolenie 16,2%. Bezrobotni zostali także skierowani na prace interwencyjne – 4,6% oraz zaproszeni do udziału w Klubie Pracy. Znaczna grupa respondentów – 41,8% nie uzyskała żadnego wsparcia. Taki odsetek wskazań związany jest ze znacznym udziałem w próbie badawczej osób, które zarejestrowane były w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim przez okres krótszy niż 3 miesiące.

Wykres nr 39. Rodzaj uzyskanego wsparcia z PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

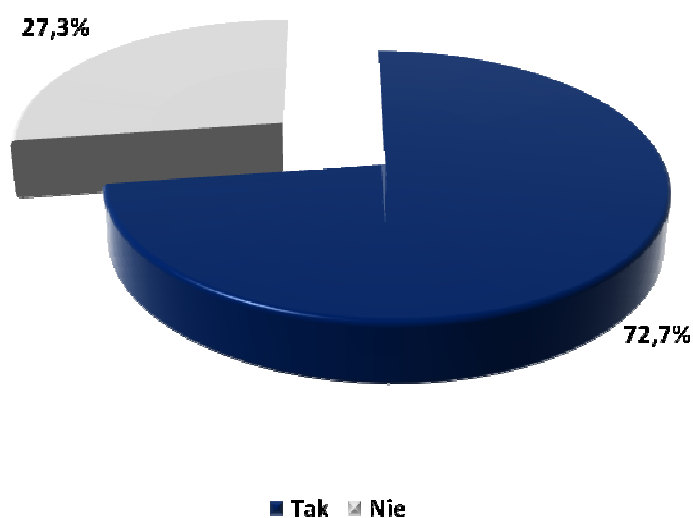
Przyjęcie oferty aktywizacyjnej skierowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Osoby, które otrzymały propozycję aktywizacyjną z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim zapytano o przyjęcie bądź odrzucenie oferty aktywizacyjnej zaproponowanej przez PUP. Zgodnie z przedstawionymi danymi okazuje się, że w większości przypadków 72,7% bezrobotni zdecydowali się na skorzystanie z zaproponowanego wsparcia. Propozycję aktywizacyjną odrzuciło natomiast 27,3% osób bezrobotnych, którym przedstawiono jakąkolwiek ofertę wsparcia. Osoby, które nie przyjęły oferty zapytano o przyczyny determinujące taką postawę. Powody nie przyjęcia oferty aktywizacyjnej wymieniane przez ankietowanych były między innymi następujące:

- ✓ Odrzucenie kandydatury przez pracodawcę

- ✓ Nie spełnione warunki wiekowe
- ✓ Zbyt małe wynagrodzenie oferowane za pracę
- ✓ Daleki dojazd do pracy
- ✓ Konieczność opieki nad dzieckiem
- ✓ Zły stan zdrowia
- ✓ Zbyt małe kwalifikacje
- ✓ Oferta nie odpowiadała kwalifikacjom osoby bezrobotnej
- ✓ Koniec umowy – umowa nie została przedłużona
- ✓ Wniosek nie został pozytywnie rozpatrzony

Wykres nr 40. Przyjęcie oferty aktywizacyjnej.

Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych

Określenie potrzeb szkoleniowych oraz innych form oferowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim osób bezrobotnych było jednym z ważniejszych celów projektu „Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim”. W celu zbadania potrzeb osób bezrobotnych, zapytano badanych o zainteresowanie i chęć partycypacji we wszelkiego rodzaju działaniach, które umożliwiają podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie doświadczenia zawodowego, zwiększanie umiejętności i nabywanie nowych kompetencji w ramach programów oferowanych przez urząd pracy. Ankietowanych poproszono o wskazanie programów aktywizacyjnych, w których chcieliby uczestniczyć. Każda z badanych osób

bezrobotnych, mogła wymienić dowolną liczbę programów, dlatego też odpowiedzi nie sumują się do 100%. Dwie formy pomocy oferowanej przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim cieszą się największym zainteresowaniem bezrobotnych mieszkańców powiatu aleksandrowskiego i są to szkolenia i kursy oraz pośrednictwo pracy oferowane przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Wymienione formy aktywizacji zawodowej wymieniło odpowiednio 43,5%, 34,9%. Co czwarty respondent jest zainteresowany uczestnictwem w stażach zawodowych organizowanych u pracodawcy. Znaczny odsetek badanych 15,2% chciałby skorzystać z możliwości uzyskania dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, 13,1% oczekuje tylko i wyłącznie zasiłku dla bezrobotnych, natomiast 11,6% zamierza skorzystać z przygotowania zawodowego dorosłych. Pomocy doradcy zawodowego oczekuje niemal, co dziesiąta osoba bezrobotna. Odsetek bezrobotnych niezainteresowanych skorzystaniem z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim wynosił – 8,1%. Wykaz wszystkich programów aktywizacyjnych, z których zmierzają skorzystać bezrobotni z powiatu aleksandrowskiego zaprezentowano w tabeli.

Wykres nr 41. Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych

Tabela nr 24. Zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w programach aktywizacyjnych

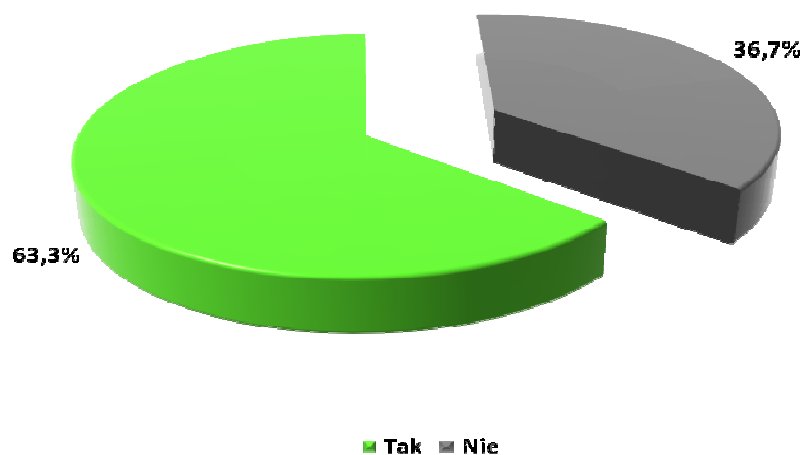
Z których form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim chciał(a)by Pan/Pani skorzystać?		
Program	Ilość	Procent
Szkolenia	183	43,5%
Pośrednictwo pracy	147	34,9%
Staż u pracodawcy	108	25,7%
Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	64	15,2%
Zasiłek dla bezrobotnych	55	13,1%

Przygotowanie zawodowe dorosłych	49	11,6%
Pomoc doradcy zawodowego	40	9,5%
Nie chcę skorzystać z żadnych form pomocy	34	8,1%
Prace interwencyjne	27	6,4%
Roboty publiczne	17	4,0%
Klub Pracy	14	3,3%
Zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy	7	1,7%

Stopień zadowolenia z dotychczasowego wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

W poniższym podrozdziale przedstawione zostały ogólne wyniki, które dotyczą oceny wsparcia, jakie osoby bezrobotne otrzymały ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Oceny i opinie wszystkich badanych dotyczyły aspektów związanych z subiektywną oceną działań Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim w zakresie pomocy skierowanej do osób bezrobotnych. Zbadanie stopnia zadowolenia osób bezrobotnych z dotychczasowego wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim jest jednym z ważniejszych elementów dotyczących kompleksowej oceny współpracy pomiędzy osobami bezrobotnymi a Powiatowym Urzędem Pracy. Według danych zdecydowana większość osób uczestniczących w badaniu 63,3% jest zadowolonych z dotychczasowego wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Odsetek osób, które są niezadowolone, z jakości uzyskanego wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim wyniósł 36,7%.

Wykres nr 42. Stopień zadowolenia z dotychczasowego wsparcia udzielonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim osobom bezrobotnym.

Osoby bezrobotne niezadowolone z jakości obsługi i zakresu uzyskanej pomocy i wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim zapytano o źródła niezadowolenia. Każda z badanych osób mogła wskazać te przyczyny, które determinowały negatywną ocenę wsparcia. Przedstawione opinie bezrobotnych powinny wpłynąć na modyfikację tych działań, które zależą bezpośrednio od PUP w Aleksandrowie Kujawskim i których realizacja wpłynęłaby faktycznie na polepszenie jakości świadczonych usług. Najważniejsze czynniki generujące negatywne opinie to między innymi:

- ✓ Brak ofert pracy
- ✓ Nietrafione oferty pracy – źle dobrane do kwalifikacji osób bezrobotnych
- ✓ Brak środków PUP na aktywizację zawodową osób bezrobotnych
- ✓ Brak pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia
- ✓ Brak środków na działalność gospodarczą

Główne oczekiwania wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Ostatni aspekt analizy sytuacji i potrzeb osób bezrobotnych w powiecie aleksandrowskim dotyczył głównych oczekiwań kierowanych wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Główne oczekiwania częściowo korelują także z najważniejszymi powodami rejestracji w urzędzie pracy. Każdy z respondentów mógł wskazać kilka odpowiedzi znajdujących się w kafeterii kwestionariusza ankietowego, dlatego suma odpowiedzi nie jest równa 100%. Zdecydowanie największy odsetek badanych – 59,6% rejestruje się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim a będący zarejestrowanym oczekuje na możliwość uzyskania oferty pracy za pośrednictwem urzędu pracy. Ten powód rejestracji generował największy odsetek wskazań. Duży odsetek osób bezrobotnych 19,5% decyduje się na zarejestrowanie w PUP w Aleksandrowie Kujawskim, w związku z potrzebą uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Dwa kolejne, główne oczekiwania wobec PUP w Aleksandrowie Kujawskim to: możliwość udziału w kursach i szkoleniach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim - 7,6% oraz możliwość uzyskania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej - 5,5%. Osoby krótkotrwale bezrobotne oczekują także na uzyskanie zasiłku dla osób bezrobotnych – 3,5%, natomiast 3,1% oczekuje na możliwość udziału w stażach zawodowych organizowanych u pracodawcy.

Wykres nr 43. Oczekiwania wobec PUP w Aleksandrowie Kujawskim

***Wyniki badań realizowanych wśród
pracodawców z terenu powiatu
aleksandrowskiego***

Cele i metodologia badań realizowanych wśród pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego

Ostatnia część raportu „Analiza lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim” prezentuje wyniki badań, które zostały przeprowadzone wśród pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego. Celem badania realizowanego wśród pracodawców było wysondowanie opinii pracodawców na temat istotnych zagadnień dotyczących: poznania potrzeb i oczekiwań pracodawców wobec potencjalnych kandydatów do pracy, fluktuacji zatrudnienia, zidentyfikowania problemów i barier, które napotykają przedsiębiorcy w powiecie aleksandrowskim, określenie oczekiwanych kwalifikacji, kompetencji i umiejętności od potencjalnych pracowników. Ponadto przedmiotem badania było poznanie opinii pracodawców na temat istotnych zagadnień dotyczących sposobów rekrutacji, a także współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, jako partnerem w zakresie pośrednictwa pracy. Badanie umożliwiło określenie roli Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim w ramach tego systemu. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w okresie od 07.11.2012 roku do 21.11.2012 roku przez przeszkolonych ankieterów Ośrodka Badań Społecznych INDEKS. Badanie zrealizowano za pomocą techniki wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo CATI. Ankieta składała się z pytań zamkniętych, pytań z możliwością wielokrotnego wyboru, z kafeterią odpowiedzi oraz pytań otwartych, umożliwiających swobodną wypowiedź respondenta. Wywiady stanowiące kluczowy materiał badawczy przeprowadzone zostały wśród osób, które podejmują strategiczne decyzje w przedsiębiorstwie, w tym decyzje personalne oraz nadzorują proces zatrudnienia nowych pracowników: właściciele, dyrektorzy lub prezesi przedsiębiorstw, a także osoby decyzyjne z działu kadr lub działu personalnego. Wybór tych osób, jako respondentów był naturalny i wynikał z kompetencji, pełnionej funkcji oraz wiedzy, jaką dysponują te osoby. Przedsiębiorstwa zostały dobrane w taki sposób, aby zachować wymogi reprezentatywności w stosunku do całej populacji. Wybór badanych przedsiębiorstw został dokonany z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia. Dobór próby miał charakter reprezentatywny w stosunku do populacji generalnej.

Zgodnie z danymi GUS w I półroczu 2011 r. liczba podmiotów gospodarczych w powiecie Aleksandrowskim wynosiła 4 755. Badanie proponujemy zrealizować na próbie 5% przedsiębiorstw (dobór próby losowo – warstwowy). **W związku z powyższym badania zostały zrealizowane na próbie N=241 przedsiębiorstw.** Z taką liczbą pracodawców zostały przeprowadzone wywiady. Respondenci zostaną dobrani w sposób kwotowo losowy. Na

potrzeby badania określono kwotowo – celowy dobór próby. Dla próby ilościowej (**N=238**), kwoty wyznaczone zostały poprzez: przekrój terytorialny (wg gmin) oraz wielkość zatrudnienia. Z taką liczbą pracodawców zostały przeprowadzone bezpośrednie wywiady kwestionariuszowe.

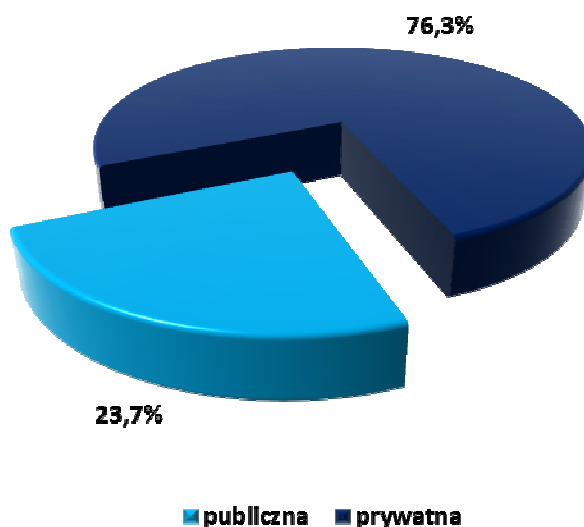
Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości. Opisane zostały także podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie. Wybór takich zmiennych niezależnych jest niezwykle istotny z punktu widzenia ich korelacji z ogólnymi wynikami wyrażonymi przez całą populację badaną.

Charakterystyka badanych przedsiębiorstw

Forma własności badanych przedsiębiorstw

Według danych przedstawionych poniżej przedsiębiorstwa uczestniczące w badaniu to w zdecydowanej większości zakłady o prywatnej formie własności 71,2%, natomiast 28,8% przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu charakteryzuje się publiczną formą własności.

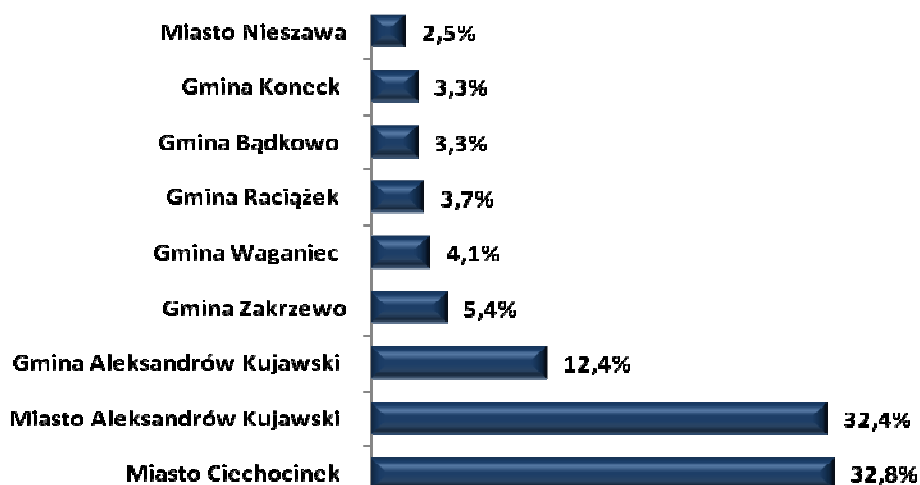
Wykres nr 44. Forma własności badanych przedsiębiorstw.

Lokalizacja badanych przedsiębiorstw

Poniżej zaprezentowano udział przedsiębiorstw ze względu na lokalizację i siedzibę firmy. Lokalizacja badanych podmiotów gospodarczych prezentuje się następująco. Zdecydowanie największy odsetek, przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu stanowiły firmy zlokalizowane w mieście Ciechocinek – 32,8% oraz w mieście Aleksandrów Kujawski – 32,4%. Przedsiębiorstwa z pozostałych gmin powiatu aleksandrowskiego były reprezentowane w badaniu przez znacznie mniejszy odsetek respondentów. Odsetek pracodawców, którzy mają swoje siedziby na terenie gminy Aleksandrowa Kujawskiego wynosił 12,4%. Odsetek przedsiębiorstw mieszczących się w gminie Zakrzewo to 5,4% ogółu badanych podmiotów. Siedzibę w gminie Waganiec ma 4,1% pracodawców, w gminie Raciążek - 3,7% badanych pracodawców, 3,3% w gminie Bądkowo, 3,3% w gminie Koneck. Najmniejsza liczba przedsiębiorstw - 2,5% zlokalizowanych jest w mieście Nieszawa

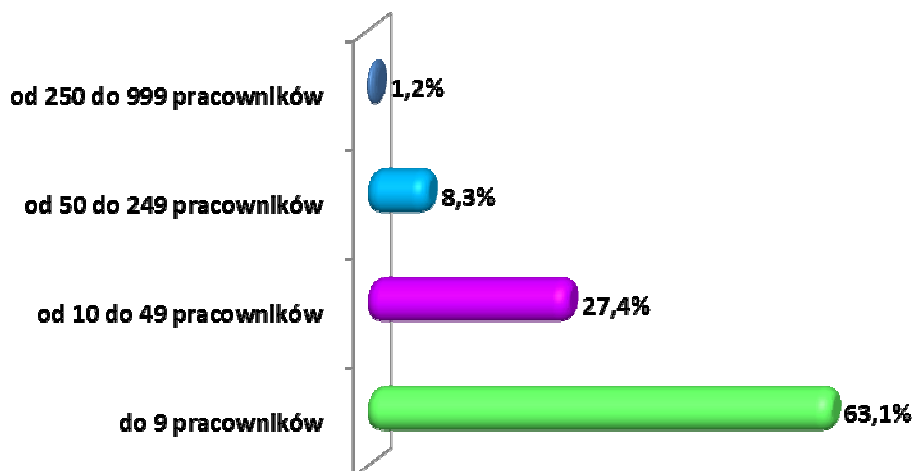
Wykres nr 45. Lokalizacja badanych przedsiębiorstw.

Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach

Zgodnie z doborem próby przedsiębiorstwa selekcjonowane były według doboru celowo nieproporcjonalnego w oparciu o zmienną, jaką jest wielkość zatrudnienia. Zgodnie z tym doborem największy odsetek podmiotów, zdecydowanie ponad połowa badanych, które uczestniczyły w projekcie badawczym to przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników 63,1% wszystkich przedsiębiorstw. Pracodawcy zatrudniający od 10 do 49 pracowników stanowili 27,4% ogółu badanych. Przedsiębiorstwa, które zatrudniają od 50 do 249 pracowników reprezentowało 8,3% wszystkich pracodawców uczestniczących w badaniu. Przedsiębiorstwa, które zatrudniają od 250 do 999 pracowników reprezentowało 1,2% wszystkich pracodawców uczestniczących w badaniu.

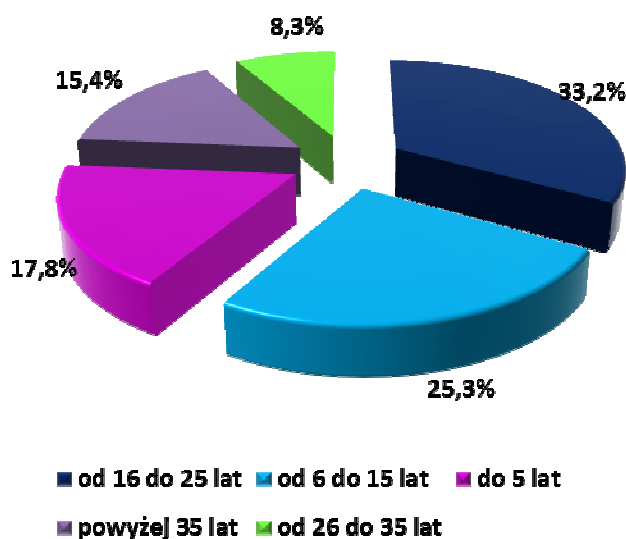
Wykres nr 46. Wielkość zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach.

Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw

Jednym z istotnych czynników odróżniających podmioty gospodarcze od siebie jest długość funkcjonowania na lokalnym rynku. Na potrzeby badania wyróżniono pięć przedziałów czasowych, związane z okresem funkcjonowania przedsiębiorstw. Największy odsetek 33,2% stanowią przedsiębiorstwa, które funkcjonują na lokalnym rynku w powiecie aleksandrowskim od 16 do 25 lat. W przypadku przedsiębiorstw, które działają na terenie powiatu aleksandrowskiego od 6 do 15 lat odsetek badanych firm wynosił 25,3%. Najmłodsze firmy, które założone zostały w okresie ostatnich 5 lat to 17,8%. Natomiast powyżej 35 lat 15,4%. Najmniejszy odsetek lokalnych pracodawców stanowiły firmy, które działają na rynku od 26 do 35 lat – 8,3%.

Wykres nr 47. Długość funkcjonowania badanych przedsiębiorstw.

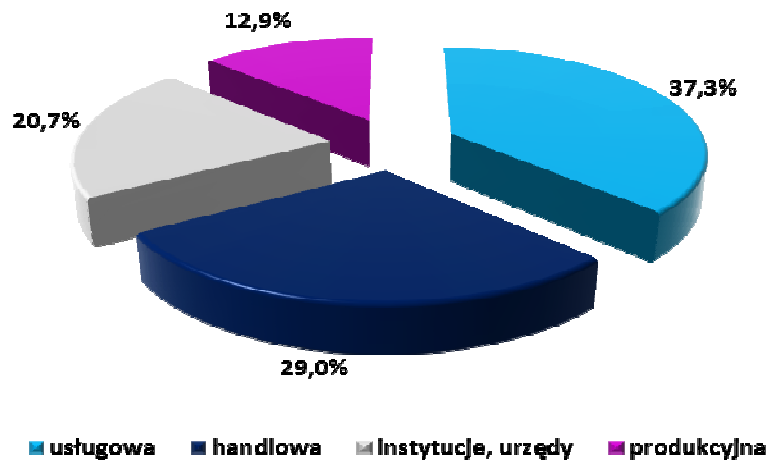

Profil działalności badanych przedsiębiorstw

Uwzględniając profil działalności badanych przedsiębiorstw rozkład poszczególnych wskazań prezentuje się następująco: zdecydowanie największy odsetek przedsiębiorstw prowadzi działalność stricte usługową – 37,3% badanych firm. Przedsiębiorstwa, których profil działalności ma cechy działalności handlowej stanowiły 29% wszystkich przedsiębiorstw. Instytucje i urzędy, które ze względu na swą specyfikę i działalność nienastawioną na zysk zostały wyróżnione, jako oddzielna kategoria. Odsetek wskazań na tą kategorię wyniósł 20,7%. Zdecydowanie najmniejszy odsetek firm rozpatrywanych ze

względem na profil działalności stanowiły firmy produkcyjne. Przedsiębiorstwa o takim profilu działalności reprezentowało w badaniu 12,9% podmiotów.

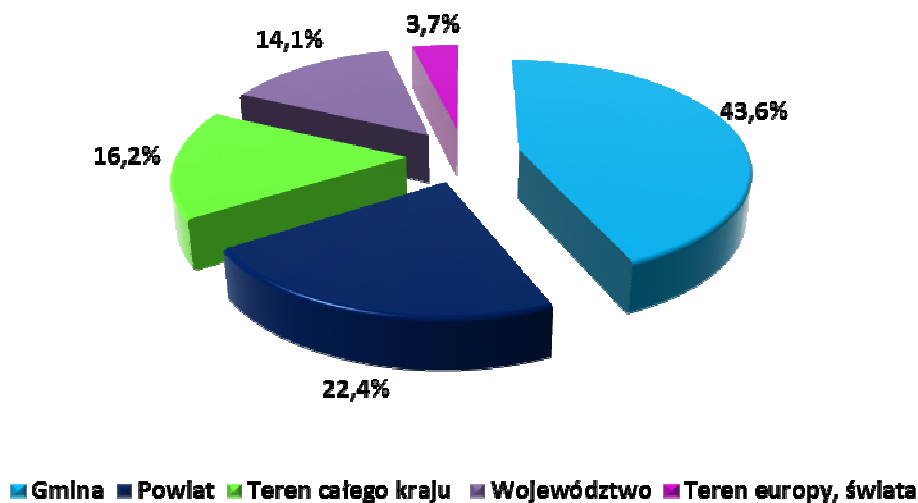
Wykres nr 48. Profil działalności badanych przedsiębiorstw.

Zakres terytorialny prowadzone działalności

Przedsiębiorstwa uczestniczące w badaniu to przede wszystkim firmy działające lokalnie w skali powiatu aleksandrowskiego lub na terenie danej gminy. Firmy, które prowadzą działalność na terenie gminy stanowiły 43,6% uczestników badania, natomiast 22,4% przedsiębiorstw prowadzi działalność na terenie powiatu. Odsetek firm, których działalność obejmuje zasięg całego kraju to 16,2%. Na terenie województwa działa 14,1% firm, a przedsiębiorstwa o charakterze międzynarodowym to – 3,7% badanej próby.

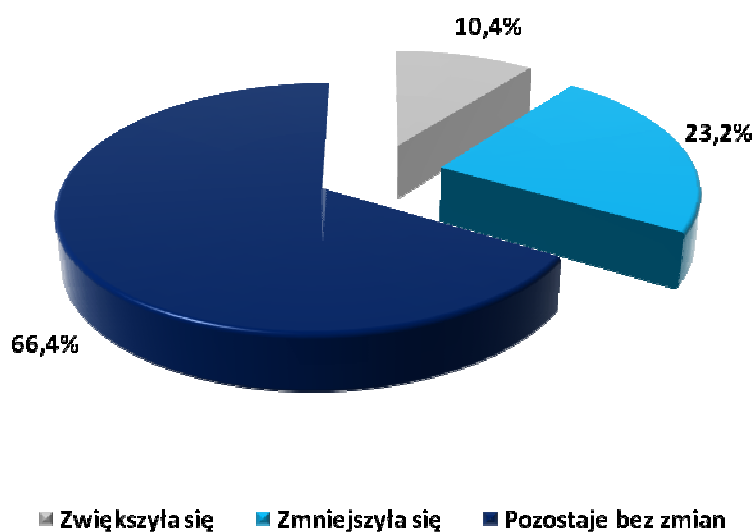
Wykres nr 49. Zakres terytorialny działalności firmy.

Fluktuacja zatrudnienia - obecna sytuacja kadrowa

Jednym z nadrzędnych celów badawczych było określenie obecnej sytuacji kadrowej oraz poznanie przepływu zatrudnienia badanych przedsiębiorstw. Pierwsze z zagadnień dotyczyło zmian w zatrudnieniu w porównaniu z rokiem ubiegłym. Dane pozyskane w trakcie badania świadczą o zrównoważonej polityce kadrowej prowadzonej przez badane podmioty. Liczba pracowników w badanym okresie pozostawała constans. Największy odsetek pracodawców 66,4% utrzymywało stan zatrudnienia na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym. Redukcję liczby pracowników na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy odnotowano wśród 23,2% pracodawców uczestniczących w badaniu. Wzrost poziomu zatrudnienia w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano w przypadku - co dziesiątej firmy z powiatu aleksandrowskiego. Wyniki badania oznaczają względnie stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy w kontekście polityki zatrudnieniowej, choć niestety fluktuacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego charakteryzuje się ujemnym saldem. Zauważyć należy, że przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie aleksandrowskim posiadają niski potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy. Łącznie 76,8% pracodawców nie zmniejszyło zatrudnienia, pomimo znacznego spowolnienia gospodarczego zarówno w skali globalnej, jak i w obrębie lokalnego rynku pracy.

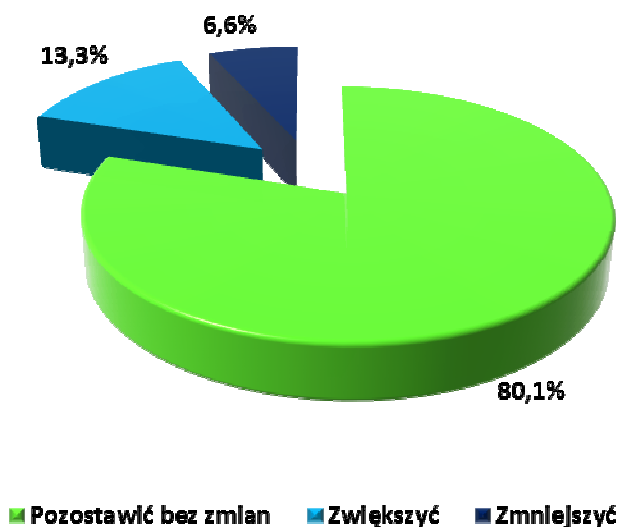
Wykres nr 50. Fluktuacja zatrudnienia - obecna sytuacja kadrowa. Proszę powiedzieć, czy w porównaniu do roku ubiegłego liczba pracowników w Państwa firmie zwiększyła się, zmniejszyła czy pozostaje bez zmian?

Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe

Fluktuacja zatrudnienia w bieżącym 2012 roku w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego, jak wskazały poprzednie analizy charakteryzuje się względną stabilnością. Interesujące jest jednak określenie także przyszłych działań i decyzji kadrowych, które podejmować będą przedsiębiorcy w kolejnych dwóch latach. W prezentowanym podpunkcie przedstawione zostały dane dotyczące strategii kadrowej, które podejmować będą badane podmioty w kolejnych latach. Respondentów zapytano o to, czy w przyszłym 2013 i 2014 roku planują, zwiększyć, zmniejszyć, czy pozostawić na takim samym poziomie liczbę pracowników. Okazuje się, że zdecydowana większość pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego – 80,1% planuje utrzymać taki sam poziom zatrudnienia w kolejnych latach. Duży odsetek – 13,3% badanych respondentów stwierdziło, że przedsiębiorstwa, które reprezentują chciałyby zwiększyć liczbę pracowników w okresie kolejnych 24 miesięcy, natomiast 6,6% przedsiębiorstw planuje zredukować liczbę pracowników w niedalekiej przyszłości. Odpowiedzi wskazane przez respondentów mogą napawać pewnym optymizmem, gdyż wykazują ewidentnie tendencję zwykłą dotyczącą projektowania zatrudnienia w porównaniu do obecnej sytuacji i dają nadzieję na większą absorpcję i aktywizację zawodową osób bezrobotnych z terenu powiatu aleksandrowskiego.

Wykres nr 51. Fluktuacja zatrudnienia - planowane decyzje kadrowe. Proszę powiedzieć czy w przyszłym 2013 oraz 2014 roku, planują Państwo zwiększyć zatrudnienie, zmniejszyć, czy pozostawić na takim samym poziomie?

Pracodawcy biorący udział w badaniu, którzy mają w planach redukcję – (6,6% przedsiębiorstw) poproszeni zostali o wskazanie, ilu pracowników i w jakich zawodach

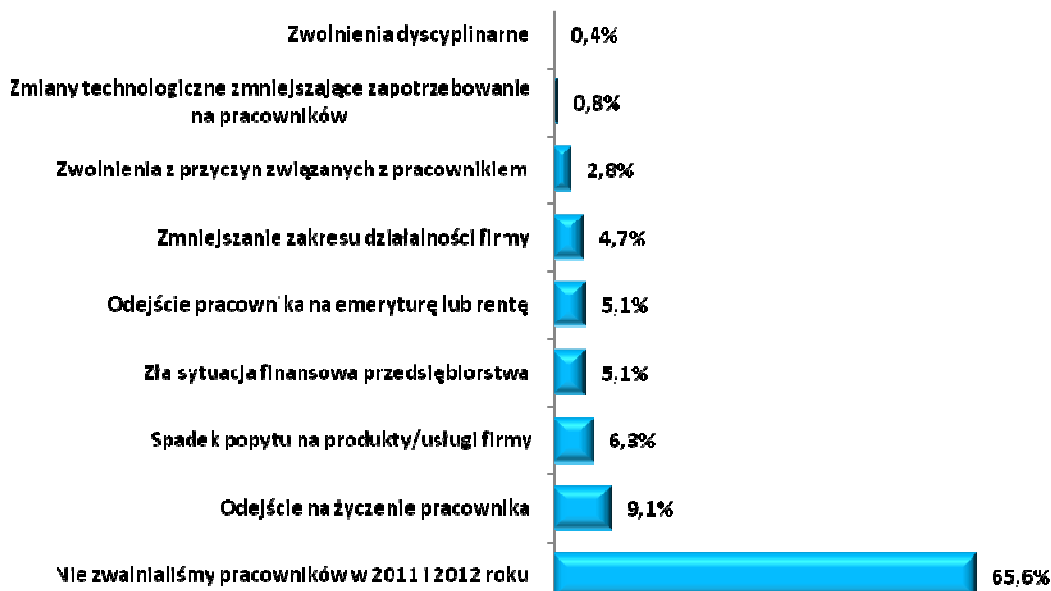
zamierzają Państwo zwolnić w ciągu najbliższych 24 miesięcy. Pracodawcy z terenu powiatu aleksandrowskiego zamierzają zredukować w takich zawodach i taką ilość pracowników jak: 12 osób: kierowców i mechaników, pracowników stacji paliw, 9 ślusarzy, 6 kucharzy, pomoc kuchenna, technolog żywienia, 5 pracowników pomocy medycznej, 2 osoby kasjer-sprzedawca, 2 piekarzy oraz nieokreśloną liczbę pracowników robotniczych, stolarzy, sprzedawców oraz redukcję w jednym zakładzie o 1/3 mniej pracowników mechaników samochodowych.

Przyczyny zwolnień pracowników

W poniższym podpunkcie szczegółowej analizie poddane zostały motywacje pracodawców dotyczące zwalniania pracowników. Podane przyczyny zwolnień mogą wyznaczać kierunki działań publicznych służb zatrudnienia w kierunku łagodzenia skutków bezrobocia i aktywnego wpływania na politykę rynku pracy poprzez przeciwdziałanie zasygnalizowanym problemom zgłaszanym przez pracodawców. Według danych zdecydowana większość pracodawców - 65,6%, w roku 2011 i 2012 nie zwolniła żadnego pracownika. Firmy, które w analizowanym okresie zwalniały pracowników robiły to najczęściej z powodu odejścia na życzenie pracownika 9,1%. Kolejny powód to spadek popytu na produkty/usługi firmy – 6,3% wskazań. Następne dwa powody zwolnień w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego, które wskazało po 5,1% spośród pracodawców uczestniczących w badaniu to: zła sytuacja finansowa przedsiębiorstwa oraz naturalna fluktuacja zatrudnienia, a więc przejście pracownika na emeryturę lub rentę. Zmniejszanie zakresu prowadzonej działalności wskazało – 4,7% podmiotów gospodarczych z terenu powiatu aleksandrowskiego. Zwolnienia z przyczyn związanych z pracownikiem (mała wydajność, nie wywiązywanie się z obowiązków) były przyczyną zwolnień wśród 2,8% firm. Zmiany technologiczne zmniejszające zapotrzebowanie na pracowników spowodowały redukcję zatrudnienia wśród 0,8% przedsiębiorstw, a 0,4% wskazań to zwolnienia dyscyplinarne. Po uwzględnieniu tylko i wyłącznie danych pochodzących od przedsiębiorstw, które w latach 2011 i 2012 zwalniały pracowników wynika, że 47,1% pracodawców z powiatu aleksandrowskiego zwalniało pracowników przede wszystkim ze względu na spadek popytu i zainteresowania klientów na odbiór danych usług lub produktów firmy, redukcję zakresu prowadzonej działalności – likwidacja stanowisk pracy, działów, zamykanie filii lub przedstawicielstw firmy oraz ze względu na złą sytuację finansową przedsiębiorstwa. Zwolnienia pracownicze uzależnione są przede wszystkim od kondycji

przedsiębiorstwa. Zwolnienia wynikające z przyczyn leżących po stronie pracownika odgrywają drugoplanową rolę.

Wykres nr 52. Przyczyny zwolnień pracowników.

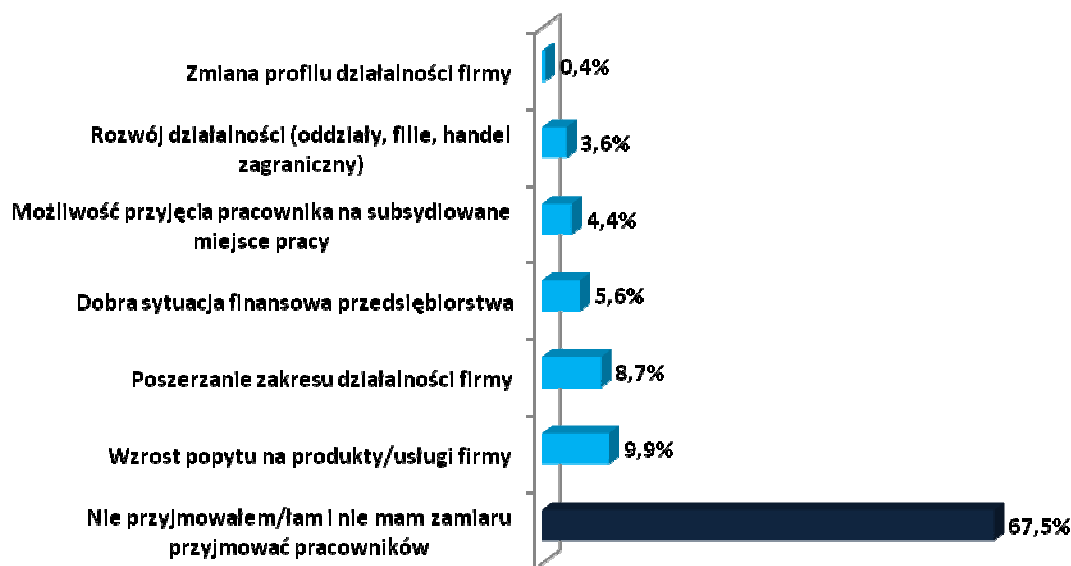

Powody przyjęć pracowników

Zobrazowanie fluktuacji zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w powiecie aleksandrowskim wymaga wskazania powodów, którymi kierowali się pracodawcy przyjmując nowych pracowników. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze powody przyjęć pracowników w latach 2011 – 2012 w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego uczestniczących w badaniu. Podobnie jak w poprzednim pytaniu największy odsetek badanych pracodawców – 67,5%, w związku z utrzymaniem takiego samego stanu zatrudnienia w latach 2011 – 2012 nie przyjmowało pracowników. Według danych zaprezentowanych poniżej, najważniejsze przyczyny nowych przyjęć to: wzrost popytu na produkty i usługi – 9,9% oraz poszerzenie zakresu działalności firmy – 8,7% wskazań. Innym ważnym czynnikiem sprzyjającym wzrostowi zatrudnienia w przypadku – 5,6% badanych podmiotów była dobra sytuacja finansowa firmy. Warto zaznaczyć, iż bardzo ważną rolę w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i mającą bezpośredni wpływ na zwiększenie zatrudnienia w badanych podmiotach zaczyna odgrywać możliwość przyjęcia pracownika na subsydiowane miejsce pracy, a więc w formie prac interwencyjnych oraz robót publicznych. W sytuacji, gdy możliwości pracodawców w zakresie zatrudniania nowych pracowników są mocno ograniczane przez sytuację gospodarczą, taka forma wspomagania

zatrudnienia przy wykorzystaniu publicznych służb zatrudnienia jest niezwykle ceniona przez pracodawców. Taki czynnik wskazało 4,4% badanych podmiotów (13,4% spośród przedsiębiorców zatrudniających pracowników). Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie za pośrednictwem subsydiowania zatrudnienia umożliwia stymulowanie lokalnego rynku pracy. Pracodawcy uczestniczący w badaniu wskazali także na takie powody przyjęć pracowniczych jak: rozwój działalności firmy powstanie oddziałów oraz filii 3,6% wskazań, oraz zmiana profilu działalności firmy – 0,4%.

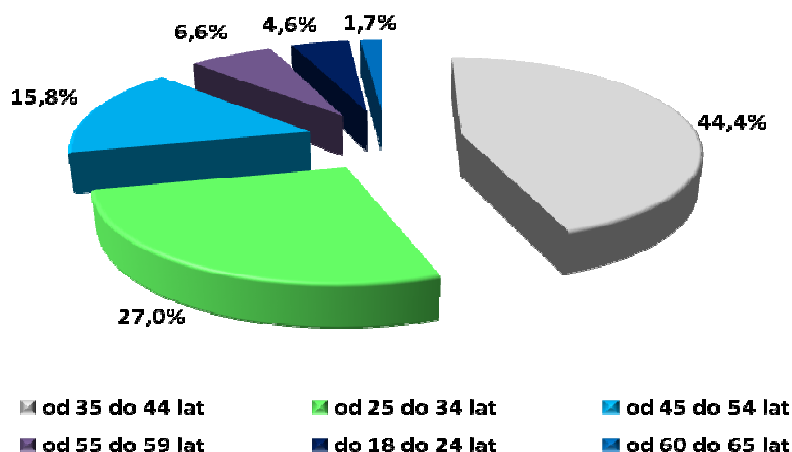
Wykres nr 53. Powody przyjęć pracowników.

Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego

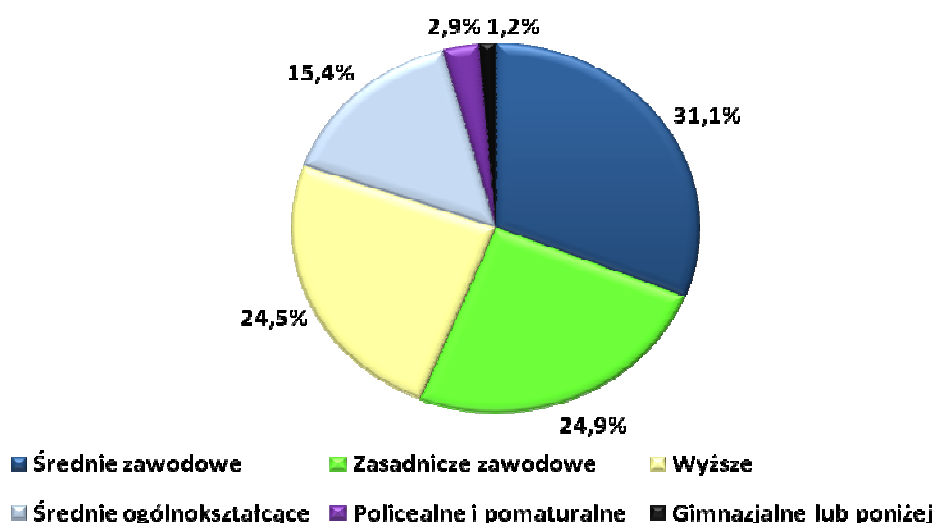
Poniżej przedstawiono dominującą strukturę zatrudnienia w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na terenie powiatu aleksandrowskiego z uwzględnieniem wieku, oraz wykształcenia zatrudnianych pracowników. W przypadku wieku okazuje się, że struktura zatrudnienia w firmach z powiatu aleksandrowskiego zdominowana jest przez osoby w wieku od 35 do 44 lat – 44,4% oraz w wieku od 25 do 34 lat – 27%. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego jest dalece niekorzystna z punktu widzenia pracowników w przedziale od 55 lat. W badanych przedsiębiorstwach stosunkowo niewielki udział mają osoby w wieku powyżej 50. roku, co może tylko potwierdzać, że w kolejnych latach ich udział w ogóle pracujących ciągle będzie spadał, niestety na rzecz osób bezrobotnych.

Wykres nr 54. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu Aleksandrowskiego z uwzględnieniem wieku zatrudnionych pracowników.

W badanych przedsiębiorstwach największy odsetek zatrudnionych stanowią pracownicy z wykształceniem średnim zawodowym – 31,1%. Znaczny odsetek badanych pracodawców – 24,9% najczęściej zatrudnia kandydatów do pracy, którzy posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe. Co piąty pracodawca – 24,9% w głównej mierze zatrudnia pracowników z wykształceniem wyższym. Najmniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu aleksandrowskiego mają przede wszystkim pracownicy o najniższym poziomie wykształcenia – wykształcenie gimnazjalne lub poniżej. W strukturze miejsc pracy w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego dominują pracownicy posiadający wykształcenie średnie zawodowe oraz zawodowe. Taka struktura wykształcenia pracujących determinuje określony popyt na kwalifikacje zawodowe.

Wykres nr 55. Struktura zatrudnienia w przedsiębiorstwach powiatu aleksandrowskiego z uwzględnieniem wykształcenia zatrudnionych pracowników.

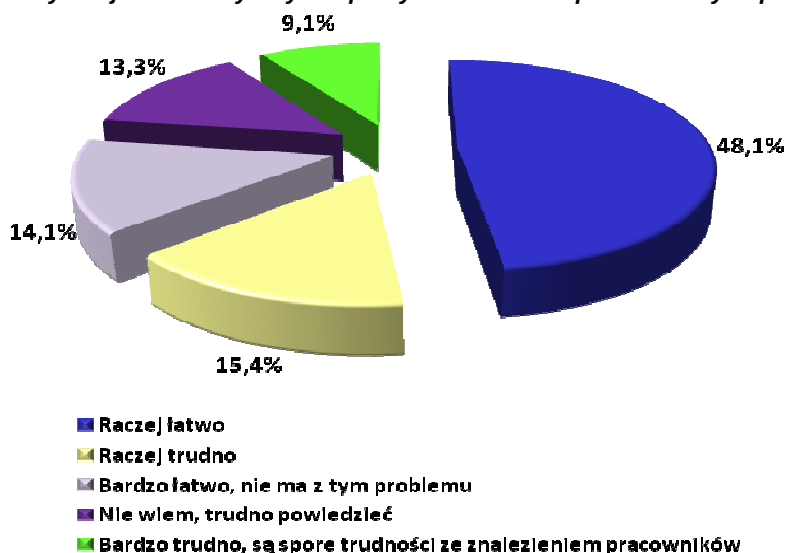

Ocena obecnej sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników

Kluczowe znaczenie dla całości analizy mają opinie przedsiębiorców na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy powiatu aleksandrowskiego, w szczególności zaś dostępności do kadry pracowniczej. Pracodawców uczestniczących w badaniu poproszono o ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy i trudności w poszukiwaniu kandydatów do pracy. Zgodnie z przedstawionymi poniżej wynikami okazuje się, że zdania na temat trudności z poszukiwaniem pracowników są podzielone wśród uczestników badania. Zdecydowana większość łącznie 62,2% lokalnych firm uważa, że na lokalnym rynku pracy nie ma większych trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Na ten odsetek opinii składały się wskazania *raczej łatwo* oraz *bardzo łatwo, nie ma z tym problemu*, które wymieniło odpowiednio 48,1% oraz 14,1% badanych pracodawców. Z drugiej strony co czwarty respondent – 24,5% uważa, że na lokalnym rynku pracy są trudności ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Z danych wynika, że część pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego zauważa istotne bariery, które utrudniają bądź uniemożliwiają prowadzenie skutecznej polityki rekrutacyjnej. Analiza problemów związanych z podażą siły roboczej w powiecie aleksandrowskim została przedstawiona w dalszej części opracowania. Dane oznaczają, że pracodawcy, którzy poszukują osób o określonych kwalifikacjach, specjalistycznej wiedzy lub bogatym doświadczeniu zawodowym mogą sygnalizować problemy z poszukiwaniem odpowiednich kandydatów do pracy. Natomiast pracodawcy, którzy poszukują pracowników do prac prostszych, pomocniczych nie wymagających ukończenia określonych kursów i szkoleń oraz spełnienia warunku danego poziomu wykształcenia mają, ze względu na dużą liczbę osób bezrobotnych w powiecie dostęp do kadry pracowniczej. Co więcej wysoka stopa bezrobocia umożliwia pracodawcom szerokie spectrum wyboru kandydatów do pracy. Tytułem uzupełnienia warto odnotować, że 13,3% ankietowanych wymieniło odpowiedź „*trudno powiedzieć*”. Konieczne jest dokładne przeanalizowanie trudności na rynku pracy w zakresie pozyskiwania nowych pracowników w odniesieniu do zmiennych niezależnych różnicujących badaną grupę pracodawców. Uwzględniając te dane, okazuje się, że największe problemy ze znalezieniem pracowników mają przede wszystkim przedsiębiorstwa prywatne, 26,6% pracodawców prywatnych sygnalizowało zasadnicze problemy w tym aspekcie, przy jedynie 17,5% wskazań pracodawców publicznych. Największe trudności ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy mają przede wszystkim mali zatrudniający do 9 pracowników i średni

przedsiębiorcy zatrudniający od 10 do 49 pracowników. Odsetek niezadowolonych pracodawców z sytuacji na rynku pracy było w omawianych grupach odpowiednio 24,3% i 25,7%. Uwzględniając profil działalności przedsiębiorstwa wynika, iż największe problemy z rekrutacją mają pracodawcy w branży usługowej – 31,1% oraz produkcyjnej – 25,8%, najmniejsze z działalności handlowej – 18,6%.

Wykres nr 56. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy w kontekście poszukiwanych pracowników.

Trudności w znalezieniu pracowników – przyczyny

W poniższym podpunkcie przedstawione zostały powody występowania barier ograniczających efektywne poszukiwanie i zatrudnianie pracowników. Przed przystąpieniem do szczegółowej analizy warto zaznaczyć, iż blisko połowa pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego – 47,2%, uważa, że nie ma żadnych trudności ze znalezieniem pracowników bądź pracownika. Trudności w zakresie poszukiwania i znalezienia odpowiedniego pracownika w powiecie aleksandrowskim prezentują się następująco. Największy odsetek pracodawców uczestniczących w badaniu – 13,2% uważa, że największym problemem na lokalnym rynku pracy jest brak kandydatów o odpowiednim doświadczeniu. Inną barierą w zatrudnieniu jest brak kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach, co skutkuje znacznymi trudnościami w znalezieniu odpowiedniego pracownika. Taką opinię wyraziło 12% ankietowanych. Lokalni pracodawcy zwrócili również uwagę, że zbyt mało osób kształci się w danym kierunku – 8,7% wszystkich opinii. Okazuje się, że trudności wynikają z czynników wewnętrznych będących cechą danego kandydata do pracy. Najważniejsze problemy wynikają z niskich lub nieadekwatnych kwalifikacji kandydatów do pracy lub też z brakiem doświadczenia osób ubiegających się o dane

stanowisko pracy. Ważną rolę w przełamywaniu tych barier na lokalnym rynku pracy może odgrywać Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Konieczne jest podejmowanie działań mogących w większym stopniu ukierunkować osoby bezrobotne na konieczność podwyższania kwalifikacji, poprzez szkolenia i kursy zawodowe, reorientacji zawodowej oraz nabywania niezbędnego doświadczenia poprzez organizację np. staży zawodowych. Innym ważnym problemem dostrzeganym przez przedsiębiorców, które uniemożliwiają efektywne poszukiwanie pracowników to także zbyt wysokie oczekiwania płacowe kandydatów 7,0%. Wymienione problemy w poszukiwaniu i znalezieniu pracowników zostały wskazane przez największy odsetek badanych. Pozostałe bariery zaprezentowane zostały na poniższym wykresie

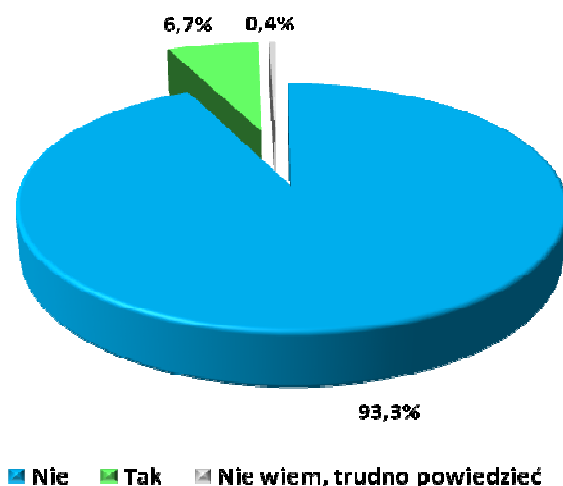
Wykres nr 57. Trudności w poszukiwaniu i znalezieniu pracowników

Obecne działania rekrutacyjne i potrzeby kadrowe lokalnych pracodawców

Zgodnie z przedstawionymi danymi okazuje się, że w momencie przeprowadzania badań w listopadzie 2012 roku pracowników poszukuje 16 badanych pracodawców – 6,7%, natomiast 224 firmy – 93,3% nie planuje obecnie powiększenia kadry swoich pracowników. Dane dotyczące poszukiwania pracowników przedstawiono poniżej.

Wykres nr 58. Planowana rekrutacja w przedsiębiorstwach

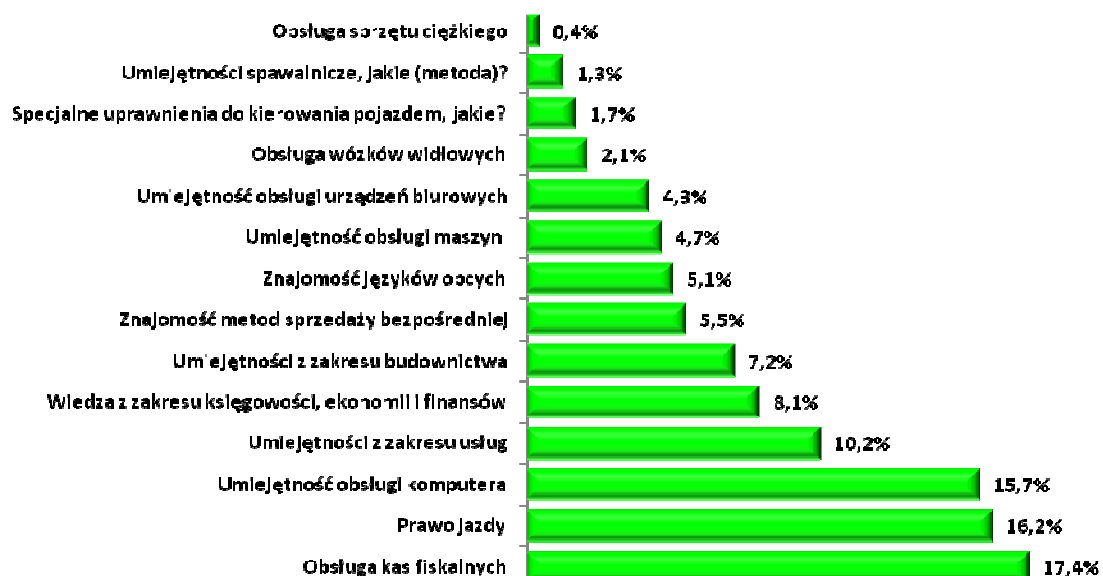
Warto zwrócić uwagę, że największym zainteresowaniem pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego cieszą się pracownicy, którzy mogliby być przyjęci w ramach programu stażowego. Dla lokalnych pracodawców możliwość przyjęcia na staż jest jedną z częściej stosowanych metod rekrutacyjnych i jest niezwykle ważnym elementem strategii rekrutacyjnej stosowanej przez lokalne przedsiębiorstwa. **Pracodawcy z powiatu aleksandrowskiego chętnie zatrudniliby także: asystentki do biura, blacharza samochodowego, pracownika administracji, kucharza, kelnera, osoby do działu sprzedaży, tokarza, pracowników produkcji, kierownika produkcji mięsnej, pracownika socjalnego, masaża -wykrawacza, piekarza, kierowcę, ładowacza, opiekuna medycznego oraz opiekunkę.**

Oczekiwane przez pracodawców umiejętności praktyczne kandydatów do pracy

Posiadane kwalifikacje, umiejętności i predyspozycje zwiększają bądź redukcją szanse na zatrudnienie, a możliwość znalezienia pracy wyznaczana i jednocześnie ograniczana jest przede wszystkim przez umiejętności i kwalifikacje osób poszukujących pracy. Z przedstawionych wyżej powodów wynika, iż określenie oczekiwań pracodawców w odniesieniu do kandydatów do pracy jest niezwykle istotne w celu projektowania szkoleń dla osób bezrobotnych, w oparciu o oczekiwania płynące od lokalnych przedsiębiorców. Oczekiwania pracodawców wobec potencjalnych kandydatów do pracy przedstawione zostały w oparciu o analizę opinii związanych z wyborem pracownika: pożądanych przez pracodawcę umiejętności praktycznych, które predysponują dane osoby do objęcia stanowiska pracy. Całościowa analiza oczekiwań pracodawców w stosunku do kandydatów do pracy umożliwi

ocenę podejmowanych działań decyzyjnych w procesie rekrutacji. Oczekiwania pracodawców zaprezentowano w oparciu o analizę opinii związanych z wyborem danego pracownika: pożądanymi przez pracodawcę umiejętnościami praktycznymi i kwalifikacjami zawodowymi, które powinien spełniać kandydat do pracy. Według danych największy odsetek pracodawców – 17,4% uważa, że najważniejsze kwalifikacje, które powinien posiadać pracownik poszukujący zatrudnienia w firmach powiatu aleksandrowskiego to umiejętności obsługi kas fiskalnych. Inne niezwykle ważne kwalifikacje, które powinni posiadać kandydaci do pracy to: posiadanie prawa jazdy kat B, C-E i doświadczenie w kierowaniu pojazdem - 16,2% wskazań oraz umiejętność obsługi komputera – 15,7%. Co dziesiąty pracodawca – 10,2% uważa, że ważnymi umiejętnościami, na które zwraca uwagę podczas procesu rekrutacji to: umiejętności z zakresu usług np. krawiec, szwacz, fryzjer etc. Bardzo przydatnymi kwalifikacjami mogącymi przyczynić się do podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne jest zdaniem 8,1% pracodawców podstawowa wiedza z zakresu księgowości, ekonomii i finansów oraz umiejętności z zakresu budownictwa – 7,2% wskazań. Pracodawcy oczekują także od kandydatów do pracy na określone stanowisko: znajomości metod sprzedaży bezpośredniej – 5,5%, znajomości języków obcych - 5,1%, umiejętności obsługi maszyn – 4,7% oraz umiejętności obsługi urządzeń biurowych – 4,3%. Pozostałe kwalifikacje, na które zwracają uwagę pracodawcy zostały zaprezentowane poniżej.

Wykres nr 59. Oczekiwane przez pracodawców praktyczne kwalifikacje i kompetencje kandydatów do pracy.

Najmniejsze trudności w znalezieniu pracowników

Kolejne z pytań dotyczących potrzeb kadrowych pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego jest uzupełnieniem wcześniejszych odpowiedzi pracodawców, którzy wskazywali, w których obszarach i w jakich zawodach występują znaczące problemy w procesie rekrutacji. W celu uzyskania kompleksowej wiedzy na temat występujących barier w obszarze rynku pracy, związanych z pozyskaniem pracowników o określonych kwalifikacjach zawodowych, pracodawcy przedstawili także zawody, stanowiska pracy w przypadku, których nie mają problemu z rekrutacją pracowników. Najmniejsze trudności ze znalezieniem pracowników, według pracodawców uczestniczących w badaniu występują w przypadku takich zawodów jak: sprzedawca, nauczyciel, kierowca, pracownik fizyczny, kucharz oraz mechanik samochodowy.

Tabela nr 25. Najmniejsze trudności w znalezieniu pracowników w zawodach.

Zawód	Liczba wskazań
Sprzedawca	42
Nauczyciel	13
Kierowca	8
Pracownik fizyczny	7
Kucharz	6
Mechanik samochodowy	6
Kelner	5
Pracownik produkcyjny	5
Pokojówka	4
Pracownik administracyjny	4
Sprzątaczką	4
Fryzjer	3
Księgowa	3
Pedagog	3
Pomocnik budowlany	3
Pracownicy budowlani	3
Pracownik biurowy	3
Technik farmacji	3
Kasjer	2
Opiekunka	2
Piekarz	2
Pielęgniarka	2
Pracownik gospodarczy	2
Psycholog	2
Barman	1

Doradca rolniczy	1
Dozorca	1
Elektronik	1
Fizjoterapeuta	1
Informatyk	1
Instruktor terapii	1
Inżynier budowlany	1
Kierowca	1
Lakiernik	1
Magazynier	1
Magister ekonomii	1
Monter konstrukcji stalowych	1
Murarz	1
Niewykwalifikowani pracownicy	1
Ogrodnik	1
Optyk	1
Pakowacz	1
Palacz	1
Plastyk	1
Pomoc kuchenna	1
Pomoc muzealna	1
Pracownik socjalny	1
Przewodnik muzealny	1
Recepcjonista	1
Referent	1
Rehabilitant	1
Salowa	1
Spawacz	1
Stolarz	1
Urzędnik	1

Kursy i szkolenia, które ułatwią osobom bezrobotnym podejmowanie pracy

Bardzo istotnym zagadnieniem, które może przyczynić się do projektowania przyszłych szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim jest określenie przez lokalnych pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego rodzaju kursów i szkoleń, które ułatwią w przyszłości osobom bezrobotnym podejmowanie pracy. W tym celu poproszono lokalnych pracodawców o wskazanie kursów i szkoleń, które w ich opinii umożliwią aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Odpowiedzi respondentów miały charakter otwarty, tak więc każdy z pracodawców mógł wymienić dowolną liczbę kursów i szkoleń. Poniżej zaprezentowano

listę kursów wymienionych przez pracodawców. Warto zaznaczyć, iż znaczny odsetek pracodawców nie potrafił określić jakie kursy, czy też szkolenia mogą przyczynić się do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Pracodawcy bardzo często podkreślali, że same szkolenia nie są tak ważne jak doświadczenie zawodowe, którego nie nabędzie się podczas szkoleń.

Tabela nr 26. Kursy i szkolenia, które zdaniem pracodawców ułatwią podejmowanie pracy

Nazwa kursu	Ilość wskazań
Kursy komputerowe	22
Obsługa kasy fiskalnej	14
Kurs obsługi wózków widłowych	10
Kurs prawa jazdy B, C-E	9
Kursy z zakresu budownictwa np.: murarz, szpachlowanie, tynkowanie, malowanie, montaż	8
Księgowość	7
Kurs fryzjerski	7
Kurs z informatyki	7
Kursy językowe	7
Mechanik	6
Kurs spawania różnego rodzaju	5
Kurs sprzedawcy, metod sprzedaży bezpośredniej	5
Kurs administracyjno - biurowy	4
Kursy gastronomiczne	4
Kursy szkolenia na stolarza	4
Kursy zawodowe	4
Dekarz	3
Finanse	3
Kursy kosmetyczne	3
Przygotowanie zawodowe	3
Kursy techniczne	3
Malarz	3
Ślusarz	3
Cukiernik	2
Kurs pozyskiwania środków UE	2
Kurs z zakresu ekonomii i finansów	2
Kurs związany z prowadzeniem działalności gospodarczej	2
Rachunkowość	2
Animator kultury	1
Asystent rodziny	1
Barista	1
Blacharz	1
Czesanie artystyczne	1
Diagnosta	1
Drukarz	1

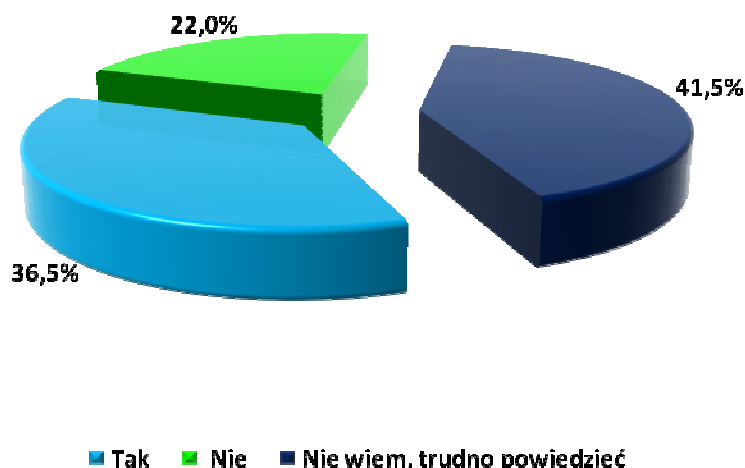
Drwal	1
Elektronik maszyn	1
Glazurnik	1
Hydraulik	1
Kurs florystyczny	1
Kurs kosmetyczny	1
Kurs na koparko - ładowarkę	1
Kurs napełniania gazem	1
Kurs obróbki mięsa	1
Kurs z zakresu prawa budowlanego	1
Kursy chemiczne	1
Kursy kwalifikacyjne	1
Kursy pedagogiczne	1
Masaż	1
Montaż instalacji gazowych	1
Obsługa maszyn rolniczych	1
Opiekun medyczny	1
Piekarz	1
Pilarz	1
Profesjonalne sprzątanie	1
Ratownik medyczny	1
Rehabilitacja	1
Specjalistyczne - elektronika	1
Tokarz	1
Uprawnienia na maszyny	1
Znajomość materiałów budowlanych	1

Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności

Poniżej przedstawiono opinie lokalnych pracodawców na temat możliwości oraz chęci zatrudnienia osób bezrobotnych po uprzednim ich przeszkoleniu pod kątem oczekiwań lokalnych pracodawców, także szkoleń finansowanych lub współfinansowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zagadnienie jest niezwykle istotne ze względu na szanse kooperacji pomiędzy pracodawcami i Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Według pozyskanych danych wynika, iż 36,5% badanych byłoby zainteresowanych przyjęciem takich osób po uprzednim szkoleniu zorganizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Taki odsetek wskazań świadczy o dużej potrzebie i zainteresowaniu zatrudnieniem osoby bezrobotnej, która byłaby odpowiednio przeszkolona w kierunku oczekiwanych przez pracodawców umiejętności i kompetencji zawodowych. Lokalni pracodawcy są zainteresowani kooperacją z urzędem pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych. Odsetek pracodawców, którzy nie są

zainteresowani zatrudnieniem osób bezrobotnych po uprzednim przeszkoleniu wynosił 22%. Należy nadmienić, iż odpowiedź *nie wiem/ trudno powiedzieć* wymieniło 41,5% respondentów.

Wykres nr 60. Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób bezrobotnych przeszkolonych pod kątem oczekiwanych kwalifikacji i umiejętności.

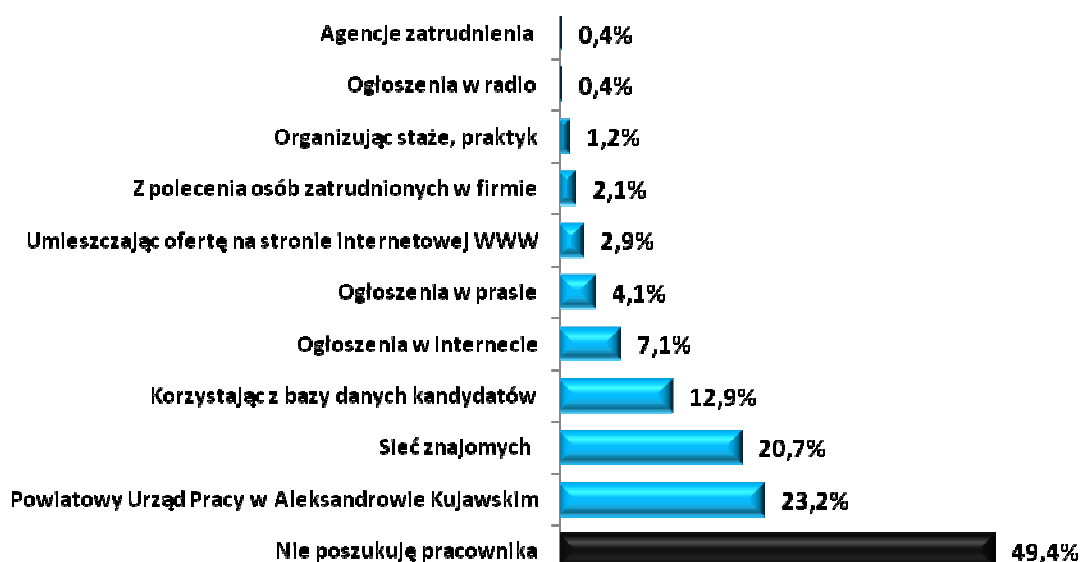

Sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców

Kolejnym ważnym elementem obrazującym lokalny rynek pracy i politykę kadrową stosowaną przez lokalnych pracodawców jest metodologia i strategia poszukiwania pracowników. W systemie pośrednictwa pracy niebagatelną rolę pełni też Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, dlatego celem badawczym było wskazanie pozycji urzędu pracy w lokalnym systemie rynku pracy. Pracodawcy proszeni byli o wymienienie sposobu rekrutacji najczęściej stosowanego i praktykowanego. Pracodawcy, którzy w ostatnim okresie nie prowadzili działań rekrutacyjnych poproszeni zostali o wskazanie metod rekrutacyjnych, które były kiedykolwiek stosowane. Każdy z badanych mógł wskazać dowolny sposób rekrutacji, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%. Wynik badań wskazują, że lokalni pracodawcy najczęściej korzystają z dwóch sposobów rekrutacji za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim – 23,2% oraz poprzez sieć znajomych – 20,7% oraz. Pośrednictwo Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim cieszy się dużą popularnością, zwłaszcza wśród większych podmiotów oraz publicznych instytucji. Tą popularność zawdzięcza także możliwości subsydiowania zatrudnienia. Wyniki te oznaczają, że Powiatowy Urząd Pracy w

Aleksandrowie Kujawskim spełnia ważną rolę w systemie lokalnego rynku pracy i wsparcia pracodawców w procesie rekrutacyjnym. Mniejsze prywatne przedsiębiorstwa - zatrudniające do 9 pracowników, nie prowadzą polityki rekrutacyjnej, stąd też tak duża popularność nieformalnej rekrutacji, jaką jest poszukiwanie kandydatów do pracy poprzez sieć znajomych kierownictwa firmy. Inną często stosowaną metodą pozyskania nowych pracowników, wskazaną przez 12,9% pracodawców z terenu powiatu aleksandrowskiego jest korzystanie z własnej bazy danych osób, którzy sami złożyli oferty pracy w firmie niezależnie od prowadzonego procesu rekrutacyjnego. Pracodawcy umieszczają także ogłoszenia w internecie – 7,1% oraz w prasie – 4,1%. Pozostałe metody poszukiwania pracowników prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 61. Sposoby poszukiwania pracowników przez pracodawców

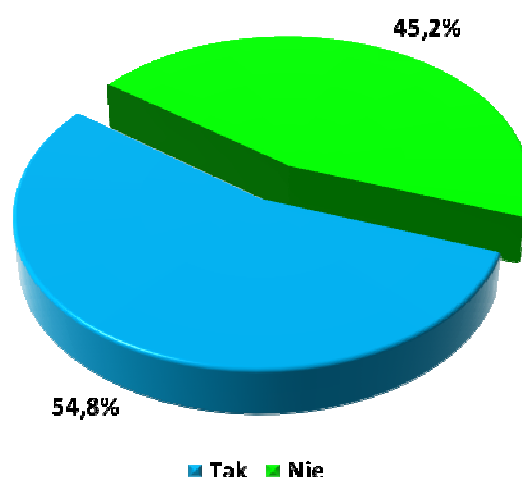

Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Następnym elementem analizy lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim była ocena stopnia wiedzy i informacji na temat pomocy oferowanej pracodawcom przez tutejszy Urząd Pracy. Szerokie spectrum instrumentów aktywizujących osoby bezrobotne kierowanych jest także bezpośrednio do pracodawców. Wiele programów między innymi: możliwość zgłoszenia krajowej oferty pracy, staże, rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych, prace społecznie użyteczne, wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace interwencyjne jest dedykowanym pracodawcom. Znajomość wskazanych programów realizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim zadeklarowało 54,8% pracodawców - przeważnie większych.

Warto zwrócić uwagę, iż niemal wszystkie podmioty o publicznej formie własności dysponują wiedzą o programach realizowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim na rzecz redukowania bezrobocia w powiecie aleksandrowskim. Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, iż w tym aspekcie występuje także deficyt informacyjny. Znaczny odsetek pracodawców uczestniczących w badaniu – 45,2% nie zna programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Zdiagnozowana luka informacyjna wymaga podjęcia określonych działań uświadamiających lokalnym pracodawcom korzyści płynących ze współpracy z urzędem pracy. Deficyt informacyjny wskazywały przede wszystkim najmniejsze podmioty zatrudniające do 9 pracowników o prywatnej formie własności. Warto w przyszłych działaniach w większym stopniu uwzględniać, także te najmniejsze podmioty funkcjonujące na lokalnym rynku.

Wykres nr 62. Wiedza pracodawców na temat programów oraz pomocy oferowanej pracodawcom przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

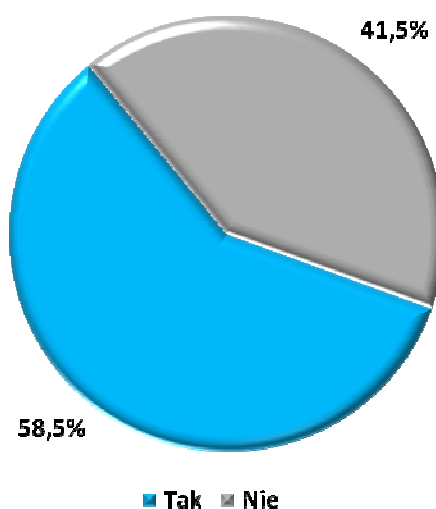

Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Według danych odsetek przedsiębiorstw kiedykolwiek współpracujących z PUP w Aleksandrowie Kujawskim i korzystających z instrumentów aktywizujących osoby bezrobotne w powiecie aleksandrowskim wynosi aż 58,5%. Taki odsetek badanych pracodawców korzystał między innymi z następujących form pomocy: staże i przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, dotacje na dodatkowe miejsca pracy oraz refundacja poniesionych kosztów z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Natomiast odsetek firm, które z takich

programów nigdy nie korzystały był niższy i wynosił 41,9%. Stopień partycypacji pracodawców w aktywnych programach wspierających lokalny rynek pracy wydaje się być na bardzo przyzwoitym poziomie. Pracodawcy, najczęściej nie korzystają z różnorodnych form pomocy oferowanych pracodawcom przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim z powodu braku takiej potrzeby. Część pracodawców uważa, że zakres wsparcia oferowanego przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim jest niewielki, stąd też przyczyna nie podejmowania współpracy. Pracodawcy nie korzystają z usług urzędu ponieważ radzą sobie samodzielnie w zakresie poszukiwania i zatrudniania pracowników. Innymi przyczynami jest brak informacji i wiedzy pracodawców o formach wsparcia i możliwościach współpracy z PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

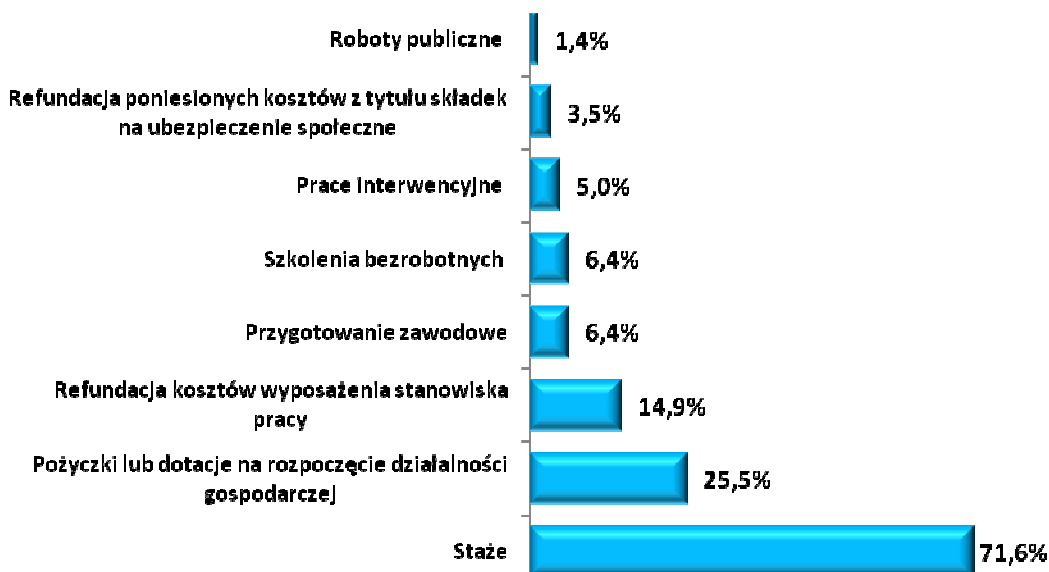
Wykres nr 63. Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.

Formy pomocy, z których skorzystali pracodawcy

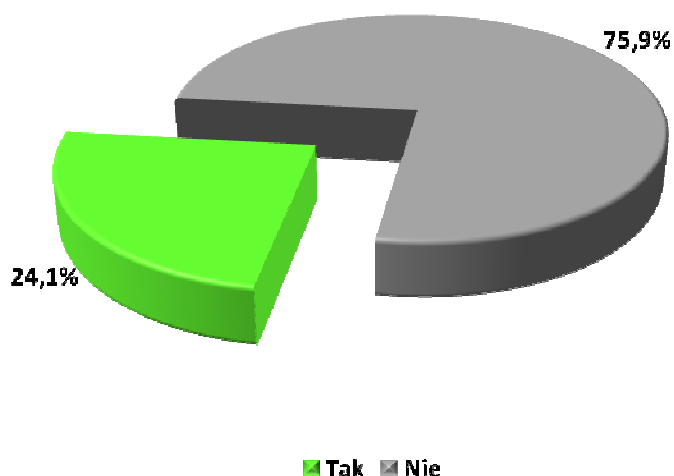
Zgodnie z przedstawionymi poniżej danymi wynika, iż zdecydowana większość pracodawców najczęściej korzystała ze staży 71,6%. Kolejne dwie formy pomocy to: dotacje na założenie własnej działalności gospodarczej – 25,5% oraz refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 14,9%.

Wykres nr 64. Korzystanie pracodawców z form pomocy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim.

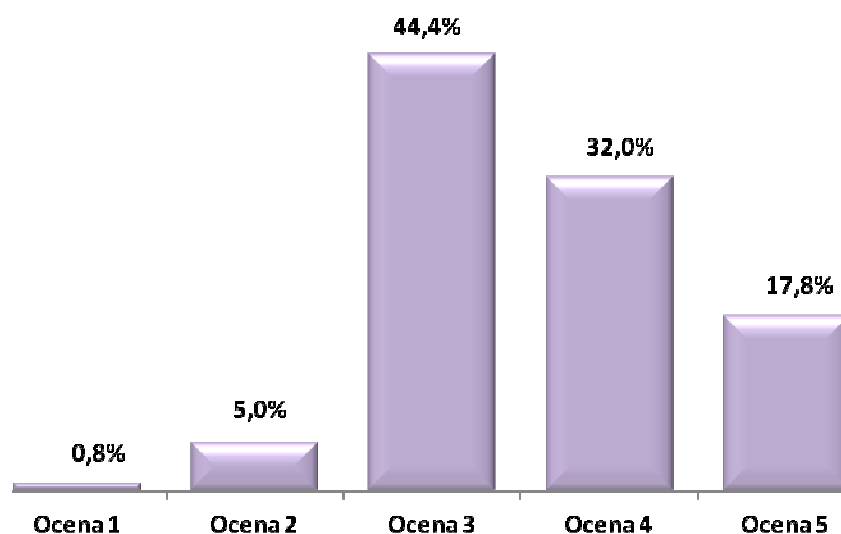
Współpraca z PUP w Aleksandrowie Kujawskim w zakresie pośrednictwa pracy

Według danych pozyskanych w trakcie badania wynika, iż 24,1% badanych podmiotów zgłasza bądź zgłaszała ofertę pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Pracodawcy, którzy nie zgłaszali zapotrzebowania na pracowników do PUP w Aleksandrowie Kujawskim – 75,9% poproszeni zostali o wyjawienie powodów braku współpracy z urzędem pracy w tym zakresie. Okazuje się, że najważniejsze przyczyny to przede wszystkim: brak potrzeby zgłaszania ofert, brak wolnych stanowisk pracy – brak jakichkolwiek działań rekrutacyjnych prowadzonych przez firmy, brak perspektyw zatrudnieniowych w zakładach pracy, zainteresowani pracą sami zgłaszają się do pracodawcy.

Wykres nr 65. Zgłaszanie wolnych wakatów do PUP w Aleksandrowie Kujawskim.***Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim***

Pracodawców uczestniczących w badaniu poproszono o dokonanie oceny działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim oraz dotychczasowej współpracy z Urzędem Pracy, w tym oceny stopnia zadowolenia z dotychczas uzyskanego wsparcia. Ocena zadowolenia lokalnych pracodawców, z działań podejmowanych przez urząd przebiegała według skali od 1 do 5 gdzie 1 to najniższa ocena natomiast 5 najwyższa ocena. Zgodnie z przedstawionymi poniżej danymi okazuje się, że ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim dokonana przez lokalnych pracodawców jest ponadprzeciętna. Łącznie blisko połowa pracodawców - 49,8% dobrze lub bardzo dobrze postrzega działalność PUP w Aleksandrowie Kujawskim, w tym co trzeci pracodawca dobrze. Oceny pozostałych pracodawców przedstawiają się następująco. Przeciętną dotyczącą całokształtu działalności PUP w Aleksandrowie Kujawskim wskazało – 44,4% pracodawców. Odpowiedzi świadczące o braku zadowolenia ze współpracy wskazało łącznie tylko 5,8% pracodawców, w tym 0,8% oceniało działalność bardzo źle.

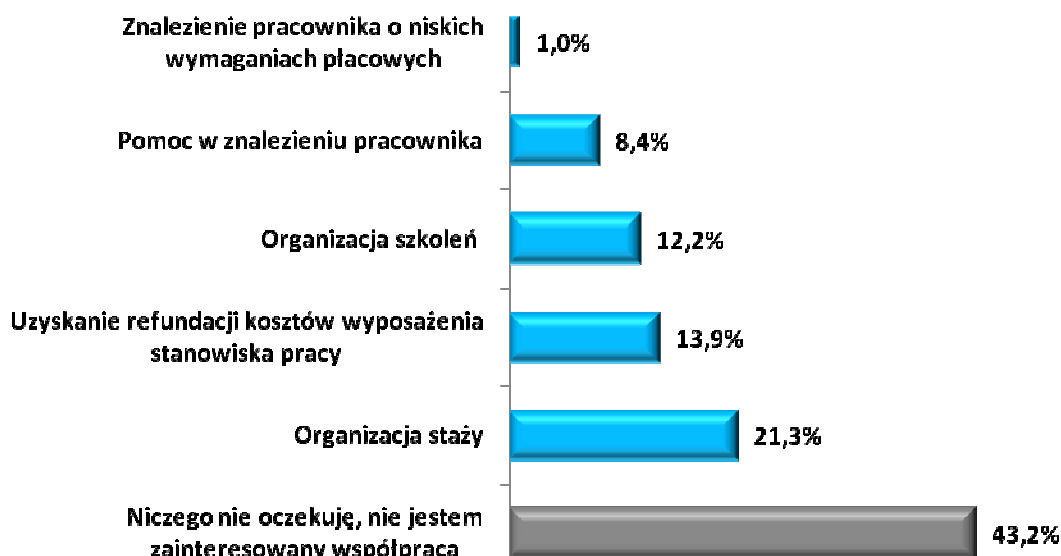
Wykres nr 66. Ocena działalności PUP w Aleksandrowie Kujawskim

Działania oczekiwane przez pracodawców

Plany przedstawiciele podmiotów gospodarki rynkowej, uczestniczących w projekcie badawczym, w zakresie korzystania z oferty wspierającej z jednej strony ich działalność, a drugiej osoby poszukujące zatrudnienie przedstawiają się następująca. Największy odsetek pracodawców – 43,2% zwłaszcza najmniejsze podmioty gospodarcze, nie zatrudniające pracowników niczego nie oczekują od urzędu pracy i nie są zainteresowani współpracą. W stosunku do tej grupy pracodawców konieczne jest podjęcie działań zmierzających do wyjaśnienia zasad działania publicznych służb zatrudnienia. Przedsiębiorcy prowadzący własną działalność gospodarczą stanowią najliczniejszy odsetek firm w powiecie aleksandrowskim, nie zawsze jednak mają czas na pozyskiwanie wiedzy o programach i udogodnieniach dla pracodawców, w związku z powyższym należy przyjąć aktywną politykę w stosunku do najmniejszych podmiotów w zakresie upowszechniania informacji o działaniach podejmowanych przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim. Wśród pracodawców, którzy są zainteresowani współpracą, największy odsetek badanych – 21,3% chciałoby skorzystać z programu staży. Odsetek pracodawców zainteresowanych uzyskaniem refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy wynosił – 13,9%. Część pracodawców – 12,2% oczekuje od urzędu organizacji szkoleń, natomiast 8,4% oczekuje od PUP w Aleksandrowie Kujawskim pomocy w znalezieniu pracownika. Wyniki badania jednoznacznie obrazują oczekiwania płynące ze strony lokalnych pracodawców oraz to, jakich działań ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim oczekują i potrzebują podmioty gospodarcze.

Wykres nr 67. Działania oczekiwane przez pracodawców.

Barierę utrudniającą współpracę pomiędzy pracodawcami a Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

Ostatnie pytanie, które zadane zostało pracodawcom brzmiało: *proszę powiedzieć, czy Państwa zdaniem istnieją jakieś trudności, problemy, które utrudniają współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim? Co według Państwa Powiatowy Urząd Pracy powinien poprawić w swoich działaniach, aby były one bardziej dostosowane do potrzeb przedsiębiorców?* Dostosowanie oferty Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim do potrzeb lokalnego rynku pracy i wymagań pracodawców jest w znacznej mierze zależne od pracodawców i ich opinii na temat obszarów wymagających poprawy, które skutkować powinny wprowadzeniem działań optymalizujących. Dlatego też pracodawcy, którzy uczestniczyli w badaniu poproszeni zostali o wskazanie barier i trudności, które w zasadniczy sposób wpływają na jakość współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim a pracodawcami. Warto zaznaczyć, iż zdecydowana większość badanych pracodawców nie ma jakichkolwiek trudności w kooperacji z Powiatowym Urzędem Pracy w Aleksandrowie Kujawskim ani zastrzeżeń, co do jakości współpracy. Pomimo pozytywnych opinii lub braku zastrzeżeń dotyczących współpracy w analizie zwrócono uwagę na występowanie określonych barier, które napotykają pracodawcy, a których likwidacja może przyczynić się do jeszcze skuteczniejszego współdziałania podmiotów rynku pracy. Najważniejszym problemem, który najczęściej sygnalizowali pracodawcy z powiatu Aleksandrowskiego to **brak środków lub niewystarczające środki**

Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim na realizację programów aktywizacyjnych, w tym przede wszystkim na organizację staży. Kolejne problemy wymienione zostały poniżej.

Uwagi dotyczące działań Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

- ✓ *Zwiększenie aktywności w zakresie współpracy z lokalnymi pracodawcami.*
- ✓ *Konieczność docierania do większej liczby pracodawców ze swoją ofertą, wychodzić naprzeciw oczekiwaniom pracodawców.*
- ✓ *PUP powinien szukać ofert pracy a nie tylko czekać na zgłoszenia pracodawców*

Zwiększenie informacji pracodawców o programach realizowanych przez PUP i możliwościach współpracy – bieżący kontakt telefoniczny, mailowy, newsletter.

- ✓ *PUP powinien przysyłać swoje informacje, oferty, propozycje do firm*

Szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

- ✓ *Brak szkoleń w konkretnych zawodach*
- ✓ *Mało kursów dla ludzi 50+*
- ✓ *Aby były one bardziej dostosowane do potrzeb przedsiębiorców*
- ✓ *Za mało jest szkoleń konkretnych umiejętności np. zawodu mechanika*
- ✓ *Uczenia konkretnych umiejętności*

Staża zawodowe organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim

- ✓ *Jedyna trudność jest taka że urząd mało działa z poszukiwaniem pracownika na staż*
- ✓ *Nie wymagać zatrudniania stażystów*
- ✓ *Żeby nie było wymogu zatrudnienia po stażu*
- ✓ *Przy zatrudniania stażystów jest później obowiązek przyjęcia tego stażysty*
- ✓ *Jedyny problem to brak pieniędzy, których nie mamy np. na wynagrodzenia dla stażystów w ramach tych wszystkich projektów.*

Fundusze europejskie są za bardzo obwarowane przepisami(zbyt sztywne przepisy)

Większe zainteresowanie osobami, które otrzymały dotacje na prowadzenie działalności, dodatkowa pomoc finansowa na rozwój takich firm.

Rekomendacje

W okresie ostatniego roku zwiększyła się stopa bezrobocia oraz napływ - liczba rejestracji osób bezrobotnych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, przy jednoczesnym zmniejszeniu ofert pracy skierowanych przez pracodawców. W określonych zawodach, dużych i elementarnych grupach zawodowych oraz w wybranych branżach jest i prawdopodobnie będzie dużo trudniej o pracę, dlatego taką istotną rolę odgrywa analiza lokalnego rynku pracy. W związku z dynamiczną sytuacją na rynku pracy w ramach badania rynku pracy w powiecie aleksandrowskim postanowiono przedstawić szereg rekomendacji i praktycznych wniosków, które oparte są na podstawie przeprowadzonej pogłębionej analizy lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim.

- Według statystyk PUP w Aleksandrowie Kujawskim największa grupa osób bezrobotnych nie posiada żadnego wyuczonego zawodu. Bezrobocie w tej podgrupie może niestety wzrastać, zważywszy na wzrostowe tendencje napływu osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych. Osoby te z czasem zostaną wykluczone z rynku pracy, dlatego konieczne jest wprowadzenie mechanizmów, które umożliwią podniesienie kwalifikacji tej grupy osób. Niezbędne jest jak najszybsze aktywizowanie takich osób bezrobotnych poprzez udział w szkoleniach oraz zapewnienie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Konieczne jest zwiększenie liczby kursów i szkoleń, w szczególności szkoleń indywidualnych, jako szkoleń o największej efektywności, w kierunkach o największym zainteresowaniu wśród osób bezrobotnych.
- Na rynku pracy w powiecie aleksandrowskim można zaobserwować nieadekwatność części zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne do wymagań rynku pracy. Kwalifikacje zawodowe bezrobotnych nie odpowiadają zapotrzebowaniom pracodawców. Konieczne jest dostosowanie szkoleń i kursów do aktualnych potrzeb rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem zawodów deficytowych na rynku.
- Niewątpliwie ważnym problemem i jednocześnie wyzwaniem dla lokalnego rynku pracy w powiecie aleksandrowskim jest aktywizacja zawodowa najmłodszych bezrobotnych osób, nieposiadających jeszcze doświadczenia zawodowego, ponieważ w powiecie aleksandrowskim odnotowano wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym: osób w wieku do 25 roku życia oraz osób

bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Możliwym do zastosowania mechanizmem przyczyniającym się do redukcji negatywnego zjawiska bezrobocia wśród młodszych bezrobotnych osób jest umożliwienie większej liczbie osób bezrobotnych aktywizacji zawodowej za pośrednictwem stażu. Poprzez uczestnictwo w programie stażu osoby bezrobotne zdobędą wymagane przez pracodawców doświadczenie zawodowe. Konieczność szerszej realizacji programu staży znajduje swoje uzasadnienie w wynikach przeprowadzonych analiz socjologicznych.

- Staż, jako forma aktywizacji cieszy się także niezwykle dużym zainteresowaniem popytowej strony rynku pracy (pracodawców) z powiatu aleksandrowskiego. Warto zwrócić uwagę, że największym zainteresowaniem pracodawców z terenu powiatu Aleksandrowskiego cieszą się pracownicy, którzy mogliby być przyjęci w ramach programu stażowego.
- Redukowanie bezrobocia wśród długotrwale bezrobotnych osób za pomocą dostępnych usług i instrumentów aktywizacji zawodowej, w tym przede wszystkim przez uczestnictwo osób długotrwale bezrobotnych w działaniach podejmowanych przez Centrum Aktywizacji Zawodowej, pracach interwencyjnych, robotach publicznych i przygotowaniu zawodowym dorosłych.
- Reorientacja zawodowa osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach, lub kwalifikacjach niedostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Konieczne jest podejmowanie działań mogących w większym stopniu ukierunkować osoby bezrobotne na konieczność podwyższania kwalifikacji, poprzez szkolenia i kursy zawodowe, reorientacji zawodowej w kierunku oczekiwanych przez pracodawców. Powody bezrobocia zdaniem pracodawców związane są z niedostosowaniem kompetencji zawodowych osób bezrobotnych do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy, zmian technologicznych i zmian oczekiwań pracodawców. Brak elastyczności i aktualizacji swoich kwalifikacji pozbawia osoby bezrobotne szansy na zatrudnienie.
- Należy zwrócić uwagę duży odsetek badanych pracodawców byłby zainteresowanych przyjęciem osób bezrobotnych po uprzednim szkoleniu zorganizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim. Taki odsetek wskazań świadczy

- o dużej potrzebie i zainteresowaniu zatrudnieniem osoby bezrobotnej, która byłaby odpowiednio przeszkolona w kierunku oczekiwanych przez pracodawców umiejętności i kompetencji zawodowych. Lokalni pracodawcy są zainteresowani kooperacją z urzędem pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.
- Programem aktywizacyjnym, którego większe i pełniejsze zastosowanie przyczyni się do zredukowania i zmniejszenia stopy bezrobocia wśród osób bezrobotnych jest przyznawanie przez PUP w Aleksandrowie Kujawskim dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zwiększenie liczby przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej prowadzić będzie: do redukcji liczby osób bezrobotnych, którzy są w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz prowadzić będzie do wzrostu przedsiębiorczości. Instrument rynku pracy w postaci przyznawanych środków na podjęcie działalności gospodarczej cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem osób bezrobotnych uczestniczących w badaniu.
 - PUP w Aleksandrowie Kujawskim powinien podjąć bardziej aktywną i efektywną współpracę z lokalnymi pracodawcami. Zasadne wydaje się pozyskanie od pracodawców aktualnych adresów e-mailowych (działy kadr, działy personalne, właściciele firm) stworzenie bazy lokalnych pracodawców. Cykliczne wysyłanie informacji w postaci newslettera na temat: aktualnych programów realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Aleksandrowie Kujawskim, informacji i statystyk na temat lokalnego rynku pracy np. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie aleksandrowskim. Cykliczne wysyłanie zapytań na temat aktualnych jak i przyszłych potrzeb kadrowych i odbieranie zgłoszeń od pracodawców.
 - Bezrobotni mieszkańcy powiatu aleksandrowskiego nie są mobilni przestrzennie w zakresie podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania, nie są zainteresowani pracą krótkoterminową i w niepełnym wymiarze czasu pracy. W tej kwestii konieczne jest informowanie o pozytywnych aspektach elastyczności w zakresie mobilności przestrzennej i poszukiwania pracy poza obszarem lokalnego rynku pracy oraz podejmowania pracy w nienormowanym systemie pracy.